

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2019/1144,

17. detsember 2018,

Riigiabi SA.36086 (2016/C) (ex 2016/NN) kohta, mida Rumeenia andis ettevõtjale Oltchim SA

(teatavaks tehtud numbri C(2018) 8592 all)

(Ainult rumeeniakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 17. juulil 2009 teavitasid Rumeenia ametiasutused komisjoni kavatsusest konverteerida ettevõtjal Oltchim S.A. (edaspidi „Oltchim“) riigi ees olev võlg omakapitaliks. Komisjoni 7. märtsi 2012. aasta otsusega 2013/246/EL ⁽²⁾ juhtumi SA.29041 (toetusmeetmed ettevõtjale Oltchim SA Râmnicu Vâlcea) kohta (edaspidi „komisjoni 2012. aasta otsus“) tegi komisjon järelduse, et 1 049 miljoni Rumeenia leu (231 miljoni euro) suuruse võla konverteerimine ei kujutanud endast riigiabi. See järeldus põhines Rumeenia valitsuse kindlal plaanil Oltchim täielikult erastada, kaasa arvatud erastada kogu osalus, mille riigiasutused võla omakapitaliks konverteerimise tulemusena saavad.
- (2) Pärast ebaõnnestunud katset Oltchim erastada võtsid Rumeenia ametiasutused komisjoniga 2012. aasta oktoobris ühendust, et koostada ametlik teade Oltchimile antava päästmisabi kohta (registreeritud numbri SA.35558 all).
- (3) 2012. aasta novembris teatati ajakirjanduses, et Rumeenia ametiasutused olid sõlminud Oltchimi kreditor-pankadega kokkuleppe Oltchimi tootmistegevuse taastamise rahastamiseks. Sellega seoses otsustas komisjon algatada *ex officio* juhtumi, mis on registreeritud numbri SA.36086 all, ning palus 18. jaanuari 2013. aasta kirjas Rumeenial teavet esitada. Rumeenia vastas sellele teabenõudele 7. veebruaril 2013. Komisjon palus 18. veebruaril 2013 lisateavet ja Rumeenia vastas 11. märtsil 2013. Rumeenia esitas lisateavet 2013. aasta juuni kohtumisel ja 25. septembri 2013. aasta kirjas.
- (4) Komisjon palus lisateavet 5. augusti 2014. aasta, 16. oktoobri 2014. aasta ja 3. märtsi 2015. aasta kirjadega, millele Rumeenia vastas 15. septembril 2014, 26. novembril 2014, 26. märtsil 2015 ja 16. aprillil 2015.

⁽¹⁾ ELT C 284, 5.8.2016, lk 7.

⁽²⁾ Komisjoni 7. märtsi 2012. aasta otsus 2013/246/EL riigiabi nr SA.29041 (C 28/2009, ex N 433/2009) kohta Toetusmeetmed ettevõtjale Oltchim SA Râmnicu Vâlcea (ELT L 148, 1.6.2013, lk 33).

11. mail 2015 palus komisjon lisateavet, mille Rumeenia esitas 26. mai 2015. aasta kohtumisel ning 10. juuni 2015. aasta ja 25. juuni 2015. aasta kirjades. 3. septembril 2015 palus komisjon lisateavet, mille Rumeenia esitas 10. septembril 2015. Samuti esitas Rumeenia 22. oktoobril 2015 omaalgatuslikult teavet ning taotles kohtumisi, mis toimusid 23. oktoobril 2015 ja 22. jaanuaril 2016.

- (5) 8. aprilli 2016. aasta kirjaga teatas komisjon Rumeeniale oma otsusest algatada seoses juhtumiga SA.36086 ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohane menetlus. Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽³⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama abi kohta märkusi.
- (6) Komisjon sai esimesed märkused Rumeenialt (15. juuni 2016) ja neljalt huvitatud isikult. Kolmandate isikute märkused edastati Rumeeniale, kellele anti võimalus vastata; Rumeenia märkused saadi 28. novembri 2016. aasta kirjaga.
- (7) 29. juuli 2016. aasta kirjas tegi Rumeenia ettepaneku muuta Oltchimi müügi protsessi, et tagada majandusliku järjepidevuse puudumine. Rumeenia ametiasutused esitasid lisateavet (14. septembril 2016, 4. novembril 2016 ja 5. detsembril 2016) ning muutsid esialgse müügi protsessi tingimusi.
- (8) Pärast eelmainitud teabevahetust esitas nõustamisfirma AT Kearney kui Oltchimi esindaja (edaspidi „müüja“) 27. jaanuaril 2017, 4. aprillil 2017, 25. juulil 2017, 15. septembril 2017, 21. novembril 2017, 18. jaanuaril 2018 ja 16. juulil 2018 järjestikused aruanded edusammude kohta Oltchimi varade müügis ⁽⁴⁾.
- (9) Müügi protsessi sekkus mitu kolmandat isikut ja Rumeenia ametiasutused esitasid märkused kõigi nende sekkumiste kohta.
- (10) Rumeeniale esitati 26. jaanuaril 2018 täiendav teabenõue, millele Rumeenia vastas 16. mail 2018.

2. TAUST

2.1. Abisaaja

- (11) Oltchim on üks suurimaid naftakeemiaettevõtjaid Rumeenias ja Kagu-Euroopas. Rumeenia riigile kuulub äriühingus (praegu majandusministeeriumi kaudu) 54,8 % suurune kontrollosalus.
- (12) Oltchim toodab peamiselt vedelat naatriumhüdroksiidi, propüleenoksiid-polüoole, plastifikaatoreid ja oksoalkohole. Oltchim on suurim vedela naatriumhüdroksiidi tootja Euroopa turul (turuosas ELi turul oli 2015. aastal 41 %), Kesk-Euroopa ainus naatriumhüdroksiidi pärlite tootja ning Rumeenia ainus ja Euroopas suuruselt kolmas polüvinüülkloriidi ja polüetere tootja. Oltchim ekspordib üle 74 % oma toodangust Euroopa riikidesse ja Euroopast väljapoole ⁽⁵⁾.
- (13) Oltchim on peamine tööstusvaldkonna tööandja Vâlcea (Rumeenia piirkond, mis saab ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt abi). 2015. aastal oli Oltchimis 2 208 töötajat, kellest 1 982 töötas Râmnicu Vâlcea tootmiskohas ja 226 Pitești tootmiskohas Bradu naftakeemiaüksuses.

⁽³⁾ Vt allmärkus 1.

⁽⁴⁾ Konkurentsi peadirektoraadile esitati Oltchimi varade müügi struktuuri ja protsessi kohta seitse aruannet, milles igatüüpi käsitleti erinevat müügi protsessi perioodi: 1. aruanne (juuli 2016 – 23. jaanuar 2017), 2. aruanne (23. jaanuar – 30. märts 2017), 3. aruanne (30. märts – 21. juuli 2017), 4. aruanne (21. juuli – 15. september 2017), 5. aruanne (16. september – 17. november 2017), 6. aruanne (17. november 2017 – 18. jaanuar 2018) ja 7. aruanne (18. jaanuar – 16. juuli 2018).

⁽⁵⁾ Andmed Rumeenia 23. oktoobri 2015. aasta esildisest.

2.2. Asjaolud

2.2.1. Oltchimi võlg riigi ees ja ebaõnnestunud erastamiskatsed (1995–2011)

- (14) Oltchimi on pikk majandusraskuste ajalugu. Ajavahemikul 1995–2000 võttis ta mitu riigigarantiidega kommertslaenu. Oltchim polnud võimeline laene tagasi maksma ja pangad realiseerisid riigigarantiid. 2002. aastal kandis rahandusministeerium riigigarantiide sissenõudmisest tuleneva Oltchimi võla üle Rumeenia erastamisagentuurile (edaspidi „AAAS“) ⁽⁶⁾. Rahandusministeerium jätkas riigigarantiide alusel maksete tegemist 2006. aasta detsembrini ning kandis taas AAASile üle kõik nõuded, mis olid seotud käiku lastud garantiide alusel tehtavate järgnevate maksetega.
- (15) 2007.–2012. aastal halvenes Oltchimi finantsseisund, tema aruanded kajastasid süsteemselt tegevuskahjumi suurenemist, kumuleerunud puudujääki ja negatiivseid omavahendeid. 31. detsembril 2012 (enne maksejõuetust) näitasid Oltchimi aruanded 62,9 miljoni euro suurust tegevuskahjumit, 127,8 miljoni euro suurust puhaskahjumit ja 383 miljoni euro suurust kumuleerunud puudujääki.
- (16) Rumeenia üritas Oltchimit mitu korda erastada (2001., 2003., 2006., 2007. ja 2008. aastal), aga kõik katsed ebaõnnestusid.
- (17) 2001. aastal pidas riik Kanada kaevandusettevõttega Exall Resources läbirääkimisi ja sõlmis lepingu 53,2 % suuruse osaluse müümise kohta. Kuna ostja ei suutnud aktsiate eest tasuda (10 miljonit USA dollarit, mis on umbes 8,9 miljonit eurot) ⁽⁷⁾ ega tagada lubatud tehnoloogia- ja keskkonnainvesteeringuid, tehingut ei jätkatud ⁽⁸⁾. 2002. aastal otsustas riik kuulutada välja uue erastamiskutse, konverteerides AVASi (AAASi eelkäija) võla omakapitaliks. Pakkumiste esitamise tähtaega lükati aga kaks korda edasi ning arvestades võimaliku investori ja vähemusaktsionäride vastuseisu, sealhulgas hagi esitamist kohtusse, võeti pakkumine 2003. aastal tagasi ⁽⁹⁾. Pärast 2003. aastal esialgu heaks kiidetud võla konverteerimise tühistamist 2006. aastal üritasid Rumeenia ametiasutused Oltchimit 2006. ja 2008. aastal taas koos võlaga erastada. Rumeenia ametiasutuste sõnul polnud aga ükski investor sellistel tingimustel Oltchimi ostmisest huvitatud ⁽¹⁰⁾.

2.2.2. Komisjoni 2012. aasta otsus

- (18) Oma 2012. aasta otsusega otsustas komisjon, et kavatsus muuta 1 049 miljoni Rumeenia leu ⁽¹¹⁾ (umbes 231 miljoni euro) suurune võlg AAASi ees omakapitaliks ei hõlma riigiabi. See otsus põhines Rumeenia kindlal plaanil erastada hiljemalt 2012. aasta mai lõpuks kogu riigi osalus, mis võla konverteerimisest tuleneb, nagu on väljendatud toonaste peaministrite kahes kirjas ⁽¹²⁾.
- (19) Komisjon asus sellele seisukohale, olles kriitiliselt analüüsinud sõltumatute nõustajate koostatud aruandeid, ⁽¹³⁾ mille Rumeenia ametiasutused olid menetluse käigus esitanud. Nendes aruannetes võrreldi Oltchimi likvideerimisest ja erastamisest saadavat tulu. Likvideerimisstsenaariumi korral oli Oltchimi vara hinnanguline väärtus 692 055 000 Rumeenia leud (152,2 miljonit eurot), millest 264 119 000 leud moodustasid panditud varad ja 427 936 000 leud pantimata varad ⁽¹⁴⁾.

⁽⁶⁾ Võlg kanti toona üle Rumeenia ametiasutusele AVAB (Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare – pangavarade tagasinõudmise amet), mis ühendati 2004. aasta mais erastamisagentuuriga APAPS (Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului – erastamise ja riigiomandi haldamise amet); uue asutuse nimeks sai AVAS (Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului – riigivara kapitaliseerimise amet) ja 2012. aasta detsembris anti asutusele uus nimi AAAS (Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului – riigivara valitsemise amet).

⁽⁷⁾ USA dollari ja euro keskmine vahetuskurss oli 2001. aastal 1 euro = 0,89 USA dollarit.

⁽⁸⁾ Vt artikkel aadressil <http://www.zf.ro/companii/inca-o-privatizare-esuata-2994230>.

⁽⁹⁾ Vt artikkel aadressil <http://www.zf.ro/companii/apaps-o-ia-de-la-capat-in-povestea-de-privatizare-a-oltchim-2969252>.

⁽¹⁰⁾ Vt komisjoni 15. septembri 2009. aasta otsus uurimismenetluse algatamise kohta seoses toetusmeetmetega ettevõtjale Oltchim SA Râmnicu Vâlcea, põhjendus 28 jj, kättesaadav aadressil: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/233028/233028_1337483_956_3.pdf.

⁽¹¹⁾ 538 miljoni Rumeenia leu suurune võlg ja ajavahemikul 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2011 kogunenud 511 miljoni Rumeenia leu suurune intress.

⁽¹²⁾ Oma 21. oktoobri 2011. aasta kirjaga andis Rumeenia peaminister Emil Boc teada Rumeenia valitsuse kindlast plaanist Oltchim täielikult erastada, kaasa arvatud erastada kogu osalus, mille riigiasutused võla omakapitaliks konverteerimise tulemusena saavad. Erastamisteade oli kavas avaldada 2012. aasta märtsi lõpus ja erastamine lõpule viia 2012. aasta mai lõpuks. Rumeenia uus peaminister Mihai-Răzvan Ungureanu kinnitas neid kavatsusi uuesti 16. veebruari 2012. aasta kirjas.

⁽¹³⁾ Raiffeiseni 2011. aasta veebruari likvideerimisaruanne (ajakohastatud 2011. aasta oktoobris) (edaspidi „Raiffeiseni 2011. aasta aruanne“) ja ettevõtja Romcontrol Bucharest SA 2011. aasta märtsi hindamisaruanne.

⁽¹⁴⁾ Raiffeiseni 2011. aasta aruanne (veebruar), tabel lehekülgedel 16 ja 17.

- (20) Raiffeiseni 2011. aasta aruande kohaselt oleks AAAS likvideerimisstsenaariumi korral saanud umbes 105,4 miljonit leud (umbes 23 miljonit eurot), mis moodustab 12 % tema nõude kogusummast.
- (21) Seda summat võrreldi AAASi nõude vääрусega võla konverteerimise ja erastamise stsenaariumis. Selle stsenaariumi korral oli Oltchimi hinnanguline turuväärtus olenevalt äriühingu väärtuse hindamiseks kasutatud meetodist 28–97 miljonit eurot. Pärast tema võla konverteerimist omakapitaliks ja sellele järgnevat erastamist oleks AAAS saanud 22,9–79,5 miljonit eurot ⁽¹⁵⁾.
- (22) Seda võrdlust silmas pidades tegi komisjon järelduse, et „kui Oltchim pärast võla omakapitaliks muutmist kiiresti täielikult erastatakse, ei anna teada antud meede (võla omakapitaliks muutmine, millele järgneb täielik erastamine) Oltchimile eelist, sest selle meetmega saab avaliku sektori võlausaldaja AVAS tagasi rohkem kui ettevõtja likvideerimise korral. Sellega seoses peab komisjon meele Rumeenia ametivõimude antud lubadust erastada ettevõtja täielikult 31. maiks 2012“ ⁽¹⁶⁾.
- (23) Oltchim ei konverteerinud aga oma võlgu AAASi ees omakapitaliks, nagu komisjoni 2012. aasta otsuses heaks kiidetud. Tootmine oli 2012. aasta augustis just peatatud pärast seda, kui Oltchimi peamine elektritarnija Electrica S.A. (edaspidi „Electrica“) keeldus teenuseid tasuta osutamast.
- (24) Vahetult pärast Oltchimi tegevuse peatumist hakkasid Rumeenia ametiasutused saatma avalikkusele selgeid signaale oma valmiduse kohta teha kõik võimalik Oltchimi päästmiseks. Üksnes mõni päev enne erastamiskuupäeva märkis Rumeenia tollane majandusminister, et Oltchimi tootmise taastamiseks kulub 2–4 nädalat. Ta ütles, et oli „arutanud seda kompleksi juhtkonnaga, kellel on kavas rajatised taaskäivitada“ ⁽¹⁷⁾.
- (25) Erastamisprotsess ebaõnnestus 22. septembril 2012, kui siseriiklikes kohtutes olid veel pooleli mõned erastamisprotsessiga seotud kohtuasjad ⁽¹⁸⁾.

2.2.3. Oltchimi seisund pärast ebaõnnestunud erastamist 22. septembril 2012

- (26) Pärast erastamise ebaõnnestumist halvenes Oltchimi finantsseisund veel enam. Erastamise ebaõnnestumisele vahetult järgneval ajavahemikul kinnitasid Rumeenia ametiasutused taas oma valmidust teha kõik vajalik Oltchimi päästmiseks ⁽¹⁹⁾.
- (27) 1. oktoobril 2012 otsustati, et vaja on uut strateegiat Oltchimi tegevuse ettevalmistamiseks, sealhulgas rahalist toetust päästmisabi kujul. Samal ajal avaldatud artiklis selgitas toleaeagne Rumeenia peaminister, et erastamisprotsess on luhtunud ja lisas, et: „[p]eame nüüd selgitama varuplaani tegevuse taaskäivitamiseks, töökohtade säilitamiseks ja uueks erastamisprotsessiks valmistumiseks väga erinevates, märkimisväärselt paranenud tingimustes.“ ⁽²⁰⁾ Samuti teatas peaminister äriühingu päästmiseks mitme võlausaldajaga sõlmitavast tulevasest kokkuleppest: „Oltchimi taaskäivitamiskava esitletakse neljapäeval ning selles on kirjeldatud järgmisi samme seoses Vâlcea tehasega [...]. Majanduse, kaubanduse ja ettevõtluskeskkonna minister [...] ning rahandusminister hakkavad pidama ametlikke arutelusid kõigi peamiste võlausaldajatega: AVASi ja Electricaga ning kolme pangaga, kes on samuti Oltchimi peamised võlausaldajad: BCR, Banca Transilvania ja CEC. Koos nendega esitleme neljapäeval Oltchimi taaskäivitamise kava, milles on selgelt kehtestatud vajalikud meetmed uueks juhtimiseks Oltchimis, et rahastada tootmise taaskäivitamist, tegevusperioodi, maksmata töötasude maksmist ja valmistumist erastamiseks, mis toimub tõenäoliselt 2013. aastal praegustest erinevatel tingimustel“ ⁽²¹⁾.

⁽¹⁵⁾ Vt komisjoni 2012. aasta otsuse tabel 7.

⁽¹⁶⁾ Komisjoni 2012. aasta otsus, punkt 153.

⁽¹⁷⁾ Vt nt 19. septembri 2012. aasta artiklid aadressil <http://economie.hotnews.ro/stiri-companii-13255610-ministrul-economiei-daniel-chitoiu-din-informatiile-noastre-deja-mai-multi-investitori-interesati-de-puna-ofertele-pentru-combinat-firme-din-vest.htm?nomobile>.

⁽¹⁸⁾ Vt Rumeenia vastus komisjoni uurimise algatamise teatele, 15. juuni 2016. aasta esildis, lõige 64.

⁽¹⁹⁾ Vt näiteks: http://www.bursa.ro/oltchim-a-incheiat-cu-pierderi-de-396-milioane-lei-195247&s=companii_afaceri&articol=195247.html; http://www.bursa.ro/memorandum-pentru-finantarea-oltchim-190490&s=piata_de_capital&articol=190490.html; <http://www.sitevechi.impactreal.ro/2012111813712/Ministerul-Economiei-va-aplica-un-program-de-restructurare-a-Oltchim-in-vederea-privatizarii.html>; <http://www.ziare.com/social/angajati/salariatii-de-la-oltchim-au-renuntat-la-pichetarea-ministerului-economiei-1201772>.

⁽²⁰⁾ Vt 1. oktoobri 2012. aasta artikkel aadressil <https://www1.agerpres.ro/politica/2012/10/01/victor-ponta-am-cerut-ca-abordarea-fata-de-oltchim-sa-fie-complet-schimbata-joi-vom-prezenta-planul-de-relansare-21-19-23>.

⁽²¹⁾ Vt 1. oktoobri 2012. aasta artikkel aadressil <https://www1.agerpres.ro/politica/2012/10/01/victor-ponta-am-cerut-ca-abordarea-fata-de-oltchim-sa-fie-complet-schimbata-joi-vom-prezenta-planul-de-relansare-21-19-23>.

- (28) 17. oktoobril 2012 teatas majandusministeeriumi riigisekretär pressile, et mõned Oltchimi osad on kavas taasavada loetud päevade jooksul ja et valitsus kavatseb anda Oltchimile 20 miljonit eurot päästmisabi ⁽²²⁾.
- (29) 24. oktoobril 2012 õnnestus Oltchimil tootmine taastada tänu sellele, et kaks avaliku sektori tarnijat (CET Govora ja riiklik soojatootja Salrom) muutsid Oltchimiga kauplemise tingimusi: ⁽²³⁾

— CET Govora allkirjastas Oltchimiga 15. septembril 2012 uue elektrilepingu ning nõustus seejärel suurendama elektritarneid (esialgu alates 25. oktoobrist 2012, seejärel alates 12. novembrist 2012) ning jätkama tarneid ka pärast 1. jaanuari 2013. Paistab, et need muutused lepingulises suhtes Oltchimiga viidi ellu seoses mitme sellise otsuse ⁽²⁴⁾ rakendamisega, mille Vâlcea maavalikogu oli võtnud vastu Oltchimi elektrivarustuse tagamiseks.

— Riiklik soolatootja Salrom (edaspidi „Salrom“) nõustus tarnete eest tasumist edasi lükkama.

- (30) 15. novembril 2012 teatas majandusminister pressile valitsuse võetud kohustusest hoida Oltchim käigus: „Maksejõuetuse võimalus on välistatud, kui meil on kokkulepe peamiste võlausaldajatega. Sel põhjusel oleme sõlminud Oltchimi suurte võlausaldajatega reorganiseerimise lepingu ettevõtte kontrollitud restruktureerimiseks. Seda selleks, et homme ei taotleks suured võlausaldajad – pangad, erasektori võlausaldajad, kauplused, tooraine tarnijad – Oltchimi maksejõuetuse väljakuulutamist. Selle lepinguga soovime Oltchimi taaskäivitada, päästa ja restruktureerida kontrollitud viisil ning võlausaldajate nõusolekul.“ ⁽²⁵⁾
- (31) 23. novembril 2012 allkirjastasid rahandusministeerium, majandusministeerium, transpordi- ja taristuministeerium, AAAS ja OPSPI ⁽²⁶⁾ Oltchimi võlausaldajatega (st mitmesuguste era- ja riigi omanduses olevate pankade ning riigile kuuluvate ettevõtjatega, nagu Electrica, Salrom ja CFR Marfă SA) vastastikuse mõistmise memorandum (edaspidi „memorandum“). Memorandumi osalised nõustusid, et majandusministeerium ja OPSPI registreerivad hiljemalt 1. jaanuariks 2013 võlgadest vaba ja täielikult riigi kapitalil põhineva eriotstarbelise ettevõtja (Oltchim SPV), et pangad saaksid turvaliselt pakkuda vajalikku finantseerimistoetust Oltchimi tootmise taastamiseks. Sellega seoses andis valitsus majandusministeeriumile valitsuse erakorralise määrusega nr 59/2012 korralduse algatada õiguslikud menetlused eriotstarbelise ettevõtja asutamiseks.
- (32) Kuigi memorandum ja selle eesmärgid säilitati, loobus majandusminister ajutiselt kavatsusest asutada lühikeseks ajaks eriotstarbeline ettevõtja Oltchim SPV. Selle asemel algatati Oltchimi suhtes 30. jaanuaril 2013 tema enda taotluse alusel seaduse nr 85/2006 (edaspidi „maksejõuetusseadus“) kohaselt maksejõuetusmenetlus.

2.2.4. Oltchimi suhtes 30. jaanuaril 2013 algatatud maksejõuetusmenetlus

2.2.4.1. Õigusraamistik: Rumeenia maksejõuetusseadus

- (33) Maksejõuetusseaduses on sätestatud kõiki võlakohustusi hõlmav menetlus maksejõuetu võlgniku kohustuste täitmiseks.
- (34) Kui äriühingu suhtes algatatakse kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus, läheb selle äriühingu haldustegevuse üle otsustamise õigus aktsionäridelt üle erihaldurile, kes peaks tegutsema äriühingu huvides ⁽²⁷⁾. Pärast haldamisõiguse äravõtmist esindab ja juhib äriühingut kohtu määratud pankrotihaldur/likvideerija olenevalt valitud variandist. Erihalduri volitusi piiratakse seejärel aktsionäride huvide esindamisega.

⁽²²⁾ Vt nt 17. oktoobri 2012. aasta artikkel aadressil <http://economie.hotnews.ro/stiri-companii-13431372-daniel-chitoui-spune-luni-reporni-productia-una-dintre-sectiile-oltchim.htm>.

⁽²³⁾ Rumeenia 11. märtsi 2013. aasta ja 7. veebruari 2013. aasta esildised.

⁽²⁴⁾ 31. augusti 2012. aasta otsus nr 27, 31. oktoobri 2012. aasta otsus nr 58, 16. novembri 2012. aasta otsus nr 61, 28. detsembri 2012. aasta otsus nr 86.

⁽²⁵⁾ Vt artikkel aadressil <http://economie.hotnews.ro/stiri-companii-13622312-exclusiv-daniel-chitoui-compania-oltchim-pregatita-pentru-noua-privatizare-urma-aplicarii-unui-plan-restructurare-care-presupune-externalizarea-unor-activitati-servicii-conexe.htm>.

⁽²⁶⁾ Riigi osaluse ja tööstuse erastamise amet (Oficiului Participatorilor Statului si Privatizării in Industrie).

⁽²⁷⁾ Maksejõuetusseaduse artikkel 18.

- (35) Äriühingu aktsionäride üldkoosolekul määratakse spetsiaalne pankrotihaldur, kelle kohus peab heaks kiitma (n-ö kohtu määratud pankrotihaldur). Pankrotikohtuniku (kohtunik, kellel on eripädevus pankroti- ja maksejõuetusmenetlustes) kehtestatud tähtaja jooksul peab kohtu määratud pankrotihaldur või likvideerija koostama aruande võlgniku maksejõuetuse tekkimise põhjuste ja asjaolude kohta ning selle pankrotikohtunikule esitama ⁽²⁸⁾. Aruandes tuleb märkida, kas olemas on võimalus võlgniku tegevuse ümberkorraldamiseks, või põhjused, miks see ümberkorraldamine võimalik pole. Viimasel juhul peaks kohtu määratud pankrotihaldur tegema ettepaneku pankrotimenetluse algatamiseks. Kui kohtu määratud pankrotihaldur osutab võimalusele taastada võlgniku tegevus kohtuliku reorganiseerimise kava (edaspidi „reorganiseerimise kava“ või „kava“) alusel, täpsustab ta, kes reorganiseerimise kava koostab (võlgnik või kohtu määratud pankrotihaldur üks või koos ühe või mitme võlausaldajaga).
- (36) Pärast menetluse algatamist peatatakse kõik võlausaldajate nõuded ja uusi nõudeid ei saa esitada ⁽²⁹⁾. Ühelgi teenuseosutajal (elekter, gaas, vesi, telefon) pole õigust võlgnikule osutatavat teenust muuta, selle osutamisest keelduda ega teenuse osutamist ajutiselt katkestada, kui võlgnik on valikuvõimalusteta tarbija ⁽³⁰⁾.
- (37) Kohtu määratud pankrotihaldur peab võlausaldajaid teavitama, et nad esitaksid võlgniku vastu hagiavalduse seadusliku tähtaja jooksul, mille pankrotikohtunik on kehtestanud oma otsuses maksejõuetusmenetluse algatamise kohta. Selle põhjal koostab kohtu määratud pankrotihaldur esialgse võlausaldajate nimekirja. Sellesse nimekirja kuuluvad kahe peamise kategooria võlausaldajad: tagatud nõuetega võlausaldajad (võlausaldajad, kelle nõuded on tagatud võlgnikule kuuluva varaga, olenemata sellest, kas tagatistest kasu saavate isikute jaoks on tegemist põhivõlgnikuga või kolmandast isikust garantiiandjaga) ning tagamata võlausaldajad (võlausaldajad, kelle nõuded pole tagatud võlgniku varaga). Muud kategooriad, mis nimekirja lisatakse, on: töötasud ja maksuvõlausaldajad.
- (38) Võlgnikul, võlausaldajatel ja kõigil muudel huvitatud isikutel on õigus esialgse võlausaldajate nimekirja asjus pankrotikohtunikule kaebus esitada ⁽³¹⁾. Kui kõik kaebused on lahendatud, koostab kohtu määratud pankrotihaldur lõpliku võlausaldajate nimekirja, milles on ära näidatud nõuete rahuldamisjärгод ja laad (tagatud või tagamata), ning saadab selle kohtule kinnitamiseks. Kui kõik kaebused on lahendatud, muutub nimekiri lõplikuks.
- (39) Maksejõuetusseaduses on ette nähtud kaks alternatiivset menetlust:
- a) *kohtulik ümberkorraldamine* (maksejõuetusseaduse artiklite 94–105 alusel kohaldatakse üldmenetluse eeskirju), mille eesmärk on korraldada võlgniku tegevus ümber, et ta tasuks nõuded vastavalt maksekavale, või
- b) *pankrotimenetlus* (maksejõuetusseaduse artiklite 107–129 alusel kohaldatakse lihtsustatud menetluse eeskirju), mille korral võlgniku tegevust piiratakse üksnes likvideerimiseks vajalike toimingutega, et maksta võlad ära varade müügi ja nõuete täitmisele pööramise kaudu.
- (40) Kohtulik ümberkorraldamine on menetlus, mida kohaldatakse võlgniku suhtes, et ta tasuks oma võlad pärast tema tegevuse ümberkorraldamist ja vastavalt maksekavale. See menetlus hõlmab reorganiseerimise kava koostamist, heakskiitmist, rakendamist ja järgimist; kavas võib olla koos või eraldi ette nähtud a) võlgniku tegevuslik ja/või rahaline restruktureerimine; b) äriühingu restruktureerimine aktsiakapitali struktuuri muutmise kaudu või c) tegevuse piiramine teatavate varade likvideerimisega.
- (41) Kohtu määratud pankrotihaldur koostab reorganiseerimise kava ja võlausaldajate nimekirja ning saadab need kohtule kinnitamiseks. Ka võlausaldajad peavad seda kava arutama ja selle heaks kiitma. Maksejõuetusseaduses on sätestatud järgmised selgesti eristuvad nõuete kategooriad, millega seoses hääletatakse eraldi: a) tagatud nõuded, b) töötasunõuded, c) maksunõuded, d) artikli 96 lõike 1 kohased tagamata nõuded, st n-ö oluliste tarnijate nõuded, e) muud tagamata nõuded ⁽³²⁾.

⁽²⁸⁾ Maksejõuetusseaduse artikkel 59.

⁽²⁹⁾ Maksejõuetusseaduse artikkel 36.

⁽³⁰⁾ Maksejõuetusseaduse artikkel 38.

⁽³¹⁾ Maksejõuetusseaduse artikkel 73.

⁽³²⁾ Maksejõuetusseaduse artikli 100 lõige 3.

- (42) Maksejõuetusseaduse artiklites 100 ja 101 on sätestatud:
- a) kava loetakse vastuvõetuks, kui see saab võlausaldajate kategooriate absoluutse enamuse poolthääled, eeldusel et vähemalt üks ebasoodsas olukorras kategooriatest ⁽³³⁾ kiidab kava heaks;
 - b) loetakse, et võlausaldajate kategooria on kava vastu võtnud, kui sellesse kategooriasse kuuluvate nõuete väärtuse seisukohast kiidetakse kava heaks absoluutse häälteenamusega;
 - c) iga nõudega kaasneb hääleõigus, mida selle nõude valdaja rakendab selle nõuete kategooria puhul, kuhu vastav nõue kuulub;
 - d) iga ebasoodsas olukorras võlausaldajate kategooriat, kes kava tagasi lükkab, koheldakse kava alusel õiglaselt ja võrdselt.
- (43) Vastavalt maksejõuetusseaduse artikli 3 lõike 21 kohasele määratlusele tähendab „ebasoodsas olukorras kategooria“ nõuete kategooriat, mille suhtes kohaldatakse reorganiseerimise kava alusel vähemalt üht järgmistest muudatustest:
- a) nõude summa vähendamine;
 - b) tagatiste vähendamine või muude tingimuste kehvemaks muutmine, näiteks tagasimaksegraafiku ümberkorraldamine võlausaldaja kahjuks;
 - c) nõuete väärtuse ajakohastamine vastavalt Rumeenia riigipanga viiteintressimääradele (välja arvatud juhul, kui nõuet puudutavas lepingus või eriseadustes on kehtestatud teisiti), mille tulemusel nõude väärtus muutub nõuete koondnimekirjas esitatud väärtusest väiksemaks.
- (44) Kui otsus, millega kava kinnitatakse, jõustub, korraldatakse võlgniku tegevus selle kohaselt ümber ning võlausaldajate ja teiste asjaomaste osaliste nõudeid ja õigusi muudetakse, nagu kavas sätestatud. Kui kava ei kinnitata, annab pankrotikohtunik korralduse pankrotimenetluse viivitamatuks algatamiseks.
- (45) Pankrotimenetlus tähendab, et võlgniku varad likvideeritakse kohustuste täitmiseks ja seejärel kustutatakse võlgnik registrist.
- (46) Maksejõuetusseaduse artikli 107 kohaselt algatatakse võlgniku suhtes pankrotimenetlus järgmistel juhtudel:
- a) tema enda taotlusel, kui ta esitab pankrotikohtunikule avalduse pankroti viivitamatuks väljakuulutamiseks, või
 - b) kui võlgnik teatas ümberkorraldamise kavatsusest, aga ei esitanud reorganiseerimise kava, või kui esitatud kava pole vastu võetud ega kinnitatud.
- (47) Pankrotimenetluse käigus müüakse kahte kategooriasse kuuluvat vara (panditud/tagatiseks antud vara ja pantimata/tagatiseks andmata vara) ning seega jaotatakse müügist saadud summad võlausaldajate vahel kahel viisil (artikkel 121 panditud vara kohta ning artikkel 123 pantimata vara kohta ja mistahes ülejäägi kohta panditud vara müügist). Likvideerimisega alustatakse kohe pärast seda, kui likvideerija on lõpule viinud võlgniku vara inventuuri. Varad võidakse müüa koos – funktsionaalse rühmana – või eraldi. Olenevalt juhtumi asjaoludest ja võimaluse korral tuleb võlgniku varasid hinnata nii eraldi kui ka tervikuna, funktsionaalse rühmana.
- (48) Maksejõuetusseaduse artikli 121 kohaselt jaotatakse võlgniku panditud vara müügist saadud summad järgmises järjekorras: 1) maksud, tempelmaksud ja muud selliste varade müügiga seotud kulud, sealhulgas nende varade säilitamise ja haldamisega seotud kulud ning likvideerijate töötasu; 2) tagatud nõuetega võlausaldajate nõuded.
- (49) Kui panditud vara müügist saadud summadest ei piisa tagatud nõuetega võlausaldajatele täies ulatuses maksmiseks, kaetakse puuduolev summa tagamata nõuete arvelt. Kui pärast summade maksmist tagatud nõuetega võlausaldajatele on olemas ülejääk, jaotatakse see tagamata võlausaldajate vahel.

⁽³³⁾ Maksejõuetusseaduse artikli 3 lõige 21.

- (50) Maksejõuetusseaduse artikli 123 kohaselt tasutakse nõuded järgmiselt: 1) maksud, tempelmaksud ja muud menetlusega seotud kulud, 2) töötasunõuded, 3) laenud, mille krediitiasutused on andnud pärast menetluse alustamist, ning nõuded, mis tulenevad võlgniku tegevuse säilitamisest pärast menetluse alustamist (jooksvad võlad), 4) maksunõuded, 5–7) muud nõuded (nagu lapsetoetused, peretoetused, pangalaenud), 8) muud tagamata nõuded.

2.2.4.2. Oltchimi reorganiseerimise kava koostamine ja heakskiitmine

- (51) Võlausaldajate 15. aprilli 2013. aasta koosolekul vastu võetud otsusega määrati ettevõtjad Rominsolv S.p.r.l. ja B. D.O. – Business Restructuring S.p.r.l. (edaspidi „Rominsolv ja BDO“) Oltchimi ametlikeks pankrotihalduriteks (edaspidi „konsortsium“). Nende pankrotihaldurite määramist kinnitas kohus 13. mail 2013.
- (52) 19. juuni 2013. aasta kohtuistungil väljendas Oltchim kavatsust rakendada kohtulikku ümberkorraldamist ja tasuda nõuded reorganiseerimise kava alusel. See taotlus põhines maksejõuetuse põhjusi käsitleval aruandel, mille konsortsium oli koostanud maksejõuetusseaduse artikli 59 lõigete 1–3 kohaselt. Maksejõuetuse põhjusi käsitlevas aruandes mainiti, et olemas on arvestatav võimalus võlgniku tegevuse tõhusaks ümberkorraldamiseks kohtu järelevalve all toimuva ümberkorraldamise kava alusel, mille võlgnik kavatses koostada ja kohtule esitada.
- (53) 3. juunil 2013 andsid kohtu määratud pankrotihaldurid ettevõtjale Winterhill S.r.l. ülesande hinnata Oltchimi varade turuväärtust ja likvideerimisväärtust (edaspidi „Winterhilli aruanne“); see oli vajalik samm maksekava koostamiseks.
- (54) Ettevõtja Winterhill S.r.l. määras Oltchimi varade turuväärtuse ja likvideerimisväärtuse rahvusvaheliste hindamistandardite kohaselt kindlaks järgmiselt:
- a) turuväärtus: „*summa, mille eest huvitatud müüja peaks saama anda vara hindamiskuupäeval huvitatud ostjale üle objektiivselt kindlaks määratud hinnaga tehingu alusel pärast vastavat turustamisperioodi, mille jooksul müüja ja ostja tegutsesid teadlikult, kaalutletult ja ilma sunnita*“;
- b) likvideerimisväärtus (või sundmüügiväärtus): „*summa, mis oleks võimalik vara müügist mõistlikult saada aja jooksul, mis on lühem kui turustamisperiood määratletud turuväärtuse puhul*.“
- (55) Winterhilli aruandes hinnati Oltchimi eri varaklasse, ⁽³⁴⁾ kasutades erinevaid hindamismeetodeid olenevalt hinnatavast varast (turuvõrdluse meetod või asendamise netokulude meetod).
- (56) Põhivara (tehased, seadmed ja masinad) väärtuse hindamise puhul esitati Winterhilli aruandes hinnangud n-ö *in situ* turuväärtuse ja *ex situ* turuväärtuse kohta. Winterhilli aruande kohaselt viitab *in situ* turuväärtus sellele, et tehas on täielikult töökorras, et seda selle käitamiskohas edasi kasutada. Selle väärtuse puhul võetakse arvesse käitise, st elektriliste ja mehaaniliste seadmetega seotud kulusid, mis on selliste tehaste puhul märkimisväärsed. *Ex situ* turuväärtus viitab sellele, et tehas pole töökorras, ning üksikvarade hindamisel võetakse arvesse nende kõrvaldamist ostja kulul. Oltchimi puhul arvestati, et elektrilistel ja mehaanilistel seadmetel pole märkimisväärselt väärtust ja et olenevalt nende keerukusest on neil vara väärtusele isegi kahjulik mõju. Põhivara likvideerimisväärtus määratleti Winterhilli aruandes kui *ex situ* turuväärtus, millest on lahutatud demonteerimise ja tööstusterritooriumilt kõrvaldamise hinnangulised kulud. Selle väärtuse arvutamisel võeti arvesse müüdava vara puhastamise ja müügiks ettevalmistamise hinnangulisi kulusid, mis olid paljude tehastes kasutatavate materjalide saastava ja ohtliku laadi tõttu Oltchimi puhul eeldatavalt märkimisväärsed. Samuti hõlmas see väärtus summasid turundus- ja müügikulude, müüjate tasude ja seotud töötajate kulude katmiseks.
- (57) Winterhill S.r.l. lõpetas hindamise 20. juulil 2013. Winterhilli aruandes hinnati Oltchimi turuväärtuseks 293,7 miljonit eurot (umbes 1 270 miljonit Rumeenia leud) ning likvideerimisväärtuseks 141 miljonit eurot (636 miljonit Rumeenia leud), millest 108 miljonit eurot (491 miljonit Rumeenia leud) moodustavad tagatiseks antud varad ja umbes 32 miljonit eurot (145 miljonit Rumeenia leud) tagatiseks andmata varad ⁽³⁵⁾.

⁽³⁴⁾ Aruandes eristatakse järgmisi varaklasse: i) põhivara – maa, ii) põhivara – hooned ja erikonstruktsioonid, iii) põhivara – tehased, seadmed, masinad, iv) varud, v) finantsvara, vi) immateriaalne vara – tootemark, tuntus, kaubamärgid, patendid ning vii) käimasolevad investeeringud.

⁽³⁵⁾ Turuväärtuse kohta vt aruande 1C lisa. Likvideerimisväärtuse kohta vt aruande 1D lisa.

- (58) Winterhilli aruanne esitati võlausaldajate koosolekule 2. detsembril 2013 ja kiideti heaks 4. detsembril 2013. AAAS kahtles alguses Winterhilli aruandes esitatud hinnangus ja esitas kaebuse võlausaldajate koosoleku otsuse peale, millega aruanne heaks kiideti. Selle tulemusel kiitis kohus heaks hindamisaruande topeltkontrolli ning jättis lõpuks AAASi kaebuse rahuldamata, märkides ühtlasi, et AAAS ei tuginenud kava üle hääletamisel selle aruande uuesti kontrollimise tulemustele ⁽³⁶⁾.
- (59) Winterhilli aruande põhjal koostasid kohtu määratud pankrotihaldurid 2013. aasta juulis Oltchimi ümberkorraldamise kava. Kava põhieesmärk oli leida uus investor, kes võtab üle Oltchimi vara/äritegevuse. Müük võib toimuda ühel kolmest pakutud viisist:

1. variant – uue üksuse (Oltchim SPV) loomine ja kõigi elujõuliste varade üleandmine ettevõtjalt Oltchim SA ettevõtjale Oltchim SPV; Oltchim SPV aktsiate müük

- (60) Oltchim SPV pidi olema võlgadest vaba ettevõtja. Ta pidi võtma Oltchim SA funktsionaalse osa üle tegevust jätkava ettevõtjana ⁽³⁷⁾. Oltchim SPV oleks kuulunud 100 % ulatuses Oltchim SA-le ja eesmärk oleks olnud müüa see ühe kuni kolme aasta jooksul investorile. Oltchim SPV aktsiate müügihind oli hinnanguliselt 306 miljonit eurot ja minimaalne alghind oleks kehtestatud sellest summast suuremana. Selle hinnaprognnoosi puhul lähtuti Winterhilli aruandes kindlaks määratud turuväärtusest 293,7 miljonit eurot ⁽³⁸⁾.
- (61) Arvestades, et mõned Oltchim SPV-le üle antavatest varadest olid antud tagatiseks Oltchim SA võlausaldajatele, vahetataks nende tagatise ese proportsionaalselt tagatise suurusega Oltchim SPV emiteeritud aktsiate vastu. Tagatud nõuetega võlausaldajatel oleks seega õigus (10 päeva jooksul pärast seda, kui pankrotikohtunik on reorganiseerimise kava kinnitanud) otsustada neist tagatistest loobuda, kui nende täishind makstakse Oltchim SPV aktsiates.
- (62) Oltchimi võlausaldajad pidid saama makseid kooskõlas maksekavas esitatud summadega (vt Table 3 allpool).

2. variant – võla konverteerimine omakapitaliks

- (63) Oltchimi võlausaldajad võiksid konverteerida oma võlad omakapitaliks (Oltchim SA aktsiad) proportsionaalselt ja kooskõlas maksekavas esitatud summadega (vt Table 3 allpool).

3. variant – võla vahetamine kapitali vastu

- (64) Mõned võlad riigi ees makstaks Oltchim SA varade (st maa, hoone) tasuta üleandmisega.
- (65) Kavas esitati kaks Oltchimi tegevuse jätkamise stsenaariumi, nimelt:
- a) *stsenaarium A*: Oltchimi äritegevus jätkub oksoalkoholide tehase taaskäivitamisega, milleks pole vaja väliseid rahastamisallikaid;
- b) *stsenaarium B*: Oltchimi äritegevust edendatakse ftaalanhüdriidi ja dioktüülfaltaadi tehase taaskäivitamisega, milleks kasutatakse väliseid rahastamisallikaid.
- (66) Kavas määrati kindlaks rakendusperiood, st kolm aastat pärast seda, kui kohtunik on kava kinnitanud. Sel ajavahemikul tagab erihaldur kohtu määratud pankrotihalduri järelevalve all Oltchimi haldamise.

⁽³⁶⁾ Nagu mainitud kohtu 22. aprilli 2015. aasta otsuses, millega kiidetakse heaks Oltchimi ümberkorraldamise kava, kohtuasi nr 887/90/2013, leheküljed 21 ja 32.

⁽³⁷⁾ Ettevõtjale Oltchim SPV antakse üle järgmine: Oltchim SA varad Râmnicu Vâlcea tööstusplatvormil ja/või Bradu naftakeemiaüksuses, intellektuaalomandi õigused, tootemark, kliendid, tarnijate ja klientidega sõlmitud lepingud, kõik üleandmise ajal igas tootmiskohas töötavad Oltchim SA töötajad ning load ja volitused, mida on vaja äriühingu käitamiseks ja äritegevuseks.

⁽³⁸⁾ Rumeenia õiguse kohaselt peab läbirääkimiste käigus pakutav alghind olema kõrgem kui varade hinnanguline turuväärtus.

- (67) Pärast seda, kui kõik kaebused olid lahendatud, koostas kohtu määratud pankrotihaldur 9. jaanuaril 2015 Oltchimi võlausaldajate lõpliku nimekirja, milles oli ära näidatud kõigi nõuete suurus, rahuldamisjärgud ja laad (tagatud või tagamata), ning saatis selle kohtule. See nimekiri hõlmas viit võlausaldajate kategooriat: 1) tagatud nõuetega võlausaldajad, 2) töötasunduded, 3) maksuvõlausaldajad, 4) maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad (n-ö olulised tarnijad) ja 5) muud tagamata võlausaldajad, nagu näidatud allpool tabelis 1.

Tabel 1

Võlausaldajate nimekiri vastavalt nõuete tabelile

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (Rumeenia leudes)	Koguvõlg (eurodes) (*)	% võlakategoorias (%)
1) Tagatud nõuetega võlausaldajad, sealhulgas:	890 222 871	195 849 032	
ALPHA Bank Romania	3 066 386	674 605	0,34
Areleco Power SRL	15 000 000	3 300 000	1,68
AAAS (**)	9 445 548	2 078 021	1,06
Erste Group Bank AG	229 058 167	50 392 797	25,73
Banca Transilvania SA	159 957 116	35 190 566	17,97
Bancpost SA	2 494 327	548 752	0,28
Bulrom Gas Impex SRL	23 776 278	5 230 781	2,67
Calvi Trade Limited	23 724 237	5 219 332	2,66
CEC Bank	56 321 014	12 390 623	6,33
Chemimpex Ltd	26 012	5 723	0,003
DGFP Craiova	5 709 799	1 256 156	0,64
Electrica Furnizare SA	26 832 832	5 903 223	3,01
Electrica S.A.	200 951 974	44 209 434	22,57
Garanti Bank SA	1 382 676	304 189	0,16
Honeywell Romania Srl	7 056 360	1 552 399	0,79
ING bank N.V.	183 157	40 295	0,02
MFC Commodities GmbH	13 155 900	2 894 298	1,48
OMV Petrom S.A.	55 519 911	12 214 380	6,24
Polchem Societe Anonyme	23 714 748	5 217 245	2,66
Riiklik soolatootja Salrom ja Râmnicu Vâlcea kaevandusettevõtte	15 750 820	3 465 180	1,77
Unicredit Tiriace Bank SA	17 095 609	3 761 034	1,92

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (Rumeenia leudes)	Koguvõlg (eurodes) (*)	% võlakategoorias (%)
2) Töötasud	9 704 264	2 134 938	
3) Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	1 274 807 584	280 457 668	
AAAS	1 191 856 674	262 208 468	93,49
Keskkonnafondi amet	59 205 056	13 025 112	4,64
Rumeenia veevarude haldusamet	872 967	192 053	0,07
DGFP Craiova	19 732 303	4 341 107	1,55
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	18 484	4 066	0,001
Bradü linnavalitsus	1 000 653	220 144	0,08
Râmnicu Vâlcea linnavalitsus	2 118 976	466 175	0,17
Băbeni linnavalitsus	2 471	544	0,0002
4) Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad	150 384 370	33 084 561	
CET Govora	136 899 919	30 117 982	91,03
Rumeenia veevarude haldusamet	13 484 451	2 966 579	8,97
5) Muud tagamata võlausaldajad, sealhulgas (näiteks)	1 129 340 017	248 454 804	
Electrica S.A.	457 583 381	100 668 344	40,52
Electrica Furnizare S.A.	29 700 994	6 534 219	2,63
Erste Group Bank	116 868 626	25 711 098	10,35
ING bank N.V.	13 431 574	2 954 946	1,19
CFR Marfă	115 293 055	25 364 472	10,21
Riiklik soolatootja Salrom ja Râmnicu Vâlcea kaevandusettevõtte	15 076 968	3 316 933	1,34
MFC Commodities GmbH	149 703 788	32 934 833	13,26
Kronos Worldwide Limited	51 660 368	11 365 281	4,57
Kokku	3 454 458 105	759 980 783	

(*) Kasutatud vahetuskurss: 1 Rumeenia leu = 0,22 eurot

(**) Avaliku sektori võlausaldajad või riigile kuuluvad ettevõtted on märgitud poolpaksus kirjas

- (68) Oltchimi võlgade jääk riigi ja riigile kuuluvate ettevõtete ees oli umbes 519 miljonit eurot, millest umbes 264 miljonit eurot võlgneti AAASile, umbes 232 miljonit eurot mitmesugustele riigile kuuluvatele ettevõtetele (sealhulgas 145 miljonit eurot Electricale), umbes 19 miljonit eurot riiklikele ja piirkondlikele asutustele (näiteks umbes 13 miljonit eurot keskkonnafondi ametile) ja umbes 12 miljonit eurot riigile kuuluvale pangale CEC Bank.

Tabel 2

Oltchimi avaliku sektori võlausaldajad

Võlausaldaja	Koguvõlg (Rumeenia leudes)	Koguvõlg (eurodes)	% koguvõlast (%)
Maksuvõlausaldajad			
AAAS	1 201 301 222	264 286 269	34,77
DGFP Craiova	25 442 102	5 597 262	0,73
Keskkonnafondi amet	59 205 056	13 025 112	1,71
Rumeenia veevarude haldusamet	14 357 418	3 158 632	0,41
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	18 484	4 066	0,00054
Bradulinnavalitsus	1 000 653	220 144	0,028
Râmnicu Vâlcea linnavalitsus	2 118 976	466 175	0,06
Băbeni linnavalitsus	2 471	544	0,00007
Riigile kuuluvad ettevõtted (näited)			
CEC Bank	56 321 014	12 390 623	1,63
Riiklik soolatootja Salrom	30 827 788	6 782 113	0,89
CET Govora	136 899 919	30 117 982	3,96
Electrica SA	658 535 355	144 877 778	19,06
Electrica Furnizare	56 533 826	12 437 442	1,63
CFR Marfă	115 293 055	25 364 472	3,33
Kokku	2 357 857 339	518 728 615	68,25

- (69) Järgmistel võlausaldajatel olid Oltchimi suhtes kõige suuremad nõuded: AAAS (umbes 35 % koguvõlast), Electrica (19 % koguvõlast), Erste Group Bank AG (10 % koguvõlast), MFC Commodities GmbH (4,71 % koguvõlast), Banca Transilvania S.A. (4,63 % koguvõlast), CET Govora (3,96 % koguvõlast), CFR Marfă (3,34 % koguvõlast) ja CEC Bank (1,63 % koguvõlast).
- (70) Kohtu määratud pankrotihaldur saatis reorganiseerimise kava koos võlausaldajate nimekirjaga kohtule 4. veebruaril 2015. 9. märtsi 2015. aasta koosolekul arutasid võlausaldajad kava ja kiitsid selle seejärel heaks kooskõlas maksejõuetusseaduse artikliga 101.
- (71) Täpsemalt tehakse heakskiidetud kava alusel järgmist:
- Oltchim SPV müügist saadud summat (kavas esitatud hinnangu kohaselt 306 miljonit eurot) kasutatakse eelisjärjekorras selleks, et katta mitmesugused halduskulud seoses Oltchim SA varade üleandmisega Oltchim SPV-le, kohtu määratud pankrotihaldurite tasud ja tulumaks ning Oltchim SA jooksvad laenud, mis on tekkinud pärast maksejõuetusmenetluse algust ⁽³⁹⁾.

⁽³⁹⁾ Pärast maksejõuetusmenetluse algatamist suurenesid Oltchimi võlad tegevuse jätkamise tõttu veel enam, eelkõige riigile kuuluvate ettevõtete ees, nagu CET Govora, riigi veevarude haldusamet ja DGFP Craiova. 30. novembri 2014. aasta andmed, mis koos kavaga kohtule esitati, näitavad, et Oltchimi jooksvate kohustuste suurus oli 221 495 571 miljonit Rumeenia leud (umbes 50 miljonit eurot), millest võlad riigi ees moodustasid umbes 8,8 miljonit eurot.

- b) Kui punktis a kirjeldatud maksed on tehtud, kasutatakse 212–231 miljoni euro suurust ülejääki (netosumma) selleks, et maksta heakskiidetud maksekava alusel (vt tabel 3 allpool) osaliselt ära Oltchim SA varasemad laenud.

Tabel 3

Maksekava

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (eurodes)	Jaotatavad summad (eurodes)		Katvus (%)	
		miinimum	maksimum	miinimum	maksimum
1) Tagatud nõuetega võlausaldajad	195 849 032	143 509 496	156 394 852	73	80
ALPHA Bank Romania SA	674 605	494 321	538 705		
Arelco Power SRL	3 300 000	2 418 097	2 635 211		
AAAS	2 078 021	1 522 522	1 659 225		
Erste Group Bank AG	50 392 797	36 925 654	40 241 112		
Banca Transilvania SA	35 190 566	25 786 119	28 101 387		
Bancpost SA	548 752	402 102	438 205		
Bulrom Gas Impex SRL	5 230 781	3 832 889	4 177 035		
Calvi Trade Limited	5 219 332	3 824 500	4 167 892		
CEC Bank	12 390 623	9 079 311	9 894 518		
Chemimpex Ltd	5 723	4 193	4 570		
DGFP Craiova	1 256 156	920 456	1 003 102		
Electrica Furnizare SA	5 903 223	4 325 625	4 714 012		
Electrica SA	44 209 434	32 394 743	35 303 395		
Garanti Bank SA	304 189	222 896	242 909		
Honeywell Romania Srl	1 552 399	1 137 531	1 239 667		
ING Bank NV	40 295	29 526	32 177		
MFC Commodities GmbH	2 894 298	2 120 816	2 311 238		
OMV PETROM SA	12 214 380	8 950 168	9 753 780		
Polchem SA	5 217 245	3 822 970	4 166 225		
Riiklik soolatootja Salrom ja Râmnicu Vâlcea kaevandusettevõtte	3 465 180	2 539 134	2 767 116		
Unicredit Tiriatic Bank SA	3 761 034	2 755 922	3 003 370		

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (eurodes)	Jaotatavad summad (eurodes)		Katvus (%)	
		miinimum	maksimum	miinimum	maksimum
2) Töötasud	2 134 938	2 134 938	2 134 938	100	100
3) Maksuvõlausaldajad	280 457 668	49 485 271	55 007 562	18	20
AAAS	262 208 468	46 265 297	51 428 256		
Keskkonnafondi amet	13 025 112	2 298 212	2 554 680		
Rumeenia veevarude haldusamet	192 053	33 887	37 668		
DGFP Craiova	4 341 107	765 965	851 443		
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	4 066	717	798		
Bradulinnavalitsus	220 144	38 843	43 178		
Râmnicu Vâlcea linnavalitsus	466 175	82 254	91 433		
Băbeni linnavalitsus	544	96	107		
4) Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad	33 084 561	9 883 865	9 883 865	30	30
CET Govora	30 117 982	8 997 613	8 997 613		
Rumeenia veevarude haldusamet	2 966 579	886 252	886 252		
5) Muud tagamata võlausaldajad, sealhulgas (näiteks)	248 454 804	0	0	0	0
Electrica S.A.	100 668 344	0	0		
Electrica Furnizare S.A.	6 534 219	0	0		
Erste Group Bank	25 711 098	0	0		
ING bank N.V.	2 954 946	0	0		
CFR Marfă	25 364 472	0	0		
Riiklik soolatootja Salrom ja Râmnicu Vâlcea kaevandusettevõtte	3 316 933	0	0		
MFC Commodities GmbH	32 934 833	0	0		
Kronos Worldwide Limited	11 365 281	0	0		
Kokku:	759 980 783	205 013 570	223 421 217		

- (72) Eespool esitatud maksekava kohaselt makstakse tagasi järgmine osa võlgadest:
- a) töötasud – 100 % võlgadest;
 - b) tagatud nõuetega võlausaldajad – 73–80 % võlgadest;
 - c) olulised tarnijad (riigile kuuluvad ettevõtted: CET Govora ja Rumeenia veevarude haldusamet) – 30 % võlgadest;
 - d) maksuvõlausaldajad (näiteks AAAS, keskkonnafondi amet) – 18–20 % võlgadest;
 - e) muud tagamata võlausaldajad (näiteks Electrica ja Electrica Furnizare) – 0 % võlgadest.
- (73) Kavaga kaasneb seega võlgade tühistamine olulises ulatuses, eelkõige maksuvõlausaldajate puhul, nagu näidatud allpool tabelites 4 ja 5.

Tabel 4

Tühistatavad võlad

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (Rumeenia leudes)	Koguvõlg (EUR)	Kava kohaselt tühistatavad võlad (EUR)	
			Miinumum	Maksimum
1) Tagatud nõuetega võlausaldajad, sealhulgas:	890 222 871	195 849 032	39 453 960	52 339 316
ALPHA Bank Romania SA	3 066 386	674 605	135 900	180 284
Arelco Power SRL	15 000 000	3 300 000	664 789	881 903
AAAS	9 445 548	2 078 021	418 575	555 278
Erste Group Bank AG	229 058 167	50 392 797	10 151 685	13 467 143
Banca Transilvania SA	159 957 116	35 190 566	7 089 178	9 404 447
Bancpost SA	2 494 327	548 752	110 547	146 650
Bulrom Gas Impex SRL	23 776 278	5 230 781	1 053 747	1 397 892
Calvi Trade Limited	23 724 237	5 219 332	1 051 440	1 394 832
CEC Bank	56 321 014	12 390 623	2 496 105	3 311 312
Chemimpex Ltd	26 012	5 723	1 153	1 529
DGFP Craiova	5 709 799	1 256 156	253 054	335 699
Electrica Furnizare SA	26 832 832	5 903 223	1 189 211	1 577 598
Electrica SA	200 951 974	44 209 434	8 906 039	11 814 691
Garanti Bank SA	1 382 676	304 189	61 279	81 292
Honeywell Romania Srl	7 056 360	1 552 399	312 733	414 869
ING Bank NV	183 157	40 295	8 117	10 769
MFC Commodities GmbH	13 155 900	2 894 298	583 060	773 482
OMV PETROM SA	55 519 911	12 214 380	2 460 600	3 264 213
Polchem SA	23 714 748	5 217 245	1 051 020	1 394 274

Võlausaldajate kategooriad	Koguvõlg (Rumeenia leudes)	Koguvõlg (EUR)	Kava kohaselt tühistatavad võlad (EUR)	
			Miinumum	Maksimum
Riiklik soolatootja Salrom	15 750 820	3 465 180	698 064	926 047
Unicredit Tiriatic Bank SA	17 095 609	3 761 034	757 664	1 005 112
2) Töötasud	9 704 264	2 134 938	0	0
3) Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	1 274 807 584	280 457 668	225 450 106	230 972 397
AAAS	1 191 856 674	262 208 468	210 780 213	215 943 171
Keskkonnafondi amet	59 205 056	13 025 112	10 470 432	10 726 900
Rumeenia veevarude haldusamet	872 967	192 053	154 385	158 166
DGFP Craiova	19 732 303	4 341 107	3 489 664	3 575 141
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	18 484	4 066	3 269	3 349
Bradulinnavalitsus	1 000 653	220 144	176 966	181 300
Râmnicu Vâlcea linnavalitsus	2 118 976	466 175	374 742	383 921
Băbeni linnavalitsus	2 471	544	437	448
4) Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad	150 384 370	33 084 561	23 200 696	23 200 696
CET Govora	136 899 919	30 117 982	21 120 370	21 120 370
Rumeenia veevarude haldusamet	13 484 451	2 966 579	2 080 327	2 080 327
5) Muud tagamata võlausaldajad, sealhulgas (näiteks)	1 129 340 017	248 454 804	248 454 804	248 454 804
Electrica S.A.	457 583 381	100 668 344	100 668 344	100 668 344
Electrica Furnizare S.A.	29 700 994	6 534 219	6 534 219	6 534 219
Erste Group Bank	116 868 626	25 711 098	25 711 098	25 711 098
ING bank N.V.	13 431 574	2 954 946	2 954 946	2 954 946
CFR Marfă	115 293 055	25 364 472	25 364 472	25 364 472
Riiklik soolatootja Salrom ja Râmnicu Vâlcea kaevandusettevõtte	15 076 968	3 316 933	3 316 933	3 316 933
MFC Commodities GmbH	149 703 788	32 934 833	32 934 833	32 934 833
Kronos Worldwide Limited	51 660 368	11 365 281	11 365 281	11 365 281
Kokku	3 454 458 105	759 980 783	536 559 566	554 967 213

Tabel 5

Tühistatavad võlad riigi ees

Võlausaldaja	Koguvõlg (eurodes)	Tühistatavad võlad (eurodes)		Tühistatav osa võlast (%)	
		miinimum	maksimum	miinimum	maksimum
Maksuvõlausaldajad					
AAAS	264 286 269	211 198 788	216 498 450	79,91	81,9
DGFP Craiova	5 597 262	3 742 718	3 910 841	66,87	69,8
Keskkonnafondi amet	13 025 112	10 470 432	10 726 900	80,39	82,3
Rumeenia veevarude haldusamet	3 158 632	2 234 711	2 238 493	70,75	70,8
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	4 066	3 269	3 349	80,39	82,3
Bradu linnavalitsus	220 144	176 966	181 300	80,39	82,3
Râmnicu Vâlcea linnavalitsus	466 175	374 742	383 921	80,39	82,3
Băbeni linnavalitsus	544	437	448	80,37	82,3
Riigile kuuluvad ettevõtted (näited)					
CEC Bank	12 390 623	2 496 105	3 311 312	20,15	26,7
Riiklik soolatootja Salrom	6 782 113	4 014 997	4 242 980	59,20	62,5
CET Govora	30 117 982	21 120 370	21 120 370	70,13	70,1
Electrica SA	144 877 778	109 574 383	112 483 035	75,63	77,6
Electrica Furnizare	12 437 442	7 723 430	8 111 816	62,10	65,2
CFR Marfă	25 364 472	25 364 472	25 364 472	100	100
Kokku	518 728 615	398 495 819	408 577 686	77	78,7

(74) Võlausaldajad hääletasid selle kava üle. Vastavalt võlausaldajate kogu 9. märtsi 2015. aasta koosoleku protokollile (pange tähele, et allpool on esitatud teave üksnes peamiste era- ja avaliku sektori võlausaldajate ja töötajate kohta):

- AAAS hääletas kava poolt nii tagatud võlgade kategoorias (kus tema nõude osakaal oli 1,061 %) kui ka maksuvõlgade kategoorias (kus tema nõude osakaal oli 98,04 %). Selle tulemusel nõustus AAAS kandma maha 80–82 % oma kogunõudest Oltchimi vastu.
- DGFP Craiova (edaspidi „DGFP“) ⁽⁴⁰⁾ hääletas kava vastu nii tagatud võlgade kategoorias (kus tema nõude osakaal oli 0,64 %) kui ka maksuvõlgade kategoorias (kus tema nõude osakaal oli 1,55 %). DGFP hääletas selle vastu, et 67–70 % tema nõuetest Oltchimi vastu maha kantakse.

⁽⁴⁰⁾ DGFP ei kuulunud memorandumiga allkirjastajate hulka ning tema nõuded olid AAASi või Electrica omadega võrreldes väga väikesed.

- c) CEC Bank hääletas tagatud võlgade kategoorias (kus tema nõude osakaal oli 6,33 %) kava poolt. Muudes kategooriates tal nõudeid polnud. Kava poolt hääletamise tulemusel nõustus CEC Bank kandma maha 20–27 % oma kogunõudest Oltchimi vastu.
- d) Salrom hääletas kava poolt nii tagatud võlgade kategoorias kui ka tagamata võlgade kategoorias (kus tema nõuete osakaal oli vastavalt 1,77 % ja 1,34 %). Selle tulemusel nõustus Salrom kandma maha 59–62 % oma kogunõudest Oltchimi vastu.
- e) CET Govora ja Rumeenia veevarude haldusamet hääletasid maksejõuetusseaduse artikli 96 kohaste tagamata võlgade kategoorias kava poolt. Selle tulemusel nõustusid CET Govora ja Rumeenia veevarude haldusamet kandma maha 70–71 % oma nõuetest Oltchimi vastu.
- f) Electrica hääletas kava poolt nii tagatud võlgade kategoorias kui ka tagamata võlgade kategoorias (kus tema nõuete osakaal oli vastavalt 22,5 % ja 40,5 %). Selle tulemusel nõustus Electrica kandma maha 76–77 % oma kogunõudest Oltchimi vastu.
- g) Electrica Furnizare ⁽⁴¹⁾ hääletas kava vastu nii tagatud võlgade kategoorias kui ka tagamata võlgade kategoorias (kus tema nõuete osakaal oli vastavalt 3,01 % ja 2,63 %). Electrica Furnizare hääletas selle vastu, et 62–65 % tema nõuetest Oltchimi vastu maha kantakse.
- h) Töötajad hääletasid kava poolt. Töötajatele oli tagatud võlgade katmine 100 % ulatuses.
- (75) Kava kiideti heaks, sest see oli kooskõlas maksejõuetusseaduse tingimustega, nimelt:
- a) kava sai võlausaldajate kategooriate absoluutse enamuse poolthääled (viiest võlakategooriast hääletasid kõik viis kava poolt);
- b) nõuete väärtuse seisukohast kiideti kava igas kategoorias heaks absoluutse hääleteenamusega;
- c) vähemalt üks ebasoodsas olukorras kategooria kiitis kava heaks (õigupoolest kiitsid kava heaks kõik ebasoodsas olukorras kategooriad) ⁽⁴²⁾.
- (76) 25. märtsi 2015. aasta kohtuistungil palus pankrotikohtunik esitada kava kohta rohkem selgitusi ja lükkas istungi edasi 22. aprillini 2015. 22. aprilli 2015. aasta istungil toetas kohus kava, kiites heaks üksnes esimese variandi, st võlgade osalise mahakandmise, milles oli võlausaldajatega kokku lepitud, ning uue üksuse (Oltchim SPV) loomise ja kõigi elujõuliste varade üleandmise ettevõtjalt Oltchim SA ettevõtjale Oltchim SPV. 24. septembril 2015 jättis Pitești apellatsioonikohus rahuldamata kaebused, mille ANAF (Agenția Națională de Administrare Fiscală) ja Electrica Furnizare olid esitanud kohtuotsuse peale, millega reorganiseerimise kava heaks kiideti. Selle otsusega muutus kava lõplikuks.

2.2.4.3. Reorganiseerimise kava rakendamine

- (77) Enne reorganiseerimise kava heakskiitmist võttis Oltchim maksejõuetusmenetluse käigus meetmeid oma kulude vähendamiseks, näiteks koondades 2013. aasta juunis 918 töötajat (2015. aasta novembris oli kavas koondada veel 225 töötajat). 2014. aasta juunis vahetas Oltchim peamises tootmisrajatistes välja elektrolüüseri (kogusummas 800 000 eurot). Et oma intressi-, maksu- ja amortisatsioonielset kasumit (EBITDA) veel enam parandada, taaskäivitas Oltchim 9. septembril 2014 oksoalkoholide tehase.

⁽⁴¹⁾ Electrica Furnizare on alates 2014. aastast eraettevõtja ja ta ei kuulunud 2012. aasta memorandumis allkirjastajate hulka (vt põhjendus 235 allpool). Tema nõuded Oltchimi vastu olid Electrica omadega võrreldes väga väikesed.

⁽⁴²⁾ Konsortsium käsitles kõiki võlakategooriaid maksejõuetusseaduse tähenduses ebasoodsas olukorras kategooriatena, sest reorganiseerimise kava alusel makstakse kõik võlad tagasi vähem kui 100 % ulatuses või enam kui 30 päeva pärast seda, kui pankrotikohtunik on kava kinnitanud (vt reorganiseerimise kava punktid 1.2.1 ja 5.1.1).

- (78) Rumeenia ametiasutused teatasid, ⁽⁴³⁾ et Oltchim parandas oma majandus- ja finantstulemusi. Ettevõtja käive suurenes 2015. aastal tänu põhitoodete müügi kasvule (33 % kasv polüeteerpolüoolide puhul, 7 % kasv kloorleelistoodete puhul) 31 % võrreldes 2014. aastaga ja 59 % võrreldes 2013. aastaga. EBITDA paranes võrreldes 2013. aastaga 109 miljoni Rumeenia leu võrra.
- (79) Uute katsetega äriühingut erastada alustati 2013. aasta juunis, aga need katsed ebaõnnestusid taas hiljem samal aastal.
- (80) Võlausaldajate heakskiidetud ja kohtu kinnitatud kava kohaselt (vt *Table 5* eespool) peavad maksuvõlausaldajad ja riigile kuuluvad ettevõtted tühistama võlad kuni 408,5 miljoni euro ulatuses (AAAS 216 miljonit eurot, mis moodustab 81,9 % tema kogunõudest, ja riigile kuuluvad ettevõtted 174,3 miljonit eurot).
- (81) Niinimetatud olulised tarnijad (st CET Govora SA ja riigi veevarude haldusamet) pidid tühistama vastavalt 21,2 miljonit eurot ja 2,2 miljonit eurot, mis moodustasid 70–71 % nende kogunõuetest. Electrica pidi tühistama 112 miljonit eurot, mis moodustab 77,6 % tema kogunõudest.
- (82) Lisaks mitmesuguste avaliku sektori võlausaldajate tühistatavate võlgade summadele, mis on esitatud tabelis 5, on allpool tabelis 6 esitatud vastavad võlasummad, mis saadakse maksimaalse heakskiidetud mahakandmise tulemusel tagasi Oltchim SPV tervikuna müügi korral, mis on ette nähtud reorganiseerimise kavas.

Tabel 6

Avaliku sektori võlausaldajad (võlgade tühistamine ja sissenõudmine kava alusel)

(eurodes)

Võlausaldaja	Koguvõlg	Tühistatavad võlad (maksimaalne heakskiidetud mahakantav summa)	Minimaalsed võlasummad, mis on kavas pärast Oltchim SPV tulevast müüki sisse nõuda
Maksuvõlausaldajad			
AAAS	264 286 269	216 498 450	47 787 819
DGFP Craiova	5 597 262	3 910 841	1 686 422
Keskkonnafondi amet	13 025 112	10 726 900	2 298 212
Rumeenia veevarude haldusamet	3 158 632	2 238 493	920 139
Rumeenia energeetikavaldkonna reguleerimise amet	4 066	3 349	717
Bradulinnavalitsus	220 144	181 300	38 843
Râmnicu Vâlcealinnavalitsus	466 175	383 921	82 254
Băbenilinnavalitsus	544	448	96
Riigile kuuluvad ettevõtted (näited)			
CEC Bank	12 390 623	3 311 312	9 079 311
Riiklik soolatootja Salrom	6 782 113	4 242 980	2 539 134

⁽⁴³⁾ Rumeenia 22. oktoobri 2015. aasta esildis.

(eurodes)

Võlausaldaja	Koguvõlg	Tühistatavad võlad (maksimaalne heakskiidetud ma- hakantav summa)	Minimaalsed võla- summad, mis on kavas pärast Oltchim SPV tulevast müüki sisse nõuda
CET Govora	30 117 982	21 120 370	8 997 613
Electrica SA	144 877 778	112 483 035	32 394 743
Electrica Furnizare	12 437 442	8 111 816	4 325 625
CFR Marfă	25 364 472	25 364 472	0
Kokku	518 728 615	408 577 686	110 150 928

- (83) Pärast reorganiseerimise kava heakskiitmist kanti juba maha märkimisväärne osa võlgadest. Rumeenia teatas oma 2015. aasta oktoobri esildises, et ajavahemikul 2015. aasta aprillist oktoobrini tühistati umbes 2,358 miljardi Rumeenia leu (518 miljoni euro) väärtuses võlgasid ⁽⁴⁴⁾.
- (84) Rumeenia ametiasutused teatasid ühtlasi, et Oltchim SPV müügipakkumine saadeti kõigile kahepoolsetele kaubanduskodadele Rumeenias (juuli 2015) ja 30 kaubanduskojale mujal maailmas (september 2015). Esimene kohtumine võimalike ostjatega toimus 2015. aasta septembris/oktoobris.

3. KOMISJONI OTSUS ALGATADA AMETLIK UURIMISMENETLUS

- (85) 8. aprillil 2016 otsustas komisjon alata ametliku uurimismenetluse. Komisjon väljendas kahtlust kolme toetusmeetme suhtes:
- 1) **1. meede:** AAASI otsus võlad täitmisele pööramata jätta ja võlgade edasine kuhjumine AAASI ees alates 2012. aasta septembrist. Vaatamata kindlale plaanile, mida komisjonile 2012. aastal väljendati, ei konverteerinud Rumeenia ametiasutused AAASI ees kogunenud võlga (tol ajal 1 049 miljonit Rumeenia leud, st umbes 231 miljonit eurot) omakapitaliks ega erastanud Oltchimit. Selle asemel jätkas Oltchim oma äritegevust ja tema võlg riigi, sealhulgas AAASI ees, kasvas (võlg AAASI ees suurenes 1 049 miljonist Rumeenia leust 1 201 miljoni leuni, st umbes 231 miljonist eurost umbes 264 miljoni euroni). Pärast seda, kui erastamine 2012. aasta septembris ebaõnnestus, ei pööranud AAAS oma nõudeid Oltchimi vastu täitmisele. Ta ei nõudnud oma nõuete tagasimaksmist Oltchimi viivitamatu likvideerimise kaudu, vaid ootas võla konverteerimist omakapitaliks, kuigi Oltchimi erastamise protsess oli taas ebaõnnestunud.
 - 2) **2. meede:** ⁽⁴⁵⁾ CET Govora ja Salromi toetus Oltchimi tegevusele jätkuvate tarnete kaudu alates 2012. septembrist kuni 2013. aasta jaanuarini. Pärast erastamise ebaõnnestumist 2012. aasta septembris Oltchimi finantsseisund halvenes ja tootmine peatati. Rumeenia ametiasutused võtsid mitmesuguseid toetusmeetmeid, et võimaldada Oltchimi tootmine taastada. Tootmise taastamine poleks olnud võimalik ilma riigile kuuluvate Oltchimi tarnijate CET Govora ja Salromi otsuseta jätkata Oltchimile tarnimist, kuigi Oltchim polnud oma võlgu tasunud.
- CET Govora allkirjastas Oltchimiga 15. septembril 2012 uue elektrilepingu ja nõustus seejärel suurendama elektritarneid (esialgu alates 25. oktoobrist 2012, seejärel alates 12. novembrist 2012) ning jätkama tarneid ka pärast 1. jaanuari 2013. Paistab, et need muutused lepingulises suhtes Oltchimiga viidi ellu seoses mitme sellise otsuse rakendamisega, mille Vâlcea maavolikogu oli võtnud vastu Oltchimi elektrivarustuse tagamiseks.

⁽⁴⁴⁾ Rumeenia 22. oktoobri 2015. aasta esildis, lehekülj 2.

⁽⁴⁵⁾ See meede esitati algatamisotsuses algul 3. meetmena. Kuna seda meedet rakendati aga samal ajal 1. meetmega ja need mõlemad eelnesid 3. meetmele (algatamisotsuses alguses 2. meede), viidatakse sellele käesolevas otsuses kui 2. meetmele.

— *Salrom* oli nõus tarnete eest tasumise edasilükkamisega ning nõustus seega Oltchimi võlgade suurenemisega tema ees.

- 3) **3. meede:** ⁽⁴⁶⁾ AAASI ja riigile kuuluvate ettevõtete ⁽⁴⁷⁾ 2015. aasta otsus kiita heaks reorganiseerimise kava kohane võlgade tühistamine; AAAS, CET Govora, riigi veevarude haldusamet ja Electrica hääletasid kõik reorganiseerimise kava poolt. Selle tulemusel nõustus AAAS oma nõuded Oltchimi vastu 216 miljoni euro ulatuses tühistama, arvestades (ebakindla) võimalusega saada hiljem tagasi 47 miljonit eurot. *Salrom* nõustus tühistama 4,2 miljonit eurot võlast, CET Govora SA nõustus tühistama 21,1 miljonit eurot võlast, riigi veevarude haldusamet nõustus tühistama 2,2 miljonit eurot võlast ja Electrica nõustus tühistama 112 miljonit eurot võlast. Selle tulemusel loodavad need riigile kuuluvad ettevõtted saada eduka müügi korral tagasi järgmised võlasummad: *Salrom* 2,5 miljonit eurot, CET Govora SA 8,9 miljonit eurot, riigi veevarude haldusamet 0,9 miljonit eurot ja Electrica 32 miljonit eurot (vt tabelid 4 ja 5).
- (86) Algamisotsuses võttis komisjon esialgu seisukoha, et eespool kirjeldatud meetmed hõlmasid riigi ressursse ja olid riigiga seostatavad. Pidades silmas seda, kui ebatõenäoline on, et mõni arukalt tegutsev erettevõtja oleks Oltchimi suhtes selliseid meetmeid võtnud, asus komisjon esialgsele seisukohale, et Oltchim sai meetmetega põhjendamatult eelise; see eelis oleks valikuline, kuna sellest sai kasu üksnes Oltchim.
- (87) Samuti märkis komisjon, et meetmed võisid kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust, sest Oltchim konkureeris muude kemikaalitootjatega teistes liikmesriikides ja ka mujal maailmas. Meetmed võimaldasid Oltchimil tegevust jätkata, ilma et ettevõtja oleks pidanud sarnaselt oma konkurentidega silmitsi seisma tagajärgedega, mis oleksid üldjuhul tema kehvale finantstulemustega kaasnenud.
- (88) Ühtlasi kahtles komisjon meetmete kokkusobivuses siseturuga, eelkõige seetõttu, et Rumeenia ametiasutused ei esitanud kokkusobivuse kohta ühtki võimalikku põhjendust. Komisjoni esialgne seisukoht oli, et Oltchimit võib käsitada raskustes oleva ettevõtjana vastavalt 2014. aasta suunistele raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (edaspidi „päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suunised“), ⁽⁴⁸⁾ eelkõige arvestades 30. jaanuaril 2013 algatatud maksejõuetusmenetlust. Sellele vaatamata paistis, et ükski meede ei vastanud päästmise ja ümberkorraldamise suunistes kehtestatud kokkusobiva päästmis- või ümberkorraldamisabi kriteeriumidele. Eelkõige seetõttu, et reorganiseerimise kavast ei teatatud (Rumeenia ametiasutused ei väida, et neid meetmeid võib käsitada restruktureerimisabina), ei saanud komisjon hinnata reorganiseerimise kava osi, sealhulgas investeerimis- ja ajakohastamismeetmeid, ega seda, kas meetmetega taastataks pikaajaline elujõulisus ja kas need jäävad minimaalseks, et vältida põhjendamatut konkurentsi kahjustamist.
- (89) Eeltoodu põhjal oli komisjoni esialgne seisukoht, et need meetmed kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Kuna meetmete võtmisega oleks rikutud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust ja rakendamiskeeldu, märkis komisjon, et need näivad kujutavat endast ebaseaduslikku riigiabi. Kuna reorganiseerimise kavast komisjonile ei teatatud, ei saaks neid meetmeid kuulutada siseturuga kokkusobivaks.

4. MÄRKUSED ALGATAMISOTSUSE KOHTA

4.1. Rumeenia esildised

- (90) Oma märkustes komisjoni algatamisotsuse kohta esitab Rumeenia mitu tähelepanekut kõigi kolme eespool kirjeldatud meetme kohta.

4.1.1. Rumeenia märkused 1. meetme kohta

- (91) Rumeenia väidab, et AAAS käitus ajavahemikul 2012. aasta septembrist 2013. aasta jaanuarini eraõigusliku võlausaldajana ja et asjaolu, et AAAS ei pööranud oma nõudeid täitmisele, oli sellel lühikesel, 5-kuusel ajavahemikul täielikult õigustatud õiguslike ja *de facto* piirangute tõttu:

⁽⁴⁶⁾ Nagu selgitatud eelnevas allmärkuses, esitati see meede algatamisotsuses alguses 2. meetmena.

⁽⁴⁷⁾ Eelkõige Electrica, *Salrom*, CET Govora ja riigi veevarude haldusamet.

⁽⁴⁸⁾ Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta, ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

- (92) õiguslikud piirangud on seotud möjuga, mida avaldab niinimetatud erihaldusmenetlus (Rumeenia seaduse nr 137/2002 artikli 16 lõike 5 punkt c), mille kohaselt maksete ja maksude võlausaldajad ei saa võlgu sisse nõuda seni, kuni äriühingut erastamiseks ette valmistatakse. Väidetavalt takistas see AAASil nõuda oma võla viivitamatut tagasimaksmist, pidades silmas majanduse, kaubanduse ja ettevõtluskeskkonna ministri käigushoitavat erastamisprotsessi, isegi pärast seda, kui erastamine 2012. aasta septembris ebaõnnestus. Samuti väidab Rumeenia, et selliste müüdavate varade puudumine, mida ei kasutatud tagatiste andmiseks võlausaldajatele, piiras *de facto* AAASi võimet oma nõudeid täitmisele pöörata ning selgitaks ka seda, miks erasektori võlausaldajad samuti oma nõudeid täitmisele ei pööranud. Sellega seoses esitab Rumeenia näite erapanga Banca Comercială Română kohta, kes ei rakendanud sundtäitmist ja eraldas isegi kokku umbes 1 miljoni euro väärtuses täiendavaid rahalisi vahendeid polüeteerpolüoolide osakonna taaskäivitamiseks ning konsultatsiooniuuringu tegemiseks Oltchimi tegevuse taastamise võimaluse kohta.
- (93) Rumeenia märgib ühtlasi, et AAASi otsus mitte nõuda oma võla viivitamatut tagasimaksmist tulenes ka sellest, et Rumeenia algatas eelteavitamismenetluse, et teatada Euroopa Komisjonile päästmisabi andmisest (abi, mille kohta selgus hiljem, et see pole kooskõlas päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suunistes kehtestatud ühekordse abi põhimõttega).
- (94) Rumeenia märgib Raiffeiseni uuringu põhjal, et arvestamata keskkonnavastutusest tulenevaid mahaarvamisi, oleks AAAS saanud likvideerimisstsenaariumi korral tagasi 10 %, mitte 12 % oma võlast, sest AAASi nõue Oltchimi vastu oli ligi 1,2 korda suurem kui nõue, mida Raiffeisen 2011. aastal arvesse võttis, kui ta pidi võrdlema Oltchimi turu- ja likvideerimisväärtust. Oma 2018. aasta mai esildises läheb Rumeenia veel kaugemale, väites, et pankroti korral oleks Oltchimi puhul eelisjärjekorras kaetavad keskkonnavastutusest tulenevad kohustused ületanud likvideerimisstsenaariumile vastavast summiülgist saadavat eeldatavat kogutulu, ning järeldab, et AAASi võla tagasisaamise määr oleks olnud null.
- (95) Rumeenia märgib, et AAAS keskendus tol ajal üksikasjaliku teabe saamisele Oltchimi olukorra kohta, et tal oleks võimalik teha hästi dokumenteeritud otsus, ja et need mõned kuud, mis jäid erastamise ebaõnnestumise ja maksejõuetuse vahele, sobisid järelemõtlemisperioodiks.
- (96) Viimaseks märgib Rumeenia, et kuni maksejõuetusmenetluseni oli AAAS nõudnud Oltchimilt turutingimustele vastavaid intresse. Rumeenia sõnul tõestab see, et AAASi otsus hoiduda nõuete viivitamatust täitmisele pööramisest ei kujuta endast riigiabi, ning Rumeenia väidab, et see on kooskõlas lähenemisviisiga, mida järgiti komisjoni 2012. aasta otsuse põhjenduses 98 jj. Samuti märgib Rumeenia, et võla edasine kuhjumine tuleneb üksnes juba olemasoleva võla intressidest, mis pole olulise tähtsusega, juhul kui võla põhiosa tagasisaamine on niikuinii täiesti ebarealistlik.

4.1.2. Rumeenia märkused 2. meetme kohta

- (97) Rumeenia leiab, et otsustades tarneid jätkata ja kauplemistingimusi soodsamaks muuta, käitusid CET Govora ja Salrom „erasektori võlausaldajatena, sest nende antud uued võlad olid garanteeritud (tagatud)“, ning kuna nende otsus tarnida Oltchimi tegevuse taastamiseks vajalikke toorained sarnanes nende otsustega, mille oli teinud teatavad eraettevõtjad. CET Govora ja Salromi otsus põhineb väidetavalt tõenäosusel saada juhul, kui tegevusega alustatakse, suurem osa võlast tagasi. Samuti märgib Rumeenia, et omavahelise tehnoloogilise sõltuvuse tõttu seoses tööstusvee ja demineraliseeritud vee tarnimisega Oltchimile käitusid Salrom (kuigi tema sõltuvus oli väiksem) ja CET Govora arukate oluliste tarnijatena. Kuna Oltchimist sõltus 2015. aastal 14 % Salromi käibest ja 39 % CET Govora tulust, polnud praktilist lahendust, kuidas CET Govora oleks saanud Oltchimit kui tööstusauru ostjat asendada.
- (98) Salromi kohta märgib Rumeenia ühtlasi, et pärast Oltchimi maksejõuetuks muutumist sai Salrom kokku üle 33 miljoni Rumeenia leu väärtuses makseid, kuna pärast Oltchimi maksejõuetuse tekkimist kehtestas ta tingimuse, et edasised tarded Oltchimile sõltuvad ettemaksetest; see oli tingimus, millega Oltchim läbirääkimiste tulemusel nõustus ja millest ta kinni pidas.
- (99) CET Govora tarnete kohta väidab Rumeenia, et Oltchimile kehtiv elektri ja auru müügihind vastab turutingimustele ja et seda on 1. veebruarist 2013 kuni 31. märtsini 2016 täies ulatuses makstud (476 miljonit Rumeenia leud).

4.1.3. Rumeenia märkused 3. meetme kohta

- (100) Rumeenia väidab, et AAASi ja riigile kuuluvate ettevõtete poolthääl oli kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja põhimõttega, nagu kokkuvõtlikult kirjeldatud allpool.
- (101) Esiteks toetab Rumeenia väidet, et Oltchimi pankroti stsenaariumi väärtus oleks negatiivne. Oma seisukoha toetamiseks esitab Rumeenia väärtused, mis on antud Romcontrol'i 2009. aasta veebruari ja 2010. aasta detsembri hindamisaruannetes (vastavalt – 281 miljonit eurot ja – 407 miljonit eurot). Peale selle esitab Rumeenia Winterhilli hinnangu, mille kohaselt saadaks likvideerimisstsenaariumi korral tagatiseks antud varadest umbes 108 miljonit eurot ja koormamata varadest 32 miljonit eurot (viimasest arvatakse maha 22,2 miljonit eurot koondatud töötajate lahkumishüvitiste jaoks).
- (102) Viidates algatamisotsuse põhjendusele 120, lisab Rumeenia, et keskkonnavastutus, mida Winterhilli aruandes käsitletakse, on seotud üksnes vara puhastamisega ja ettevalmistamisega müügiks ning see ei hõlma tavajäätmete hoidla ega ohtlike jäätmete ladustamiskoha sulgemist ega seadmete ja hoone kasutuselt kõrvaldamist ja lammutamist ega maa ja keskkonna algse seisundi taastamist. Keskkonnakohustuste summa on Oltchimi hinnangul umbes 464 miljonit eurot ja ületaks seega Winterhilli hinnangu kohast tagamata võlausaldajate tulu likvideerimismenetluse korral.
- (103) Tõenäosus, et AAAS ja riigile kuuluvad ettevõtted Oltchimilt mistahes suurusel makse saavad, oli seetõttu oluliselt suurem reorganiseerimismenetluse korral.
- (104) Teiseks märgib Rumeenia, et AAASil ja Electrical polnud võimalik algatada võlgade sissenõudmiseks Oltchimi suhtes pankrotimenetlust, sest maksejõuetusseaduse artikli 1 lõike 2 nõuded polnud selles osas täidetud.
- (105) Kolmandaks märgib Rumeenia, et kuigi AAASi turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja uuring tehti enne seda, kui reorganiseerimise kava võlausaldajate 9. märtsi 2015. aasta koosolekul heaks kiideti, on AAASi tehtud uuring asjakohane ja piisav järeldamiseks, et AAASi otsus reorganiseerimise kava heaks kiita sarnaneb erasektori võlausaldaja otsusega. Kava tagasilükkamisega oleks kaasnenud pankrot, mis oleks tähendanud, et võlgu ei saada tagasi, pidades silmas seda, kui väike osa AAASi võlgadest oli tagatud, ja keskkonnakohustuste suurt summat, mis kaasneb maa haljastamiseks tehtavate ökoloogiliste töödega. Seega näitas AAASi elluviidud uuring, et AAAS oleks saanud reorganiseerimise kava heakskiitmise korral tagasi rohkem kui Oltchimi likvideerimise korral, mille puhul keskkonnakohustused täidetakse määruse nr 195/2005 kohaselt eelisjärjekorras.
- (106) Rumeenia leiab, et reorganiseerimise kava rakendamisele järgnev 20 % suuruse osa tagasisaamine AAASi võlast oli hääletamise ajal usaldusväärne prognoos.
- (107) Neljandaks rõhutas Rumeenia, et siseriiklik kohus lükkas oma 22. aprilli 2015. aasta otsusega nr 892 tagasi kolme võlausaldaja taotluse reorganiseerimise kava tühistada. See otsus kinnitas, et reorganiseerimise kava teenis võlausaldajate huve paremini kui pankrotistsenaarium, eelkõige võttes arvesse eelisjärjekorras tasutavat hinnangulist keskkonnakohustuste summat 464 miljonit eurot, mis ületas märkimisväärselt Winterhilli hinnangut, mille kohaselt saadakse likvideerimisstsenaariumi korral tagasi 108 miljonit eurot tagatiseks antud varadest ja 32 miljonit eurot koormamata varadest.
- (108) Rumeenia väidab, et maksuvõlausaldajad ja tagamata võlausaldajad ning muud riigile kuuluvad ettevõtted, nagu AAAS ja Electrica, käitusid turumajanduse tingimustes tegutsevate ettevõtjatena, otsustades reorganiseerimise kava, mitte Oltchimi likvideerimise kasuks: nad käitusid sarnaselt eraettevõtjatega, nagu Erste Group Bank AG ja Bulrom Gas Impex SRL, kellel oli nii tagatud kui ka tagamata võlgu ja kes samuti kava heaks kiitsid. Ühtlasi väidab Rumeenia, et enne maksejõuetusmenetluse algust kehtestas Salrom kinnisvaratagatise esitamise tingimuse, et temast saaks tagatud nõuetega võlausaldaja.

- (109) Viiendaks märkis Rumeenia oma esildises, et Electrica esitas kõik seadusega lubatud hagid oma võla tagasisaamiseks maksejõuetusmenetluse käigus, et vältida sõltumist reorganiseerimise kavast. Rumeenia kohtud neid hagnosisid aga ei rahuldanud. Seega oli kava poolt hääletamine viimane võimalus, mis näitab, et Electrica käitus nagu turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja. Poolthäale andmine reorganiseerimise kavale oli ainus kättesaadav võlgade tagasisaamise võimalus võlausaldaja Electricale, kes oli registreeritud nii tagatud nõuetega kui ka tagamata võlausaldajana.
- (110) Rumeenia väidab, et turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja/võlausaldaja oleks otsustanud reorganiseerimise kava kasuks, sest see on vahend, mis on pakkunud Rumeenia maksejõuetusjuhtumite ja Electricale teada olevate maksejõuetusjuhtude korral üldiselt paremat võimalust võlgade tagasisaamiseks: Rumeenia rõhutab, et ametlikel pankrotihalduritel, kes vastutasid kava väljatöötamise eest, on juriidiline kohustus võlgniku vara maksimeerida ja et neid võidakse isiklikult vastutavaks pidada, kui nad võlausaldajate jaoks parimat tulemust ei saavuta.
- (111) Samuti selgitas Rumeenia, et kava toetav aruanne näitas usutavalt, et Electrica jaoks oli reorganiseerimine ainus võimalik viis osa enda antud võlgadest tagasi saada. Rumeenia arvates pole mõistlik väita, et Electrica oleks pidanud tegema eraldi kuluka uuringu, et kinnitada tuntud ekspertide sedastatud aspekte, mida on kinnitanud siseriiklikud kohtud ja näidanud majanduslikud kogemused: Oltchimi keskkonnakohustuste täitmise kulud oleksid muutunud vähetöenäolisemaks, kui mitte võimaluks selle, et Electrica pankrotimenetluse korral mingigi summa oma nõuetest Oltchimi vastu tagasi saab.
- (112) Seevastu Electrica võimalus saada tagasi 160 miljonit leud, nagu reorganiseerimise kavas pakutud – isegi kui sellega kaasneb pikem ajavahemik ja mõned riskid –, oli kahtlemata eelistatud lahendus, nagu näitas ka muude erasektori võlausaldajate, näiteks Erste Group Bank AG, tegevus.
- (113) Rumeenia märgib, et Salromi ja CET Govora vastuhääl reorganiseerimise kavale poleks võimaldanud neil tagasi saada tagamata osa võlast; seega oli nende parim valik kiita heaks reorganiseerimise kava, mille puhul tagatud nõuetega võlausaldajad olid nõus võlgade mahakandmisega tingimusel, et tagamata võlad saadakse osaliselt tagasi.

4.2. Huvitatud kolmandate isikute märkused

- (114) Algamisotsuse kohta esitasid märkusi neli huvitatud isikut – PCC (Oltchimi vähemusaksionär), Electrica, pankrotihaldurite konsortsiumi moodustavad Rominsolv ja BDO (kes vastutavad Oltchimi pankrotihalduse eest) ning veel üks huvitatud isik, kes soovis jääda anonüümseks.

4.2.1. Rominsolv ja BDO (Oltchimi ametlikud pankrotihaldurid)

- (115) Rominsolv ja BDO on Oltchimi ametlikud pankrotihaldurid, kes koostasid reorganiseerimise kava, mille Oltchimi võlausaldajad hiljem heaks kiitsid. Nad esitavad mitu argumenti reorganiseerimise kava toetuseks.
- (116) Seoses **1. meetmega** väidavad Rominsolv ja BDO, et:

— komisjon poleks pidanud tuginema Raiffeiseni aruandes esitatud likvideerimisväärtusele, sest selles aruandes tuginetakse jätkuva äritegevuse hüpoteesile ja ei võeta arvesse likvideerimissenaariumiga kaasnevaid keskkonnakohustusi. Seega on vale komisjoni hinnang, et AAAS oleks 2012. aastal Oltchimi likvideerimise kaudu tagasi saanud 12 % oma võlast.

— Muud võlgade tagasisaamise viisid (st täitemenetlused) polnud AAASi jaoks võimalikud, sest AAASil polnud täitedokumenti ja tal polnud võimalik seda nii lühikese ajavahemiku jooksul saada (september 2012 – jaanuar 2013).

- Samuti ei hõlmanud Oltchimi varad 2012. aasta septembris enam selliseid varasid, mida saaks võlgade tagatiseks pantida.
- Viimaseks loetlevad Rominsolv ja BDO hulga eraettevõtjaid, ⁽⁴⁹⁾ kes sel ajavahemikul Oltchimi halvenevale finantsseisundile vaatamata koostööd jätkasid ja Oltchimit toetasid. Üksnes kaks ⁽⁵⁰⁾ kokku 205 üksusest, kes on kantud Oltchimi võlausaldajate nimekirja, võtsid võlgniku suhtes täitemeetmeid.

(117) Seoses **2. meetmega** väidavad Rominsolv ja BDO, et:

- CET Govora osalus Oltchimi äritegevuse taastamises oli võrdlemisi piiratud; kogunenud võlg elektri- ja auruvarustuse eest ulatus umbes 25 miljoni Rumeenia leuni (võrreldes koguvõlga 84,2 miljonit leud 31. augustil 2012). Samuti arvutas CET Govora Oltchimiga sõlmitud lepingute põhjal viivist varasematelt võlgadelt, mida ei tuleks käsitada osana toetusest tootmise taastamiseks.
- Salromi osalus Oltchimi äritegevuse taastamises oli samuti võrdlemisi piiratud; toodete tarnimise eest esitatud arvete tasumata jätmisest kogunenud võlg oli üksnes 1,8 miljonit Rumeenia leud. Ülejäänud 13,2 miljonit leud moodustasid viivised, mis arvutati Oltchimiga sõlmitud lepingute põhjal varasematelt võlgadelt, mida ei tuleks käsitada osana toetusest tootmise taastamiseks.

(118) Ühtlasi väidab BDO, et komisjon eiras seda, kui oluline on nelja suure osalise (Oltchim, CET Govora, Uzinele Sodice Govora ja Salrom) vastastikune tehnoloogiline sõltuvus, mis seisneb selles, et nad on samal ajal üksteise tarnijad ja kommunaalteenuste tarbijad.

(119) Seoses **3. meetmega** väidavad Rominsolv ja BDO, et:

- komisjon pole saavutanud nõutavat tõendatuse taset näitamaks, et mitme riigile kuuluva ettevõtte (st CET Govora, Rumeenia veevarude haldusamet, Salrom, Electrica) ja AAASi otsus hääletada reorganiseerimise kava poolt oli riigiga seostatav.
- Reorganiseerimise kava koostavate ametlike pankrotihaldurite suhtes kehtib sõltumatuse põhimõte, et tagada tõhus menetlus, võlausaldajate võrdne kohtlemine, suur läbipaistvus ja nõuete tagasisaamise määra maksimeerimine. Nende koostatud kava vastas kõigile Rumeenia õiguse kohastele standarditele ja kohtunik kiitis selle heaks. Seega pole mõistlik oodata, et kõik võlausaldajad pühendavad eraldi aega ja ressursse selleks, et koostada eraldi hinnangud oma nõuete tagasimaksmise kohta, nagu komisjon paistab mõista andvat.
- Komisjon eksis eeldades, et Winterhilli aruandes võeti Oltchimi likvideerimisväärtuse hindamisel arvesse Oltchimi kõiki keskkonnakohustusi. Aruandes võeti arvesse üksnes tavapäraseid seadmete demonteerimise kulusid, aga mitte keskkonnakohustustest tulenevaid kulusid. Seega eeldati reorganiseerimise kavas õigesti, et pankroti (likvideerimise) korral on tagasimakstavate nõuete väärtus kõigi võlausaldajate puhul null.
- Mitme majandusnäitaja põhjal, mis osutasid maksejõuetusmenetluse käigus Oltchimi paranevale majanduslikule olukorrale, polnud ebamõistlik uskuda, et Oltchim SPV on võimalik turul edukalt ära müüa prognoositud hinnaga 306 miljonit eurot.
- Viimaseks väidavad Rominsolv ja BDO, et Winterhilli 2013. aastal arvutatud summa 306 miljonit eurot polnud õige, aga et see parandati ära aruandes, mis esitati võlausaldajatele seoses nende 4. detsembri 2014. aasta koosolekuga, märkides eeldatavaks müügihinnaks 295 miljonit eurot.

⁽⁴⁹⁾ Transilvania Bank, Banca Comercială Română, MFC Commodities GmbH – Austria, Chemimpex LTD – Türgi, Tricon DRY LTD – USA, Alum SA – Rumeenia, Arelco Power SRL – Rumeenia, SC Bulrom Gas SA, Uzinele Sodice Govora – Ciech Chemical Group SA.

⁽⁵⁰⁾ Polcheme Societe Anonime ja Bulrom Gas Impex SRL.

4.2.2. *Electrica*

- (120) *Electrica* väidab, et tema otsus hääletada kava poolt pole riigiga seostatav. Ta ütleb, et aktsionäride koosolek delegeris kava üle otsustamise *Electrica* SA peadirektorile, kes oli ainus kavale poolthääle andmise eest vastutav isik. Seega pole 3. meede *Electrica* sõnul riigiga seostatav.
- (121) Peale selle väidab *Electrica*, et isegi kui otsust oleks saanud käsitada riigi võimust tulenevana, oli see mõistlik äriotsus, mis vastas turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja põhimõttele. Põhimõtteliselt usub *Electrica*, et ta ei andnud oma otsusega kava toetada Oltchimile eelist; tema arvates kinnitab seda selliste erasektori võlausaldajate sarnane käitumine, kes on *Electricaga* võrreldavas olukorras ja hääletasid samuti kava poolt.
- (122) Samuti märgib *Electrica*, et ta ei viinud ellu turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja uuringut, sest Rominsolvil ja BDO-l oli juriidiline kohustus anda võlausaldajatele nõu tulude maksimeerimise kohta.

4.2.3. *Konfidentsiaalne [anonüümne] huvitatud kolmas isik*

- (123) Anonüümne isik toetab komisjoni kahtlusi. Ta kirjeldab täpsemalt toetusmeetmete moonutavat mõju, eriti kloorleelistoodete (naatriumhüdroksiid) turul. Anonüümne isik usub, et pakutud lahendus Oltchim ära müüa on perspektiivitu: arvukad ebaõnnestunud katsed Oltchimit müüa näitavad, et turul pole Oltchimi vastu huvi; müügikavatsusega samast ajast pärinevad Oltchimi finantsaruanded näitavad, et kasumlikkus on ettevõtja pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks liiga väike. Selles kontekstis oleks Oltchimi ainus sobiv lahendus äritegevuse täielik restruktureerimine, sulgedes tehaseid, vähendades tegevusmahtu ja võimalik, et lahkudes turult.
- (124) Anonüümne isik juhib ühtlasi tähelepanu sellele, et märkimisväärne osa kasumist, mille Oltchim 2015. aastal teenis ja mida 2016. aastal oodati, saadi müües naatriumhüdroksiidi, mille müügihind on tsükiline ja jõudis 2015. aasta „tsükli tipu“ tasemeni. Samuti on Oltchimi võimsuse rakendusaste erakordselt madal (30 % kogu tootmisvõimsusest, mis on väga madal võrreldes ELi kloorleeliste tööstuse keskmise tasemega 80 %). Seega peaks võimalik ostja tegema märkimisväärsed lisainvesteeringuid, mis on vastuolus Oltchimi väikese EBITDaga.

4.2.4. *PCC*

4.2.4.1. *PCC märkused 1. meetme kohta*

- (125) PCC leiab, et kui AAAS oleks käitunud erasektori võlausaldajana, oleks ta pärast erastamisprotsessi ebaõnnestumist 2012. aasta septembris eelistanud pöörata oma nõue Oltchimi vastu täitmisele: seeläbi oleks AAAS saanud tagasi 12 % oma nõudest, selle asemel et oodata terve reorganiseerimismenetluse jooksul ebakindlat nõude tagasisaamist.
- (126) PCC väidab, et pärast erastamise ebaõnnestumist 2012. aasta septembris oli veel selgem, et turul puudus huvi Oltchimi ostmise vastu. Mõni aasta kestev ootamine reorganiseerimise kava väljatöötamise järele ja seejärel veel mõne aasta pikkune ootamine selle rakendamise järele seadis Oltchimi vara turuväärtuse suurde ohtu. Aja möödudes muutusid Oltchimi varad üha vanemaks ja kasutamaks.
- (127) PCC leiab, et AAAS oleks pidanud tuginema konkreetsele Rumeenia õigusaktile, mis puudutab riigigarantiide tulemusel rahandusministeeriumi ees tekkinud võlgade sissenõudmist (määrus 29/2002) ja milles on sätestatud, et sissenõudmislepinguid, mille alusel riigigarantiid rahandusministeeriumilt AAASile üle kantakse, käsitatakse selle õigusakti kohaselt täitedokumentidena. Seega leiab PCC, et AAAS oleks võinud need täitedokumendid ilma täiendavate formaalsusteta täitmisele pöörata. AAASi käsutuses oli mitmesuguseid nõuete täitmisele pööramise meetodeid, nagu sätestatud valitsuse erakorralises määruses nr 51/1998 riigivara realiseerimise kohta.

- (128) Samuti näis, et AAAS kui tagatud nõuetega avaliku sektori võlausaldaja ei nõudnud maksejõuetusmenetluse käigus tagasi oma täitmisele pööramise õigust, mis oli peatatud, samas kui Electrica üritas ebaõnnestunult seda teha. Seega ei kasutanud AAAS kõiki võimalikke õigusakte, et tegeleda ettevõtja suutmatusega makset teha.

4.2.4.2. PCC märkused 2. meetme kohta

- (129) PCC leiab, et CET Govora ja Salrom ei käitunud turumajanduse tingimustes tegutsevate ettevõtjatena, jätkates tarneid Oltchimile, vaatamata võlgade tasumata jätmisele, ning et nende otsused olid riigiga seostatavad.
- (130) Vastupidi Electricale ja Electrica Furnizarele otsustas CET Govora jätkata Oltchimi varustamist elektri ja tööstusauruga, kuigi Oltchim ei maksnud talle ära oma võlga ja tema enda pangad olid sellele vastu; see otsus tõi 6. mail 2016 kaasa CET Govora enda maksejõuetuse: PCC märgib, et CET Govora pankrotihalduri sõnul on CET Govora Oltchimit subsideerinud.
- (131) PCC väidab, et CET Govora otsus taastada tarned Oltchimile pärast erastamise ebaõnnestumist 2012. aasta septembris on riigiga seostatav. PCC leiab, et CET Govora tegi otsuse Oltchimile tarnimist jätkata pärast sellega seotud otsuseid, mille PCC omanik Vâlcea maavolikogu võttis vastu siis, kui Oltchimi maksevõimetus oli üldteada. Samuti tsiteerib PCC CET Govora maksejõuetushaldurit, kes rõhutab, et „otsus tarnida Oltchimile elektrienergiat polnud majanduslikult põhjendatud, see oli poliitiliselt ajendatud ja kujutas endast suurepärast näidet sellest, kuidas võlgniku juhtimisse poliitiliselt sekkutakse [...]“.
- (132) Tunnistades, et Oltchim oli Salromi oluline klient, väidab PCC, et turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks Oltchimi finantsseisundit arvestades jätkanud Oltchimile tarimist; Oltchimi võimalik likvideerimine mõjutaks üksnes üht Salromi filiaali ja seejuures ainult 60 töökohta. Seega poleks ükski Salromiga sarnases olukorras olev erasektori võlausaldaja nõustunud võlgade kuhjumisega, vaid leppinud oma käibe vähenemisega, et hoida oma äriühing elujõulisena.
- (133) PCC väidab, et Salromi otsus taastada oma tarned Oltchimile pärast erastamise ebaõnnestumist 2012. aasta septembris on seostatav riigiga, kes Salromi kontrollib; Salromi juhatuse nimetab ametisse aktsionäride üldkoosolek, kusjuures Rumeenia riigile kuulub enamik (51 %) Salromi aktsiatest ja riik määrab kindlaks oma esindajad juhatuses.

4.2.4.3. PCC märkused 3. meetme kohta

- (134) PCC väidab, et nõustudes oma nõuete täitmise pööramise asemel võla mahakandmisega, ei käitunud AAAS, CET Govora ega Electrica turumajanduse tingimustes tegutsevate võlausaldajatena.
- (135) PCC väidab, et võlausaldajate heakskiidetud reorganiseerimise kavas puuduvad tegeliku ümberkorraldamise⁽⁵¹⁾ elemendid ning see piirneb põhiliselt üksnes võla restruktureerimise ja likvideerimisega. PCC väidab, et aktsionäride koostatud reorganiseerimise kava oleks võinud olla parem lahendus, aga vaatamata tema ettepanekutele seda ei rakendatud, sest Rumeenia ametiasutused ei kiitnud seda heaks.
- (136) Kui puuduvad pikaajalised meetmed Oltchimi põhitegevuse ümberkorraldamiseks, pole Oltchimil võimalik jääda elujõuliseks ja kasumlikuks.

Turuväärtus

- (137) PCC rõhutab, et turuväärtus, mille Winterhill Romania 2013. aastal kindlaks tegi, oli väga ebakindel ja et ettevaatlik turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks kaks aastat hiljem 2015. aasta aprillis reorganiseerimise kava suhtes seisukohta võttes seda õigeks pidanud.

⁽⁵¹⁾ Rumeenia maksejõuetusseaduse kohaselt tuleb reorganiseerimise kavas ette näha võlgniku tegevuse ja/või ümberkorraldamine, äriühingu restruktureerimine (aktsionäride struktuuri muutmise kaudu) ja võlgniku tegevuse piiramine võlgniku mõne vara likvideerimise kaudu. Kavas tuleks käsitleda ka võlgniku elujõulisuse taastamise väljavaateid. Eelnimetatud tingimusi pole võlausaldajate heakskiidetud reorganiseerimise kava puhul täidetud.

- (138) PCC leiab, et 2001., 2003., 2006., 2007., 2008. ja 2012. aasta ebaõnnestunud katsed Oltchimit erastada näitasid selgelt, et ükski investor poleks huvitatud aktsiate omandamisest erastamise käigus pärast eriotstarbelise ettevõtja loomist, mille pankrotihaldurid välja pakkusid. PCC lisab, et kehtestatud erastamishind pole põhjendatud ning seda ei saa pidada kava heakskiitmise usaldusväärseks aluseks. PCC on seisukohal, et kava on üksnes moodus kahjumliku äritegevuse säilitamiseks ja Oltchimi pankroti edasilükkamiseks.
- (139) Samuti väidab PCC, et Oltchimi hind oleks 2013. ja 2015. aasta vahel tõenäoliselt langenud, sest rajatise, mida pole kaks aastat kasutatud, oleks võimatu taaskäivitada. Seega võiks Bradu tootmiskoha ainus väärtus seisneda maas, kuigi sellega kaasnevad keskkonnakohustused.
- (140) Oma väidete toetamiseks mainib PCC umbes 45 miljoni euro suurust hinda, mida üksikisik (hr Diaconescu) pakkus ebaõnnestunud erastamisprotsessi käigus 2012. aastal ja mis on kuus korda väiksem kui Winterhilli hinnangu kohane Oltchimi hind. Samuti rõhutas Chimcomplexi esindaja, kes 2016. aastal Oltchimi funktsionaalsete varade omandamiseks pakkumise tegi, 2016. aastal, et Oltchimi väärtus on oluliselt väiksem kui reorganiseerimise kavas küsitav hind.
- (141) PCC rõhutas, et avaliku sektori võlausaldajad tegid otsuseid kontekstis, kus Oltchimi tegevus oli tegeliku reorganiseerimise kava puudumise ajal endiselt kahjumlik; samuti oli Oltchimi registreeritud kasum võlgade mahakandmise kaudu kunstlikult loodud ning ei tõendanud Oltchimi finantsseisundi paranemist. Positiivsed tulemused finantsaruannetes olid üksnes eri arvestusmeetodite tulemused. Sõltumatus aruandes, mille äriühing [...] PCC nimel tellis, leetakse, et kui neutraliseerida erandlikud tegurid (nagu võlgade mahakandmine 2015. aastal), oli Oltchim vähetootlike varade tõttu, nagu Bradu naftakeemiaüksus vinüülkloriidmonomeerid ja PVC, ajavahemikul 1. jaanuarist 2013 kuni 30. juunini 2016 püsivalt kahjumis. Selles aruandes järeldatakse ühtlasi, et materiaalne põhivara, mis moodustas 31. detsembril 2015 enam kui 84 % Oltchimi varadest, oleks pidanud olema väärt 14–128 miljonit eurot olenevalt Oltchim SPV eeldatavast müügist 2013. aasta detsembrist ja 2014. aasta detsembrist vahel ning olenevalt kohtu määratud pankrotihaldurite koostatud reorganiseerimise kavas ette nähtud stsenaariumist (A või B); ⁽⁵²⁾ see summa on väiksem kui Winterhilli esitatud hinnanguline väärtus (141 miljonit eurot).

Likvideerimisväärtus

- (142) PCC sõnul oli Oltchimi hinnangulise turuväärtuse võrdlus tema likvideerimisväärtusega alltoodud põhjustel ekslik.
- (143) Esiteks olid olemas teised alternatiivid, nagu Oltchimi käimasolev müük varakogumite kaupa.
- (144) Teiseks tundub likvideerimisstsenaariumiga kaasnevate keskkonnakohustuste summa (463,7 miljonit eurot), mille Oltchim arvutas, olevat paisutatud, et toetada reorganiseerimise kava, mitte Oltchimi likvideerimist, sest ei tugineda välistele sõltumatutele aruannetele. Teavet pole selle kohta, miks pankrotihaldurid ei nõudnud uut uuringut. Neid Oltchimi hinnangu kohaseid likvideerimisstsenaariumiga kaasnevaid keskkonnakohustusi peaks ka Oltchim SPV võimalik ostja oma pakkumises arvesse võtma. Samuti toetab PCC komisjoni seisukohta, et likvideerimisstsenaariumi korral võib suure osa varadest osta ostja, kes hakkab tegelema tööstustegevusega Oltchimi tegevuskohas, ning seega välditakse kindlat lammutamist, mida nimetatud hinnangu puhul eeldati. PCC rõhutab aga ebakindlust seoses Oltchimi keskkonnakohustuste summaga vastavalt 2015. aasta reorganiseerimise kavale.

Turu- ja likvideerimisväärtuse võrdlus

- (145) Kontekstis, kus uued nõuded, mis on tekkinud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist Oltchimi suhtes, saavad varasemate võlgadega võrreldes kõrgema nõudeõiguse järgu, oleks teatavatel võlausaldajatel võinud olla huvi nõuda Oltchimi likvideerimise alustamist, selle asemel et oodata selliste uute võlgade kogunemist, mis oleks vähendanud nende võimalusi nõuete tagasisaamiseks. Samuti väidab PCC, et Oltchimile pärast maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud võlga võidi alahinnata. Kui see on tõsi, oleks võlausaldajatele reorganiseerimise kava stsenaariumiga kaasnenud kehvemad nõuete tagasisaamise väljavaated ja seega ulatuslikum võlgade mahakandmine.

⁽⁵²⁾ PCC esitas [...] tehtud eraldi uuringu, milles seati Oltchimi eeldatav müügihind kahtluse alla. Uuringu tulemused on vastuolus kavas esitatud hinnangulise müügiväärtusega 306 miljonit eurot.

Muud tähelepanekud 3. meetme kohta

- (146) PCC väidab ühtlasi, et avaliku sektori võlausaldajad oleks pidanud võrdlema ümberkorraldamise etapi kestust pankrotimenetluse kestusega. Toimiva reorganiseerimise kava koostamine ja rakendamine võtab palju kauem aega kui Oltchimi likvideerimine varade viivitamatu müügi kaudu.
- (147) Avaliku sektori võlausaldajad oleks pidanud oma olukorda ära kasutama.
- Rumeenia maksejõuetusseaduse (artikli 94 punkt c) kohaselt võivad üks või enam võlausaldajat, kelle nõuete osakaal on vähemalt 20 %, teha ettepaneku reorganiseerimise kava kohta. Arvestades asjaolu, et AAASile kuulus 34,7 % nõuetest, oleks ta võinud teha ettepaneku teistsuguse kava kohta, mille puhul on tulemused AAASi ja muude avaliku sektori võlausaldajate jaoks paremad.
 - Kuna CET Govora osakaal maksejõuetusseaduse artikli 96 kohases tagamata võlausaldajate kategoorias oli 91 %, oli ta reorganiseerimise kava mõjutamiseks eelisolukorras, mida ta ei paistnud ära kasutatavat.
 - Salrom ja Rumeenia veevarude haldusamet kiitsid samuti kava heaks kahes enda antud võlgade kategoorias, kuigi nende seisund oleks neil võimaldanud oma nõuded vastavalt tagatud võlausaldajana ja riikliku maksuvõlausaldajana täitmisele pöörata.
- (148) Viimaseks märkis PCC, et kuigi mõned erasektori võlausaldajad, kes reorganiseerimise kava poolt hääletasid, olid sarnases olukorras riigiga, oleks vale järeldada, et avaliku sektori võlausaldajad, sealhulgas AAAS, olid sarnases olukorras ettevaatlike turumajanduse tingimustes tegutsevate ettevõtjatega põhjusel, et mõned erasektori võlausaldajad hääletasid kava poolt: erinevalt erasektori võlausaldajatest, kellel oli nii tagatud kui ka tagamata nõudeid, olid peaaegu kõik AAASi nõuded tagamata; samuti teadsid need erasektori võlausaldajad, et Rumeenia riik võtaks kõik vajalikud meetmed ja astuks kõik vajalikud sammud, et tagada iga hinna eest Oltchimi püsijäämine, ning seega otsustasid nad riigiga neis jõupingutustes „ühineda“.
- (149) PCC on seisukohal, et 3. meede on riigiga seostatav, sest reorganiseerimise kava poleks olnud võimalik heaks kiita ilma nende avaliku sektori võlausaldajate nõusolekuta, kellel oli enamikus võlausaldajate kategooriates hääletenamus (üle 50 %): riik kontrollis tõepoolest otsustamist kõigis võlausaldajate kategooriates peale tagatud nõuete ja töötajate kategooria. Seega käitusid reorganiseerimise kava heaks kiitnud erasektori võlausaldajad pigem riigi otsuse järgijatena, mitte sellise kava toetajatena. Samuti märgib PCC, et ta on „teadlik, et mõned erasektori võlausaldajad võtsid nähtavasti kasutusele samasuguse lähenemisviisi nagu riik (st hääletasid samuti kava poolt, kuigi see polnud ilmselgelt neile soodne, sest nad pidid suure osa oma nõuetest maha kandma).“ PCC on aga seisukohal, et „see on riik, kes sellise „turutava“ lõi, mitte vastupidi (riik suundumust järgimas). Seda seetõttu, et riik kontrollis Oltchimit enne maksejõuetust, ta kontrollis hääletamist reorganiseerimise kava üle ning muudele võlausaldajatele oli selge, et riik võtaks kõik meetmed, et tagada iga hinna eest Oltchimi püsijäämine“.

4.3. Rumeenia märkused kolmandate isikute tähelepanekute kohta ⁽⁵³⁾**4.3.1. Rumeenia lisamärkused 1. meetme kohta**

- (150) Rumeenia leiab, et AAAS käitus „õiguslike piirangutega“ erasektori võlausaldajana, sest ta arvutas intresse, kuni Oltchimi suhtes algatati maksejõuetusmenetlus, ning lükkab tagasi PCC väite, et AAAS ei võtnud oma nõuete täitmisele pööramiseks piisavalt meetmeid. Rumeenia märgib, et rahandusministeerium ning majanduse, kaubanduse ja ettevõtluskeskkonna ministeerium ning OPSPI tegid ettepaneku memorandumi kohta. *De facto* piirangute asjus selgitab Rumeenia, et AAAS ei saanud pangakontosid arestida, sest Electrica oli need juba arestinud.
- (151) Rumeenia kritiseerib loogikat PCC väite puhul, et AAAS oleks pidanud nõudma oma nõude täitmist: see oleks andnud Oltchimile tõuke maksejõuetusmenetluse algatamiseks. Vastupidi PCC väitele oleks selle menetluse korral olnud välistatud, et AAAS oma nõuded tagasi saab.

⁽⁵³⁾ Vt Rumeenia 28. novembri 2016. aasta esildis.

- (152) PCC arvamus, et AAAS oleks pidanud Oltchimi kaubad ja varad arestima, on Rumeenia arvates ebarealistlik, võttes arvesse asjaolu, et erasektori võlausaldajad seda ei teinud.

4.3.2. Rumeenia lisamärkused 2. meetme kohta

- (153) Rumeenia märgib seoses CET Govora ja Salromiga, et maksejõuetuse järgsed jooksvad võlad tasus Oltchim viivitusteta.
- (154) Rumeenia leiab, et avaliku sektori ettevõtjad käitusid sarnaselt eraettevõtjatega, nagu Bulrom Gas Impex (Oltchimi kohalik tarnija), ning seega oli nende käitumine kooskõlas erasektori võlausaldaja ja erasektori ostja põhimõttega.

4.3.3. Rumeenia lisamärkused 3. meetme kohta

- (155) Esiteks märgib Rumeenia, et PCC esildises pakutud lahendust töötada välja reorganiseerimise kava, mida haldavad aktsionärid, polnud maksejõuetusseaduse kohaselt enam võimalik pärast kohtuliku ümberkorraldamise menetluse algatamist rakendada; Rumeenia sõnul paneks PCC pakutud reorganiseerimisprotsess aktsionärid võlausaldajatega võrreldes soodsamasse olukorda ning seega viimased seda heaks ei kiidaks.
- (156) Rumeenia vaidlustab PCC seisukoha, et Oltchimi finantsseisund „ei vasta vastuvõetavatele standarditele [...] ja näitab endiselt kahjumit“, ning rõhutab, et SeeNewsi järjestuse kohaselt on Oltchim Kagu-Euroopa 100 kõige kasumlikuma ettevõtte seas 63. kohal ⁽⁵⁴⁾.
- (157) Oltchimi varade hindamise puhul, mille viis ellu [...] ja mille tulemused esitas PCC, ei vaidlusta Rumeenia [...] kohandusi seoses võlgade mahakandmisega, aga on vastu diskonteeritud rahavoogude meetodi kasutamisele Oltchimi varade hindamiseks. Rumeenia viitab Harvardi ja Sterni ülikooli koolitusmaterjalidele, toetamaks väidet, et diskonteeritud rahavoogude meetod on mõeldud äriühingute hindamiseks ja ei sobi seega varade hindamiseks.
- (158) Samuti ei nõustu Rumeenia PCC toetatud ideega, et AAAS mõjutas erasektori võlausaldajate tegevust, sest vähemalt kaks allkirjastajast pank (nimelt Erste Bank AG ja Banca Transilvania) on kogenud ja sõltumatud ülemaailmsed asutused.
- (159) Rumeenia rõhutab, et Oltchimi reorganiseerimise kava üle hääletamisel olid tegelikult kõige olulisemad erasektori võlausaldajate otsused, eelkõige kuna nad moodustasid 61,5 % tagatud nõuetega võlausaldajatest, kellel oli määrav roll osalise mahakandmise heakskiitmises, mis oli hädavajalik selleks, et kava kõigis kategooriates heaks kiidetaks.
- (160) Rumeenia väidab, et pankrotihaldurite esitatud reorganiseerimise kava alusel võisid avaliku sektori asutused oodata nõuete tagasisaamist 500 miljoni Rumeenia leu ulatuses, mis on seitse korda suurem summa kui 72 miljonit Rumeenia leud, mille nad pidid eeldatavalt pankrotimenetluse korral tagasi saama.
- (161) Samuti oli AAASil Rumeenia sõnul võimalik reorganiseerimise kava alusel tagasi saada enam kui 18 % oma kogunõudest võrreldes üksnes kuni 12 %ga, mille AAAS oleks Raiffeiseni uuringu kohaselt likvideerimise korral tagasi saanud.
- (162) Ühtlasi märgib Rumeenia, et Oltchimi pankrotihaldurite arvamuse kohaselt kohaldataks pankroti korral keskkonnakulude vältimise või alahindamise eest Rumeenia õiguse alusel kriminaalvastutust.

⁽⁵⁴⁾ https://top100.seenews.com/wp-content/uploads/2012/07/SEE_top_100_2016_1.pdf

- (163) Rumeenia väitel ⁽⁵⁵⁾ viitavad hääletuseeskirjad sellele, et reorganiseerimise kava poleks võimalik vastu võtta, ilma et selle kiidaks heaks tagatud nõuetega võlausaldajad, kes moodustavad maksejõuetusseaduse kohaselt ebasoodsas olukorras kategooria. Erasektori võlausaldajad, kellel oli tagatud laenuandjate kategoorias häälteenamus, olid seega need, kes algatasid kava vastuvõtmise ja tegid selle võimalikuks; seega ei käitunud nad lihtsalt avaliku sektori võlausaldajate järgijatena, nagu PCC oli väitnud. Rumeenia täpsustas, ⁽⁵⁶⁾ et tagatud nõuetega võlausaldajad moodustasid ebasoodsas olukorras kategooria. Kui nad oleksid kava tagasi lükanud, poleks seega täidetud maksejõuetusseaduse artikli 101 lõike 2 punktis c sätestatud tingimust ning see oleks takistanud muid kategooriaid kava vastuvõtmist saavutamast.
- (164) Ühtlasi rõhutab Rumeenia erinevust varasemate ebaõnnestunud erastamiskatsete ja 2012. aasta protsessi vahel, mis põhines eriotstarbelisele ettevõtjale üle antud Oltchimi varade müügil, mis tähendab, et ost poleks hõlmanud Oltchimi kogu bilanssi koos kohustustega, vaid üksnes tema varasid.
- (165) Rumeenia märgib, et jooksvate võlgade väärtus väheneb tänu Oltchimi saavutatud positiivsele EBITDA-le.
- (166) Peale selle vaidleb Rumeenia vastu [anonüümse isiku] seisukohale, et Oltchim oleks „struktuuriliselt kahjumlik“: pigem on Oltchimi raskused eelkõige tingitud halbadest juhtimisotsustest.
- (167) Oma 16. mai 2018. aasta esildises rõhutasid Rumeenia ametiasutused lisaks eeltoodule allpool esitatud elemente.
- (168) Esiteks ei andnud avaliku sektori võlausaldajad Oltchimile eelist, sest võib käsitada, et nad tegutsesid *pari passu* erasektori võlausaldajatega kõigis tagatud nõuetega võlausaldajate, maksuvõlausaldajate, oluliste tarnijate ja tagamata võlausaldajate kategooriates.
- (169) Enamik tagatud nõuetega võlausaldajaid hääletas kava poolt eelkõige oma veendumuse tõttu, et nad ei saaks likvideerimisstsenaariumi korral tagasi summat, mis nende nõuded täielikult katab. Ainuüksi asjaolu, et AAASil oli nõudeid nii tagatud nõuetega võlausaldajate kui ka maksuvõlausaldajate kategoorias, ei mõjutaks eeltoodud tähelepanekut *pari passu* tegutsemise kohta, sest AAAS võis eeldada üksnes seda, et ta saab kava korral suurema summa kui likvideerimisstsenaariumi korral.
- (170) Asjaolu, et tagatud nõuetega võlausaldajad hääletasid kava poolt ja olid nõus kava kohase mahakandmisega, viitas sellele, et maksuvõlausaldajate nõuded olid likvideerimisstsenaariumi korral väärtusetud. Et tagada maksuvõlausaldajate poolthääl kavale, nõustusid tagatud nõuetega võlausaldajad piirama oma osa tulust (nõustudes oma nõuete *de facto* tühistamisega 20–27 % ulatuses) madalamasse nõudeõiguse järku kuuluvate kategooriate kasuks, kes poleks likvideerimise korral midagi saanud.
- (171) Enamiku tagamata võlausaldajate (kelle nõuetest kuulus 40,5 % Electricale) poolthääled tõendavad nende usaldust kava vastu, kuigi nende hääled olid väikese tähtsusega, sest nad poleks saanud likvideerimise ega reorganiseerimise kava stsenaariumi korral nõuete tagasisaamist oodata.
- (172) Teiseks märkis Rumeenia, et Rumeenia ametiasutused, kellele komisjon andis võimaluse esitada märkusi turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi esialgse versiooni kohta, mille komisjon koostas kättesaadavate asjaomastest ajast pärit tõendite põhjal tagatud nõuetega võlausaldajate ja maksuvõlausaldajate, oluliste tarnijate ja tagamata võlausaldajate seisukohast (selle lõppversioon on esitatud käesoleva otsuse I lisas), esitasid selle kohta erinevaid tähelepanekuid. Eelkõige võrdlevad Rumeenia ametiasutused reorganiseerimise kavas ette nähtud Oltchim SPV müüki *in situ* müügiga, mida komisjon peab üheks kolmest võimalikust likvideerimisstsenaariumist. Rumeenia rõhutab, et likvideerimisstsenaariumi korral ei saa oodata suuremat tulu kui reorganiseerimise kava puhul. Samuti esitas Rumeenia erinevad tehnilised märkused selle kohta, kuidas turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks tulusid ja kulusid reorganiseerimise kava ja likvideerimisstsenaariumi korral hinnanud, võtmata arvesse keskkonnakohustusi, mille neutraliseerimise Rumeenia vaidlustab.

⁽⁵⁵⁾ Vt Rumeenia vastus kolmandate isikute tähelepanekutele algatamisotsuse kohta, lõige 35.

⁽⁵⁶⁾ Vt Rumeenia 16. mai 2018. aasta vastus – I lisa punkt R7.

- (173) Kolmandaks oli võlausaldajate valitud variant kava poolt hääletada neile kokkuvõttes ilmselgelt kasulik, sest isegi kui funktsionaalsetest varadest koosnevate varakogumite osakaal oli üksnes 57 %, tõi nende müügist saadud tulu palju rohkem kasu kui keskmine stsenaarium pankroti korral. Lisaks eelnimetatule pidi saadama ülejäänud 43 % moodustavate varade müügist lisasummad ning seega oleks võlausaldajate kasu olnud reorganiseerimismenetluse korral kõige suurem. Peale selle prognoositakse, et Oltchim maksaks 2018. aasta esimeses pooles ära umbes 8 miljonit eurot oma jooksvast võlast, mis tähendaks väiksemat jooksvat võlga ja suuremaid võlausaldajatele jaotatavaid summasid reorganiseerimismenetluse raames.

5. OLTCHIMI VARADE MÜÜMISE PROTSESS

- (174) Oma algatamisotsuses (vt põhjendus 85) leidis komisjon, et esialgu heakskiidetud reorganiseerimise kavas sätestatud müügi protsessiga võib kaasnedas Oltchim SA ja Oltchim SPV võimaliku omandaja vaheline majanduslik järjepidevus. Et vältida võimaliku kokkusobimatu riigiabi üleminekut Oltchimi varade ostjatele, otsustasid Rumeenia ametiasutused müügi protsessi ümber korraldada, et tagada majandusliku järjepidevuse puudumine Oltchimi ja võimalike ostjate vahel.
- (175) 2016. aasta juulis ja augustis analüüsis Oltchim nõustajate abiga oma varasid ning tegi kindlaks võimalused varade osade kaupa pakkumiseks, et maksimeerida võimalik kumuleeruv müügi hind. Selle käigus tehti kindlaks üheksa varakogumit⁽⁵⁷⁾. Pärast Oltchimi müügi avalikku väljakuulutamist 2016. aasta augustis esitati 23 pakkuja teabekiri ning siduvate pakkumiste esitamise tähtaega pikendati mitu korda, et nõuetele vastavust täiendavalt kontrollida (sh kohapealsed kontrollkäigud ja vastavus tehnilistele nõuetele).
- (176) Võlausaldajate üldkoosolek võttis varakogumitena (mitte enam eriotstarbelise ettevõtja kaudu) müügil põhineva muudetud kava vastu 6. märtsil 2017. Pankrotikohtunik kinnitas muudetud reorganiseerimise kava 28. juunil 2017 ja tema otsus jõustus 16. oktoobril 2017 (kui kõrgem kohus kolmanda isiku esitatud kaebuse rahuldamata jättis).
- (177) Pärast siduvate pakkumiste saamist tegi müüja (AT Kearney Oltchimi nimel) kindlaks järgmised võimalikud siduvate pakkumiste kombinatsioonid, millel on võlausaldajate jaoks suurim koguväärtus:
- Ettevõtja White Tiger Wealth Management pakutud koguhind [...] miljonit eurot kõigi varakogumite eest peale 2. ja 6. kogumi.
 - Ettevõtja Chimcomplex pakutud koguhind 127 miljonit eurot 1., 2., 3., 4., 5. ja osaliselt 7. varakogumi eest, ettevõtja Dynamic Selling Group (edaspidi „DSG“) pakutud koguhind [...] miljonit eurot 6. varakogumi eest (muudetakse hiljem) ning ettevõtja International Process Plants and Equipment (IPP) pakutud hind [...] miljonit eurot 8. ja 9. kogumi eest.
- (178) 18. detsembril 2017 toimus võlausaldajate kogu koosolek, millel kiideti heaks varade müügileping Chimcomplexiga, lükates tagasi kõik muud pakkumised⁽⁵⁸⁾. Võttes arvesse seda, et võlausaldajate kogu otsus kohtus vaidlustati, pikendati esialgset lõpptähtaega 17. oktoobrini 2018.

⁽⁵⁷⁾ Need üheksa varakogumit olid järgmised: 1) kloorleeliste varakogum, millesse kuulvad peamiselt Oltchimi membraantehnoloogial põhineva elektrolüüsi ja kaustilise töötlemise rajatised; 2) oksoalkoholide varakogum, millesse kuuluvad peamiselt Oltchimi rajatised oksoalkoholide tootmiseks ja endine dioktülftalaadi tehas, mis oleks võimalik ümber korraldada, et toota dioktültereftalaati, mis on Euroopa turul aktsepteeritud plastifikaator; 3) propüleenoksiidide/polüoolide varakogum, mille keskmes on Oltchimi lubjatootlus-rajatised, propüleenoksiidi ja polüoolide rajatised; 4) kohapealsete teenuste varakogum, mis sisaldab peamiselt põhilist tööstustaristut ja maatükke Vâlcea tootmiskohas ning millest sõltub muude varakogumite haldamine tootmiskohas; 5) mootorvagunite varakogum, mis hõlmab eelkõige märkimisväärset hulka mitmesuguseid spetsiaalseid paakvaguneid varude ning Vâlcea tootmiskohas ja/või mujal sarnastes tootmiskohtades toodetud toodete transportimiseks; 6) Ramplasti PVC töötlemise rajatis, kus toodetakse akende ja uste PVC-profiile; 7) vinüülkloriidmonomeeri/PVC varakogum, mis hõlmab peamiselt seisvaid rajatisi vinüülkloriidmonomeeri tootmiseks ja PVC sünteesimiseks; 8) Bradu varakogum, mis hõlmab peamiselt endist naftakeemia tootmiskohta ja rajatisi Pitesti-Bradus, sealhulgas krakkimisadad, hüdrogeenimise ja polümeeride (polüetüleen/polüpropüleen) tootmise rajatisi, ning 9) ftaalanhüdiidi varakogum, mis hõlmab peamiselt ftaalanhüdiidi tehas Vâlceas.

⁽⁵⁸⁾ Nagu müüja selgitas, ei suutnud White Tiger Wealth Management esitada piisavaid tõendeid tehingukindluse kohta ning tegi lõpuks 23. oktoobril 2017 ühepoolse otsuse tehingust loobuda.

- (179) 6. varakogumi hind räägiti DSGga uuesti läbi ja seda tõsteti 1,9 miljonilt eurost 2,6 miljoni euroni. Selle alusel allkirjastati 1. veebruaril 2018 varade ostuleping. Võlausaldajate kogu kiitis müügi heaks 26. veebruaril 2018 ja see viidi lõpule 12. juunil 2018.
- (180) Ülejäänud, müümata varade puhul (7. kogum – PVC töötlemine, 8. kogum – Bradu naftakeemiatehas, 9. kogum – ftaalanhüdriid ja teatavad 7. varakogumi üksikud varad) üritas võlausaldajate kogu saada paremaid hinnapakumisi, aga läbirääkimised ebaõnnestusid.
- (181) Ülejäänud (mittefunktsionaalse) 8. ja 9. varakogumi kohta ning 7. varakogumi müümata osa kohta kuulutati 2018. aasta mais välja uus pakkumiskutse⁽⁵⁹⁾. Ülejäänud varade likvideerimiseks ette nähtud tähtaeg oli aprill 2019.

6. ABI HINDAMINE

- (182) Komisjon uurib kõigepealt seda, kas Oltchimi kasuks võetud 1.–3. meede hõlmavad riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (vt punkt 6.1 allpool). Seejärel hindab komisjon, kas Oltchim oli raskustes ettevõtja (vt punkt 6.2). Viimasena uurib komisjon seda, kas abi oli juba rakendatud (vt punkt 6.3) ning kas see abi on seega kokkusobiv siseturuga (punkt 6.4).

6.1. Riigiabi olemasolu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses

- (183) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust“.
- (184) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud tingimused on kumulatiivsed. Et meede liigituks riigiabiks kõnealuse sätte tähenduses, peavad seega olema täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

- 1) meede peab olema seostatav riigiga ja rahastatud riigi ressurssidest;
- 2) meede peab andma abisaajale eelise;
- 3) see eelis peab olema valikuline ning
- 4) meede peab kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi ning liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. Riiklik päritolu (seostatavus riigiga ja riigi ressursside kasutamine)

- (185) Nagu on sedastanud Euroopa Kohus,⁽⁶⁰⁾ peavad meetmed selleks, et neid saaks liigitada riigiabiks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, a) pärinema riigi ressurssidest kas otseselt või kaudselt mis tahes vahendaja kaudu, kes tegutseb talle antud volituste alusel, ning b) olema riigiga seostatavad. Liikmesriigi mõiste hõlmab kõigi tasandite riigiasutusi olenemata sellest, kas tegemist on riikliku, piirkondliku või kohaliku ametiasutusega⁽⁶¹⁾.

6.1.1.1. 1. meede: AAAS – võlgade täitmisele pööramata jätmine ning edasine kuhjumine 2012. aasta septembri ja 2013. aasta jaanuari vahel

- (186) Nagu märgitud põhjenduses 14 eespool, kuulub AAAS riigiasutuste süsteemi ja allub valitsusele. Asjaolu, et see asutus jättis tähtajaks tasumata võlad (põhisumma ja intress) täitmisele pööramata, lasi võlgadel edasi kuhjuda ning tühistas võlad, mis oleks tulnud üldjuhul AAASile tasuda, koormab riigieelarvet ja on seotud riigi ressurssidega.
- (187) Eeltoodut arvestades leiab komisjon, et 1. meede on riigiga seostatav ja sellega kaasneb riigi ressursside ülekandmine.

⁽⁵⁹⁾ Rumeenia 16. mai 2018. aasta vastuse kohaselt olid need kõik mittefunktsionaalsed varad.

⁽⁶⁰⁾ Vt otsus kohtuasjas C-482/99: Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine) (ECLI:EU:C:2002:294).

⁽⁶¹⁾ Otsus kohtuasjas C-248/84 P: Saksamaa vs. komisjon (ECLI:EU:C:1987:437, punkt 17).

6.1.1.2. 2. meede: CET Govora ja Salrom – Oltchimi tegevuse toetamine jätkuvate tasumata tarnete kaudu alates 2012. aasta septembrist

- (188) Juhtudel, kus avaliku sektori asutus annab abisaajale eelise, on meede olemuslikult riigiga seostatav isegi siis, kui kõnealune asutus on muudest avaliku sektori asutustest õiguslikult sõltumatu.
- (189) Seostatavus riigiga pole aga nii ilmne juhul, kui eelis antakse riigi osalusega äriühingute vahendusel ⁽⁶²⁾. Sellistel juhtudel on vaja uurida, kas riigiasutusi saab pidada ühel või teisel viisil seotuks asjaomase meetme vastuvõtmisega ⁽⁶³⁾.
- (190) Seda, kas riigi osalusega äriühingu võetud abimeetmeid saab käsitleda riigi võetud meetmetena, saab järeldada juhtumi asjaoludega seotud näitajate kogumist ja kontekstist, mille raames kõnealune meede võeti ⁽⁶⁴⁾. Võimalikud näitajad, mille abil kindlaks teha, kas meede on riigiga seostatav, on muu hulgas järgmised:
- a) ettevõtja õiguslik seisund (avalikule õigusele või tavalisele äriühinguõigusele allumise tähenduses);
 - b) ettevõtja integreeritus riigiasutuste süsteemi;
 - c) ettevõtja tegevuse laad ja asjaolu, kas ettevõtja tegutseb turul tavapärastes konkurentsitingimustes kõrvuti eraõiguslike ettevõtjatega;
 - d) asjaolu, et asjassepuutuv asutus ei saanud vaidlustatud otsust vastu võtta ilma, et ta oleks arvestanud ametiasutuste nõudmisi;
 - e) asjaolu, et ettevõtja, kelle vahendusel abi anti, pidi arvesse võtma ametiasutuste juhiseid; ⁽⁶⁵⁾
 - f) ettevõtja juhtimise üle teostatava riikliku järelevalve määr.
- (191) Salromi kohta märgib komisjon, et äriühingu juhatuse nimetab ametisse aktsionäride üldkoosolek, misjuures Rumeenia riigile kuulub enamik (51 %) Salromi aktsiatest ja riik määrab kindlaks oma esindajad juhatuses.
- (192) Kuna Salromit käsitatakse riigile kuuluva ettevõtte, peab riik tema aastaeelarve heaks kiitma. See eelnev heakskiit puudutab muu hulgas summasid, mis kajastavad nõudeid klientide vastu (nagu Oltchim).
- (193) Igal juhul pole vaja kindlaks teha, kas Salromi tegevus seoses 2. meetmega on riigiga seostatav, arvestades asjaolu, et komisjoni hinnangul ei kujuta 2. meede endast abi Salromile (vt põhjendus 263 allpool).
- (194) CET Govora kohta märgib komisjon, et äriühing on registreeritud täielikult riigile kuuluva ettevõtte, mille ainuaktsionär on Vâlcea maakond, ning et enne maksejõuetusmenetluse algatamist haldas seda Vâlcea maavolikogu ⁽⁶⁶⁾.
- (195) Samuti märgib komisjon, et otsustades sõlmida Oltchimiga uue elektrilepingu ning seejärel tarneid suurendada, rakendati mitut Vâlcea maavolikogu vastu võetud otsust, ⁽⁶⁷⁾ mille eesmärk oli tagada tärned Oltchimile.

⁽⁶²⁾ Riigi osalusega äriühingu mõiste määramisel võib lähtuda komisjoni 16. novembri 2006. aasta direktiivist 2006/111/EÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse ning teatavate ettevõtjate finantslähipaistvuse kohta (ELT L 318, 17.11.2006, lk 17). Selle direktiivi artikli 2 punktis b on sätestatud, et riigi osalusega äriühingud on ettevõtjad, kelle suhtes ametiasutused võivad otseselt või kaudselt kasutada valitsevat mõju omandiõiguse, finantsosaluse või ettevõtja suhtes kehtivate eeskirjade alusel.

⁽⁶³⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. mai 2002, Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, punkt 52.

⁽⁶⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. mai 2002, Prantsusmaa vs. komisjon (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294. Vt ka kohtuotsus, Üldkohus, 26. juuni 2008, SIC vs. komisjon, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, punktid 93–100.

⁽⁶⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 23. oktoober 2014, Commerz Nederland, C-242/13 ECLI:EU:C:2014:2224, punkt 35.

⁽⁶⁶⁾ Vt valitsuse määrus nr 1005/2002, nagu mainitud äriühingu veebisaidil: www.cetgovora.ro.

⁽⁶⁷⁾ 31. augusti 2012. aasta otsus nr 27, 31. oktoobri 2012. aasta otsus nr 58, 16. novembri 2012. aasta otsus nr 61, 28. detsembri 2012. aasta otsus nr 86.

- (196) Ühtlasi on ebatõenäoline, et riik CET Govorat ei mõjutanud, kui võtta arvesse äriühingu käitumist laiemas kontekstis; näiteks vahetult pärast ebaõnnestunud erastamist nimetati CET Govora tegevjuht 2012. aasta oktoobris Oltchimi tegevjuhiks ning 2013. aasta veebruaris, vahetult pärast seda, kui Oltchim suhtes oli algatatud maksejõuetusmenetlus, naasis ta taas CET Govorasse ⁽⁶⁸⁾.
- (197) Kuigi Rumeenia väitis, et CET Govora tegevjuht andis hinnataval ajavahemikul Vâlcea maavolikogule nõu otsuste tegemiseks äriühingu huvides, räägivad sellele vastu muud asjaolud, mis on selgunud seoses kõrgetasemeliste korruptsiooniskandaalidega, millesse CET Govora tegevjuht segatud oli (ning millega seoses riiklikud kriminaalkohtud tema ja ühe valitsuse liikme süüdi mõistsid) ⁽⁶⁹⁾. Täpsemalt mõistsid riiklikud kriminaalkohtud 2018. aasta juunis tolleaegse transpordiministri süüdi *mõjuvõimuga kauplemises*, mille tulemusel mõjutati CET Govora tegevjuhti sõlmima CET Govora nimel mitu kahjulikku ja ebavajalikku lepingut, mille lõplik eesmärk oli äriühingu ressursside ümbersuunamine. Riiklikud kriminaalkohtud mõistsid ministri ja CET Govora tegevjuhi süüdi 2011. aasta oktoobri ja 2014. aasta juuli vahel ühiselt toime pandud kuritegude eest, mis seisnesid ametiseisundi ja võimu kuritarvitamises.
- (198) Seetõttu ja olenemata CET Govora subjektiivsest seisukohast Oltchimile tarnimise jätkamise põhjendatuse kohta, märgib komisjon, et CET Govora ei saanud teha vaidlustatud otsust, ilma et ta oleks võtnud arvesse avaliku sektori asutuste nõudeid, ning et CET Govora tegutses kokkuvõttes valitsusasutuste juhiste (st Vâlcea maavolikogu otsuste) põhjal. Seega järeldab komisjon, et CET Govora puhul on meede riigiga seostatav.
- (199) Kuna CET Govora kuulub riigile, järeldab komisjon, et ettevõtja otsus lükata edasi maksetähtaegu ja jätkata tarneid Oltchimile koormab riigi ressursse.
- (200) Eeltoodut arvestades leiab komisjon, et 2. meede on CET Govora puhul riigiga seostatav ja hõlmab riigi ressursside ülekandmist.

6.1.1.3. 3. meede: AAAS ja riigile kuuluvad ettevõtted (eelkõige Electrica, Salrom, CET Govora, riigi veevarude haldusamet) – võlgade kustutamine 2015. aastal reorganiseerimise kava raames

- (201) Esiteks märgib komisjon, et maksejõuetusseaduse kohaselt poleks olnud võimalik kava heaks kiita ilma AAASi nõusolekuta (kelle nõuete väärtus oli maksuvõlausaldajate kategoorias suurim) ega CET Govora nõusolekuta (kelle nõuete väärtus oli suurim valikuvõimalusteta tarnijate kategoorias, st maksejõuetusseaduse artikli 96 kohaste tagamata võlausaldajate kategoorias); nende mõlema tegevus oli riigiga seostatav (vt põhjendused 187 ja 200).
- (202) Teiseks märgib komisjon ühtlasi, et reorganiseerimise kava koostas pankrotihaldur, kelle oli määranud kohus kui riigiorgan. Reorganiseerimise kava kiideti seejärel heaks tänu nende avaliku ja erasektori võlausaldajate nõusolekule, kes olid 2012. aasta novembris allkirjastanud riigi algatatud memorandumid.
- (203) Selle memorandumid (mille allkirjastasid 12 osalist, kellest kümme olid osa riigiasutuste süsteemist või kuulusid riigile ⁽⁷⁰⁾) ning üksnes kaks olid erasektori finantseerimisasutused ⁽⁷¹⁾ – vt põhjendus 31) koostasid kolm ministeeriumit ja selle kiitis heaks peaminister. Seega oli memorandum vahend, mida riik kasutas oma kõrgemal tasandil Oltchimi turul hoidmiseks.

⁽⁶⁸⁾ <https://romanalibera.ro/actualitate/eveniment/directorul-oltchim-a-demisionat-la-presiunea-angajatilor-combinatului-292711>

⁽⁶⁹⁾ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/justitie/dan-sova-condamnat-la-3-ani-de-inchisoare-cu-executare-950309>

⁽⁷⁰⁾ Kolm ministeeriumi, AAAS, riigi osaluse ja tööstuse erastamise amet, Electrica, CFR Marfă, Salrom SA, Oltchim, CEC Bank. Alates 2014. aasta juulist on suurem osa Electrica aktsiatest eraomandis.

⁽⁷¹⁾ Banca Transilvania SA ja Banca Comercială Română.

(204) Kolmandaks märgib komisjon, et riigi kavatsust hoida Oltchim toimimas väljendati ja kinnitati seejärel mitu korda enne maksejõuetusperioodi ja selle ajal.

- a) Nagu näitavad Rumeenia valitsuse kõrgete esindajate mitmesugused pressiavaldused (vt põhjendused 27, 28, 30, 31 ajavahemiku kohta 2012. aasta septembrist 2013. aasta jaanuarini), oli isegi enne reorganiseerimise kava koostamist ja maksejõuetusemenetluse algatamist olemas täielik poliitiline pühendumine Oltchimi päästmisele ja tema tegevuse taastamisele.
- b) Nagu ilmneb meediakajastusest, on Oltchimi ametiühing valitsusele tugevat ja pidevat survet avaldanud, eelkõige päras erastamise ebaõnnestumist, aga ka kogu 2013. aasta jooksul ⁽⁷²⁾. Täpsemalt märkisid 2013. aasta veebruari, märtsi ja augustit pärast Oltchimi maksejõuetusmenetluse algatamist rohked meelevaardused Râmnicu Vâlcea ja Pitestis, kahes Oltchimi tootmiskohas.
- c) 2013. aasta jaanuaris märkis endine majandusminister, et varasema erastamise tulemusel oli Oltchimile alates erastamise ebaõnnestumisest kuni [2013. aasta jaanuarini] kogunenud ligi 100 miljonit eurot täiendavaid võlgu, ning ütles, et osade kaupa likvideerimine oleks lihtsam lahendus. Minister lisas aga, et ta pidas „maksejõuetusmenetluse algatamist Oltchimi suhtes [...] elujõuliste osade ümberkorraldamise ja väärtustamise võimaluseks. Valuutafondi seisukoht on pessimistlikum.“ ⁽⁷³⁾ Maksejõuetusperioodi esimesel poolel edastas Rumeenia valitsus jätkuvalt üldsusele selgeid sõnumeid oma kavatsuste kohta seoses Oltchimi päästmisega.
- d) Näiteks vahetult pärast maksejõuetusmenetluse algatamist märkis Rumeenia tolleaegne peaminister 2013. aasta märtsi alguses, et „kahjuks on Euroopa Komisjoni vastus laenuideele negatiivne; Euroopa Komisjoni seisukoht on, et Oltchim sai juba 2010.–2011. aastal riigiabi, ning seetõttu arvan, et meil pole lubatud eelarvest raha eraldada ning ainus lahendus on ümberkorraldamine ning pankade ja toodangut ostvate kauplemajade rahastus“. Peaminister lisas, et valitsus on „huvitatud töökohtade säilitamisest“ ⁽⁷⁴⁾.
- e) Samal kuul, 2013. aasta märtsis sõnas tolleaegne majandusminister ettekandes Rumeenia parlamendi ees, ⁽⁷⁵⁾ et „me kavatseme muuta erastamisfilosoofiat, mis tähendab, et oleme huvitatud neist [investoritest], kes tahavad investeerida, ning tunneme rohkem huvi [pärast erastamist tehtava] hilisema investeeringu tegeliku suuruse vastu kui müügihinna vastu“ ⁽⁷⁶⁾.
- f) Teises kontekstis märkis seesama majandusminister, et „peale tootemargi on Oltchimil märkimisväärne hulk patente, mis on väärt miljoneid eurosid“ ja et „selle äriühingu hävitamine võrdus intellektuaalomandi varasalve hävitamisega“ ⁽⁷⁷⁾.
- g) Koosolekul kohalike asutustega Oltchimi tootmispaikade piirkonnas ütles majandusminister, et „neli kuud pärast maksejõuetuse väljakuulutamist on esitatud väiteid, mis viivad järelduseni, et võimalik on leida lahendused organisatsiooni päästmiseks“. Minister ütles, et „Oltchimi puhul on küsimus uhkuses ja rahvuslikus väärikuses, sest Oltchim on üks viiest esimesest selle sektori äriühingust Euroopas ning see on põhjus, miks Oltchim päästmist väärib“ ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷²⁾ Ametiühingu juhid innustasid peaminister Pontat moodustama hindamise ja otsustamise eesmärgil komisjoni, kurtas, et pankrotihaldurid „põhjustaksid Oltchimi pankroti, millega kaasnevad kollektiivsed koondamised, tehniline tööpuudus ja rajatiste kasutamata seismine“, ning nõudsid „poliitilist otsust, et kehtestada Oltchimi tegevus- ja erastamisstrateegia ja tagada tema varustamine kapitaliga“, ning muid äriühingu päästmise meetmeid. Vt 26. juuli 2013. aasta artikkel aadressil <http://romanalibera.ro/economie/finante-banci/ce-ii-cer-sindicalistii-oltchim-lui-ponta-308646> ja 4. detsembri 2013. aasta artikkel aadressil <https://www.voceavalcii.ro/18598-francu-il-cheama-pe-ponta-in-mijlocul-sindicalistilor-de-la-oltchim.html>.

⁽⁷³⁾ Vt 26. jaanuari 2013. aasta artikkel aadressil <https://www1.agerpres.ro/economie/2013/01/26/vosgianian-fmi-are-o-viziune-pesimista-privind-oltchim-19-59-47>.

⁽⁷⁴⁾ Vt 29. märtsi 2013. aasta artikkel aadressil <http://www.mediafax.ro/social/ponta-comisia-europeana-nu-permite-ajutor-de-stat-la-oltchim-si-nu-avem-cumparatori-sunt-necesare-disponibilizari-10700467>, ja 30. märtsi 2013. aasta artikkel aadressil <https://revista22.ro/24001/html>.

⁽⁷⁵⁾ Vt 17. detsembri 2013. aasta artikkel, mis aadressil <https://www1.agerpres.ro/economie/2013/12/17/retrospective-2013-oltchim-ramnicu-valcea-tinut-pe-aparatele-insolventei-12-13-21>; http://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-16227528-oltchim-ramnicu-valcea-tinut-aparatele-insolventei-retrospectiva.htm.

⁽⁷⁶⁾ Vt 10. aprilli artikkel (uuendatud 13. aprillil 2013) aadressil <http://stirileprotv.ro/stiri/financiar/vosgianian-mari-companii-au-exprimat-in-scris-interesul-pentru-oltchim-ponta-atentie-la-escroci.html>.

⁽⁷⁷⁾ Vt 30. mai 2013. aasta artikkel aadressil <http://romanalibera.ro/economie/companii/vosgianian-despre-oltchim-vorbim-despre-distrugerea-unui-tezaur-de-proprietate-industriala-303367>.

⁽⁷⁸⁾ Vt 9. juuli 2013. aasta artikkel aadressil <https://www1.agerpres.ro/economie/2013/07/17/Varujan-Vosgianian-Oltchim-va-deveni-bancabil17-09-2013-17-14-49>.

- h) 2013. aasta septembris kuulutas majandusminister, et Oltchim on tema ministeeriumile esmatähtis ja märkis, et „sel nädalal peaksid võlausaldajad heaks kiitma rahastamise, millest me teataksime päevade jooksul; selle rakendamine oleks erakordne abi Oltchimile, kes oli aasta alguses hävimise äärel, aga muutub nüüd pangakõlblikuks ja saab laenu erapankadelt. Seejärel esitatakse septembri lõpus hindamisaruanne ja „Oltchim nr 2“ saab vabaks võlgadest võlausaldajate ees, nii et oktoobris alustatakse läbirääkimisi võimalike klientidega“. Üldisemalt väljendas majandusminister aruteludel juhtiva partei senaatoritega oma vastuseisu suurte riigile kuuluvate ettevõtete likvideerimisele ⁽⁷⁹⁾.
- i) 2014. aasta alguses innustas peaminister äsja ametisse nimetatud ajutist majandusministrit „Oltchimi probleemi“ üle võtma, lisades, et ta „ei tahaks, et olukord väljuks kontrolli alt [...] poliitilise suutlikkuse puudumise tõttu“ ⁽⁸⁰⁾.
- j) Hiljem tol aastal kordas majandusminister külastuse ajal ühes Oltchimi rajatistest, et Oltchim „on rahvuslikult ja strateegiliselt tähtis äriühing“ ja et ta välistas pankrotistsenaariumi. Ta selgitas, et erastamine edasilükkamine põhines hoopis „investorite huvil võtta üle ka Arpechimi rafineerimistehas“ ⁽⁸¹⁾. Samuti rõhutasid majandusminister ja peaminister mitmel eri korral, et „Oltchimit ei suleta kunagi“ ⁽⁸²⁾.

(205) Nagu nähtub nõuete tabelist (vt tabel 1) oli memorandumi allkirjastajate nõuete suurus kokku 539 miljonit eurot. Nende allkirjastajate nõuded koos CET Govora (kelle tegevus seoses 3. meetmega oli riigiga seostatav (vt põhjendused 200 ja 201)) nõuetega moodustavad 569 miljonit eurot nõuete kogusummast 759 miljonit eurot. Memorandumi allkirjastajatel koos CET Govoraga oli seega kõigis neljas võlausaldajate kategoorias peale töötajate kategooria – milles loomulikult eelistati kava (nagu ka Rumeenia ametiasutused tunnistasid) ⁽⁸³⁾ – vajalik ülekaal kava heakskiitmiseks ⁽⁸⁴⁾. Avaliku sektori osaliste suur osakaal memorandumi allkirjastajate hulgas muudab ebatõenäoliseks selle, et isegi erapangad ja muud erasektori osalised otsustaksid memorandumi eesmärgi kava poolt või vastu hääletamisel eirata: memorandumi osalistest erapangad ega Electrica ei saaks mõistlikult keelduda võtmast arvesse Oltchim SA aktsionäri korduvaid avaldusi (vt põhjendused 27, 28, 30), millega antakse mõista, et Rumeenia riik ei laseks Oltchimil läbi kukkuda; samuti ei saaks nad eirata enda allkirjastatud memorandumit, mille peaminister heaks kiitis. Rumeenia selgituste kohaselt oleks kohus tol ajal leidnud, et isegi kui võlausaldaja, kes polnud memorandumi osaline, oleks kavale vastu olnud, oleks maksejõuetusseaduse artikli 101 lõikes 2 sätestatud tingimus olnud täidetud: täpsemalt oleks kohus Rumeenia esildise põhjal leidnud, et „ühelgi kategoorial, kes kava tagasi lükkab, ega seoses ühegi nõudega, mille puhul kava tagasi lükatakse, pole tulu väiksem, kui see oleks olnud pankroti korral“, vaatamata võrdlusele, mille turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks reorganiseerimise kava ja likvideerimisstsenaariumi tulude vahel teinud (selle kohta vt punkt 6.1.2.3). Seega võimaldas memorandum riigil tagada, et võlausaldajad reorganiseerimise kava vastu võtavad.

(206) Eeltoodut arvestades märgib komisjon, et riigi algatatud memorandum ja selle eesmärk – st päästa iga hinna eest Oltchim, nagu riik alates erastamise ebaõnnestumisest 2012. aasta septembris kuni võlausaldajate hääletuseni kava üle 2015. aastal regulaarselt ja avalikult kordas – tagasid võlausaldajate kogus vajaliku hääleteenamuse, et kindlustada reorganiseerimise kava vastuvõtmine. Nagu näidatud põhjendustes 31, 203 ning 235 jj, oli see memorandum riigiga seostatav.

(207) Täpsemalt lõi valitsus memorandumiga allkirjastajatele raamistiku „koostöö tegemiseks, et leida ja rakendada lahendusi, millega kaitstakse töötajate, aktsionäride ja võlausaldajate õigusi“.

⁽⁷⁹⁾ Vt 17. septembri 2013. aasta artikkel, mis on allalaaditav aadressil <https://www1.agerpres.ro/economie/2013/9/17/Varujan-Vosganian-Oltchim-va-deveni-bancabil17-09-2013-17-14-49>.

⁽⁸⁰⁾ Vt 19. veebruari 2014. aasta artikkel, mis on kättesaadav aadressil http://www.economica.net/ponta-despre-situatia-de-la-oltchim-n-as-vrea-sa-explodeze-din-lipsa-noastra-de-capacitate-politica_73937.html#n.

⁽⁸¹⁾ Vt 1. aprilli 2014. aasta artikkel aadressil http://www.economica.net/constantin-nita-exclude-varianta-falimentului-in-cazul-oltchim_76820.html.

⁽⁸²⁾ Vt 3. juuni 2014. aasta artikkel aadressil http://adevarul.ro/economie/afaceri/constantin-nita-guvernul-nu-inchide-oltchim-niciodata-1_538d9c800d133766a84153d9/index.html, ja 6. juuni 2014. aasta artikkel aadressil <https://www.wall-street.ro/articol/Companii/167170/ponta-oltchim-nu-mai-are-pierderi-si-este-eligibil-pentru-credite.html>.

⁽⁸³⁾ Rumeenia 16. mai 2018. aasta esildise punkt 82.

⁽⁸⁴⁾ Memorandumi osaline CFR Marfă hääletas kava vastu, ega tema hääli ei mõjutanud memorandumi allkirjastajate hääleteenamust üheski võlausaldajate kategoorias. Memorandumi allkirjastanud eri poolte nõuete väärtus tagas ka maksejõuetusseaduses sätestatud sellise tingimuse täitmise, mille kohaselt peab kava heakskiitmise tagamiseks selle heaks kiitma vähemalt üks ebasoodsas olukorras võlausaldajate kategooriatest.

- (208) Peale selle tagatakse „[k]okkuleppe projektiga, et allkirjastajatest pangad pakuvad käibekapitali, et [Oltchim] saaks jätkata tootmist uue tootmisvõimsusega ning taastada järk-järgult ka ülejäänud tootmisvõimsuse, et meelitada ligi rohkem võimalikke pakkujaid, kes on huvitatud äriühingu erastamisest.“ On väga ebatõenäoline, et ametiasutuste avaliku avalduse kontekstis oleks ükski memorandumile alla kirjutama kutsutud osalistest keeldunud sellest kinni pidamast. Memorandumiga kehtestatud allkirjastajate vahelise koostöö standard – see tähendab „töötada restruktureerimiseksperitide abiga välja strateegia, millega tagatakse pikaajaline elujõulisus, et saavutada Oltchimi kasumlikkuse, maksevõime, likviidsuse ja rahaliste vahendite jätkusuutlik tase (edaspidi „jätkusuutlik taaskäivitamisstrateegia“)“ – oli võrdlemisi leebe ja ebamäärane, sest see tugines üksnes „**mõne positiivse tulemuse** saavutamisele pärast elujõulisuse analüüsi“ (esiletõst lisatud).
- (209) Memorandumis kordas valitsus oma kavatsust teha kõik vajalik Oltchimi toimimas hoidmiseks ja restruktureerimiseks. Samamoodi võtsid kõik memorandumi allkirjastajatest era- ja avaliku sektori asutused kohustuse anda oma panus Oltchimi restruktureerimise pikaajalisse strateegiasse – ammu enne seda, kui võlausaldajate kogu võimaliku reorganiseerimise kava üle hääletas. Samuti hääletasid 2015. aastal reorganiseerimise kava poolt kõik memorandumi allkirjastajad peale CFR Marfä, kes oli Oltchimi püsimajäämise seisukohast suhteliselt vähem oluline, kui võrrelda teda rahastamispartnerite ja muude avaliku sektori võlausaldajatega ning võtta arvesse seda, et Oltchim kasutas oma transpordivajaduste katmiseks ka ettevõtjat Ermewa.
- (210) Memorandum sisaldab klauslit 8, milles on ette nähtud allkirjastajate huvid ja „õiguste kaitse ja säilitamine“. Selles klauslis ja eelkõige selle teises pooles mainitakse aga üksnes ilmset tõsiasja, st seda, et memorandumi allkirjastamisega ei loobu pangad, Electrica ega AVAS veel oma õigustest võlausaldajatena. Seega on komisjon seisukohal, et ainuüksi osalemine tol ajal ning suhtlemine memorandumis ette nähtud tulevase koostöö eesmärgil tõendab allkirjastajatest (avaliku ja erasektori) võlausaldajate selget liikumist Oltchimi restruktureerimise poole.
- (211) See eesmärk hoida Oltchimit pinnal on veel ilmselgem, kui võtta arvesse lisaega ja täiendavaid rahalisi vahendeid, mida on Oltchimi taaskäivitamise toetamiseks panustanud kolm pank (kelle nõuded Oltchimi vastu sel ajavahemikul oluliselt suurenesid) ja AAAS (ning teised allakirjutanud), kes ühtlasi hoidus võtmast meetmeid nõuete viivitamatuks täitmisele pööramiseks.
- (212) Riigi veevarude haldusameti kohta esitab komisjon ameti avalikult kättesaadava põhikirja⁽⁸⁵⁾ sätete põhjal alltoodud tähelepanekud.
- (213) Esiteks, pidades silmas ameti õiguslikku seisundit ja tema integreeritust riigiasutuste süsteemi, on riigi veevarude haldusamet riikliku tähtsusega avaliku sektori asutus, kellel on õigus- ja teovõime ning kelle tegevust koordineerib vee eest vastutav riiklik keskasutus (st metsa- ja veeministeerium)⁽⁸⁶⁾.
- (214) Teiseks, võttes arvesse ameti tegevuse laadi, on tema eesmärk kohaldada riiklikku strateegiat ja poliitikat veevarude kvantitatiivse ja kvalitatiivse majandamise valdkonnas ning tagada valdkonnas eeskirjade järgimine; selles kontekstis haldab ja käitab amet riikliku veemajandussüsteemi taristut. Samuti tagab äriühing mitmesuguste rahvusliku ja sotsiaalse tähtsusega tegevuste elluviimise, näiteks selliste kohustuste täitmise, mille Rumeenia riik on rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega võtnud⁽⁸⁷⁾.

⁽⁸⁵⁾ Värskeima teabe kohaselt ameti veebisaidil (aadressil <http://www.rowater.ro/default.aspx>), asutati Rumeenia veevarude haldusamet valitsuse otsusega nr 107/2002, mida muudeti ja täiendati valitsuse erakorralise määrusega nr 73/2005 (kättesaadav aadressil <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/153726>). Ameti põhikiri kiideti heaks valitsuse 29. septembri 2005. aasta otsusega nr 1176 (kättesaadav aadressil <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/31843>).

⁽⁸⁶⁾ Vt riigi veevarude haldusameti põhikirja artikkel 1.

⁽⁸⁷⁾ Vt riigi veevarude haldusameti põhikirja artiklid 3 ja 6.

- (215) Kolmandaks, pidades silmas järelevalvet, mida avaliku sektori asutused riigi veevarude haldusameti juhtimise üle teevad, juhib ametit 11-liikmeline juhatus, mille kõik liikmed nimetatakse vee eest vastutava riikliku keskasutuse juhi korraldusega ametisse neljaks aastaks. Sama artikli kohaselt peavad juhatusse kuuluma olema rahandusministeeriumi esindaja ja vee eest vastutava riikliku keskasutuse esindaja. Ka riigi veevarude haldusameti peadirektor nimetatakse ametisse, tema volitused peatatakse ja ta vabastatakse ametist sellesama vee eest vastutava riikliku keskasutuse juhi korraldusega ⁽⁸⁸⁾.
- (216) Neljandaks tuleb ameti tegevuse rahastamise kohta märkida, et äriühingu tulude ja kulude eelarve kiidab heaks juhatus vee eest vastutava riikliku keskasutuse juhi nõusolekul ⁽⁸⁹⁾.
- (217) Võttes arvesse põhjenduses 190 mainitud tegureid, leiab komisjon seega, et: i) ameti õiguslik seisund, ii) tema integreeritus riigiasutuste süsteemi, iii) tema tegevuse ja ülesannete laad – neid ei viida üldjuhul ellu turul konkurentsitingimustes eraettevõtjatega –, iv) järelevalve, mida avaliku sektori asutused tema juhtimise üle teevad, ning v) tulude ja kulude eelarve heakskiitmise kord viitavad sellele, et riigi veevarude haldusameti tegevus on riigiga seostatav.
- (218) Pidades silmas eeltoodud asjaolusid (st eelkõige hääleteenamus, mis tagati reorganiseerimise kava vastuvõtmiseks, aga ka memorandumi kasutamine, et tagada peamiste võlausaldajate koostöö praegustes ja tulevastes jõupingutustes) teeb komisjon järelduse, et 3. meede, mida võtsid AAAS, Electrica, Salrom, CET Govora ja riigi veevarude haldusamet, on riigiga seostatav.

6.1.2. Valikuline majanduslik eelis

- (219) Hinnatavad meetmed on selgelt valikulised, sest neid võetakse üksnes Oltchimi suhtes. Teised naftakeemiaspektori või muude sektorite ettevõtjad, kes on meetmete eesmärgi arvestades võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras, ei saanud samasugust eelist. Ainuüksi asjaolu, et ettevõtja konkurentsivõime tugevneb võrreldes konkureerivate ettevõtjatega tänu talle antud majanduslikule eelisele, mida ta oma tavapärase majandustegevuse käigus ei oleks saanud, viitab Euroopa Kohtu praktika kohaselt võimalikule konkurentsi kahjustamisele ⁽⁹⁰⁾.
- (220) Rumeenia väidab aga, et „meetmetega ei antud Oltchimile majanduslikku eelist, sest need olid kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega, arvestades asjaolu, et avaliku sektori asutused ja äriühingud käituvad nii, nagu erasektori võlausaldajad, investorid või tarnijad oleksid käitunud oma kahjumi minimeerimise ja kasumi maksimeerimise eesmärgil“ ⁽⁹¹⁾.
- (221) Praegusel juhul ei tundu aga, et turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumi saab kohaldada. Komisjon meenutab esiteks, et kohus on varem leidnud, et turumajanduse tingimustes tegutseva investori kriteeriumi kohaldamine sõltub lõpuks sellest, kas riik on andnud aktsionärina, mitte aga avaliku võimu kandjana majandusliku eelise temale kuuluvale ettevõtjale ⁽⁹²⁾. Samuti poleks turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteerium saanud olla kohaldatav riigi suhtes, kes tegutses AAASi ja muude avaliku sektori võlausaldajate kaudu Oltchimi võlausaldajana, sest erasektori võlausaldaja kriteerium pole kohaldatav meetmete puhul, mida riik kohustus memorandumiga allkirjastamisega võtma avaliku võimu kandjana.
- (222) Et Oltchim pankrotist päästa, sealhulgas avalike avalduste ja memorandumi abil, millesse kaasati peamised era- ja avaliku sektori võlausaldajad, tegutses riik järjekindlalt ja selgelt avaliku võimu kandjana, mitte äriühingusse investeeriva aktsionärina ega võlausaldajana, nagu selgitatud põhjendustes 204 jj, 274 ja 276. Seega leiab komisjon, et turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteerium pole praegusel juhul kohaldatav ⁽⁹³⁾.

⁽⁸⁸⁾ Vt riigi veevarude haldusameti põhikirja artiklid 19 ja 24.

⁽⁸⁹⁾ Vt riigi veevarude haldusameti põhikirja artikkel 16.

⁽⁹⁰⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. september 1980, C-730/79, Philip Morris Holland BV vs. komisjon, ECLI:EU:C:1980:209.

⁽⁹¹⁾ Vt Rumeenia 16. mai 2018. aasta vastus komisjoni teabenõudele, punkt A.2.b ja B jagu.

⁽⁹²⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. juuni 2012, komisjon vs. Électricité de France (EDF), ECLI:EU:C:2012:318, punktid 79–82 ja 87.

⁽⁹³⁾ Vt kohtuotsus, 16. jaanuar 2018, EDF vs. komisjon, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6.

- (223) Ammendavuse huvides on komisjon aga kõigi kolme kõnealuse meetme puhul kontrollinud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõtte järgimist, paludes Rumeenia ametiasutustelt asjaomase ajast pärit lisateavet mitmesuguste osaliste ja nende otsuste kohta, kogudes ise teavet kõigist kättesaadavatest avalikest allikatest ning koostades oma hinnangud, tuginedes selleks tõenditele, mis olid hinnatavate meetmete võtmise ajal kättesaadavad.

6.1.2.1. 1. meede: AAAS – võlgade täitmisele pööramata jätmine ja edasine kuhjumine alates 2012. aasta septembrist

- (224) Seda, kuidas koheldi Oltchimi võlga AAASi ees, hinnati juba komisjoni 2012. aasta otsuses, võttes arvesse erastamist, mis tol ajal eeldatavalt toimuma pidi. Komisjon leiab seega, et asjakohane on analüüsida AAASi käitumist pärast selle otsuse vastuvõtmist, alates erastamise ebaõnnestumist.
- (225) Erasektori võlausaldaja soovib tavaliselt, et rahalistes raskustes võlgnik võlgnetavad summad talle võimalikult suures ulatuses ära maksaks ⁽⁹⁴⁾.
- (226) Vastupidi Rumeenia väitele, et komisjoni 2012. aasta otsuse kohaselt ei hõlmaks nõuete hiline täitmisele pööramine abi (eeldusel, et AAAS nõudis kuni Oltchimi maksejõuetuseni 2008. aasta viitemäärade teatise alusel intressi), märgib komisjon, et olukord 2012. aasta märtsis, kui komisjon oma otsuse vastu võttis, erines täielikult olukorrast uuritaval ajavahemikul, võttes arvesse asjaolu, et viimasel juhul polnud enam oodata ühtegi erastamisprojekti. Sellega seoses märgib komisjon, et komisjoni 2012. aasta otsuse järelalus põhines tingimusel, et Oltchim pärast võla konverteerimist lühikese aja jooksul täielikult erastatakse. Riik (majandusministeeriumi kaudu) kui enamusaktsionär ei võtnud aga arvesse võimalust, et teatavad vähemusaktsionärid võivad võla kavandatavat konverteerimist omakapitaliks blokeerida. Lõpuks blokeerimine toimus ja võla kavandatavat konverteerimist omakapitaliks ellu ei viidud. Kuna pakkumismenetluse võitis ostja, kes polnud võimeline oma kohustusi ostjana täitma, ebaõnnestus ka erastamine.
- (227) Komisjon märgib, et Oltchimi keeruline ja üha halvenev finantsseisund oli teada kõigile võlausaldajatele, eelkõige AAASile. Seega oli AAASil piisavalt aega meetmete ettevalmistamiseks, asutusesiseseks hindamiseks ja rakendamiseks, et oma nõuded pärast erastamise järjekordset ebaõnnestumist 2012. aasta septembris täitmisele pöörata. Uuritud viiekuune periood 2012. aasta septembrist 31. jaanuarini 2013 oli seega piisavalt pikk, et AAAS saaks võtta vajalikke meetmeid ja üritada oma võlgu sisse nõuda (99 % AAASi nõuetest olid tagamata, nagu näidatud tabelis 1). Sellega seoses märgib komisjon, et ettevõtjad nagu Electrica võtsid selliseid meetmeid, kuigi edutult.
- (228) Spetsiaalsetes õigusaktides, millega reguleeritakse riigi nõuete sissenõudmist, ⁽⁹⁵⁾ on AAASile ette nähtud erioigused, mis hõlmavad nõuete otsest täitmisele pööramist ilma kohtu otsuseta. Täpsemalt on valitsuse erakorralise määruse nr 51/1998 artikli 50 lõigetes 1 ja 2 sätestatud, et: „1) AVAB (*praegune* AAAS) võib moodustada oma kohtutäiturite kogu või kasutada muid kohtutäitureid, et täitemäärust täitmisele pöörata“ ning „2) AVABi täitemenetlusi viivad pangavarade tagasinõudmiseks ellu kas tema enda kohtutäiturid või muud kohtutäiturid.“
- (229) Vaatamata komisjoni korduvatele taotlustele ei esitanud Rumeenia ühtegi tõendit selle kohta, et AAAS proovis võtta oma nõuete tagasisaamiseks kõiki meetmeid, mida turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks mõistlikult võtnud. Peale selle väidab Rumeenia, et AAAS poleks saanud nõuda, et tema nõuded Oltchimi vastu täitmisele pöörataks, sest erastamisest ⁽⁹⁶⁾ on sätestatud, et alates spetsiaalse haldusmenetluse kehtestamise kuupäevast ei saa maksude ja maksete võlausaldajad (st maksuvõlausaldajad) oma võlgu sisse nõuda ja et nad ei või rakendada selliseid täitemeetmeid seni, kuni äriühingut erastamiseks ette valmistatakse ⁽⁹⁷⁾. Kuigi see toetab

⁽⁹⁴⁾ Selle kohta vt kohtuotsus C-342/96, Hispaania vs. komisjon [1999], EKL I-2459, punkt 46, ning kohtuotsus C-256/97, DM Transport [1999], EKL I-3913, punkt 24.

⁽⁹⁵⁾ Vt määrus nr 29/2002 ja valitsuse erakorraline määrus nr 54/1998 ning valitsuse erakorraline määrus nr 51/1998 (millega reguleeritakse riigivara realiseerimist – 2012. aasta versioon).

⁽⁹⁶⁾ Vt seaduse 137/2002 artikkel 16.

⁽⁹⁷⁾ Vt seaduse 137/2002 artikli 16 lõike 5 punkti c, mis oli 2012. aasta septembris kohaldatav.

Oltchimile antud valikulise eelse olemasolu, mis on seostatav riigiga, hoidus AAAS meetmete võtmisest kontekstis, kus majandusminister oli selgitamata põhjustel jätkanud erastamismenetluse erikorra kohaldamist Oltchimi suhtes, isegi pärast seda, kui erastamine 2012. aasta septembris ebaõnnestus. AAAS oleks võinud vaidlustada ministeeriumi otsuse seda eristaatust ilma selgituseta pikendada.

- (230) Teiseks ei esitanud Rumeenia ühtegi uuringut, aruannet ega sisedokumenti, mis oleks näidanud, et AAAS käitus turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, otsustades hoiduda oma nõuete täitmisele pööramisest pärast erastamise ebaõnnestumist 2012. aasta septembris. Tolle aja värskeima kättesaadava uuringu kohaselt (2011. aasta Raiffeiseni uuring), milles AAASi nõuete tagasisaamist hinnati, oleks AAASi nõuete tagasisaamise määr olnud likvideerimisstsenaariumi korral 12 % ⁽⁹⁸⁾.
- (231) Muud võlausaldajad, sealhulgas avaliku sektori asutused, võtsid sel perioodil viivitamata meetmeid võlgade sissenõudmiseks. Täpsemalt Electrica, kelle nõuete tagasisaamise määr oli 2011. aasta Raiffeiseni uuringu kohaselt samasugune nagu AAASil, algatas 1. novembril 2012 oma võlgade sissenõudmise ning arestis edukalt Oltchimi pangakontod. Ka kaks riigile mittekuuluvat ettevõtet – Polcheme S.A. ja Bulrom Gas, kelle nõuded olid 2013. aastal 21 tagatud nõuetega võlausaldaja hulgas tähtsuselt kaheksandal ja kümnendal kohal – algatasid täitemeetmed. AAAS oli Oltchimi kõige olulisem võlausaldaja ja ta oleks võinud kasutada oma positsiooni, et saavutada läbirääkimistel paremad tingimused oma võla sissenõudmiseks, aga ta ei teinud seda. AAAS oleks võinud saada paremad tingimused võla sissenõudmiseks, kui ta oleks ähvardanud Oltchimit likvideerimisega.
- (232) Vaatamata Rumeenia väitele pole memorandumis sõlmimine võrdväärne parimate jõupingutustega teabe saamiseks ega asenda neid jõupingutusi, arvestades asjaolu, et hiljem telliti memorandumis mainitud n-ö elujõulisuse analüüs ning seda kasutasid kolm võlausaldajat, aga mitte AAAS ise. Rumeenia ei esitanud tõendeid ühegi sellise analüüsi kohta, mille AAAS oleks ise teinud.
- (233) Seetõttu oli AAASi üldine käitumine (vaatamata tema varasematele teadmistele Oltchimi struktuurilistest raskustest) passiivne, pidades silmas parimaid jõupingutusi tema nõuete täitmisele pööramiseks või vähemalt parema positsiooni saavutamiseks võlausaldajana, ning paistis, et tema eesmärk oli pigem Oltchimi päästmine ja pinnal hoidmine.
- (234) Seega leiab komisjon, et meetmete võtmisega oleks AAASil olnud paremad võimalused oma nõuete tagasisaamiseks, arvestades ka asjaolu, et Oltchim oli tootmise peatanud, mistõttu tal polnud lähitulevikus tegevustulu oodata.
- (235) Kolmandaks algatas AAAS koos rahandus-, majandus- ja transpordiministritega ning tööstuse valdkonna riigi omandi ja erastamise ametiga oma võlgade sissenõudmise üritamise asemel memorandum (vt täies ulatuses põhjendused 31 ja 203 jj eespool), mille Rumeenia peaminister 13. novembril 2012 heaks kiitis ja mille allkirjastasid riik ning seitse võlausaldajat, kellest viis olid avaliku sektori võlausaldajad – AAAS, Salrom, CFR Marfă, CEC Bank, Electrica (tol ajal veel täielikult riigi omandis) – ja kaks olid erasektori võlausaldajad – Banca Comercială Română (hilisema nimega Erste Bank) ja Transilvania Bank. Vastupidi Rumeenia väitele ei saa memorandumit käsitada *pari passu* tehinguna, võttes arvesse avaliku sektori võlausaldajate ja riigi ametiasutuste olulist ülekaalu selle allkirjastajate hulgas ⁽⁹⁹⁾.
- (236) Täpsemalt kuuluvad 12 allkirjastajast kümme riigiasutuste süsteemi või riigile ⁽¹⁰⁰⁾ ning üksnes kaks on erasektori finantseerimisasutused ⁽¹⁰¹⁾. Memorandumis algatas riik (rahandusministeerium, majandusministeerium, transpordi- ja taristuministeerium, AAAS ja OPSPI) ning selle kiitis heaks peaminister. Erasektori võlausaldajate nõuete osakaal memorandumis allkirjastajate kogunõuete hulgas oli üksnes umbes 20 %. Avaliku sektori osaluse ulatus oli seega märkimisväärne ja eraettevõtjate sekkumine piiratud. Ühtlasi pole tehingute tingimused võrreldavad, sest memorandumis allkirjastanud kahe erasektori võlausaldaja nõuetest olid tagatud 77 % võrreldes üksnes keskmiselt 14 %ga erasektori võlausaldajate nõuetest.

⁽⁹⁸⁾ 2011. aasta Raiffeiseni aruanne.

⁽⁹⁹⁾ Vt komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta, põhjendused 86–88 (2016/C 262/01).

⁽¹⁰⁰⁾ Kolm ministeeriumi, AAAS, riigi osaluse ja tööstuse erastamise amet, Electrica, CFR Marfă, Salrom SA, Oltchim, CEC Bank. Pange tähele, et Electrica aktsiad on suuremas osas eraomandis üksnes alates 2014. aasta juulist; nüüd kuulub riigile 48,78 % aktsiatest.

⁽¹⁰¹⁾ Banca Transilvania SA ja Banca Comercială Română (millest hiljem sai Erste Bank).

- (237) Memorandum tõestab, et avaliku sektori võlausaldajad nõustusid sissenõudmisest hoidumise stsenaariumiga, ilma et muid alternatiive oleks nõuetekohast hinnatud. Nimelt on memorandumi punktis 2.3 mainitud, et selle osalised nõustuvad meetmete loeteluga, et „*püüda rakendada jätkusuutlikku taaskäivitamisstrateegiat tingimusel, et elujõulisuse hindamise tulemus on positiivne*“. Rumeenia ei esitanud elujõulisuse hinnangut, aga mainis, et pangad tegid sellise uuringu. Rominsolvi ja BDO sõnul tellisid Transilvania Bank, Erste Bank (erasektori võlausaldajad) ja CEC Bank (avalik sektor) uuringu ettevõtjalt Alvarez & Marsal, kes esitas aruande, mis „*hõlmas restruktureerimis-meetmeid ja kinnitas, et Oltchimi tegevuse ümberkorraldamine on pärast pakutud meetmete rakendamist võimalik*“. Rumeenia ajakirjanduses avaldatu kohaselt ⁽¹⁰²⁾ on Rumeenia ametiasutused näidanud, et ettevõtja Alvarez & Marsal uuring, mille võlausaldajatest pangad tellisid Oltchimi olukorra hindamiseks, kinnitas „*ametiasutuste hüpoteesi ja vajadust anda kavandatud korras päästmisabi*“.
- (238) Rumeenia pole tõendanud sellise hinnangu koostamist AAASI jaoks või nimel, rääkimata tõendamisest, et AAAS on sellist hinnangut tegelikult kasutanud. Samuti ei tõendanud Rumeenia, et AAAS kasutas tegelikult ettevõtja Alvarez & Marsal uuringut, ning nagu on selge põhjenduses 237 mainitud avalike allikate põhjal, kinnitas aruanne üksnes vajadust abi andmise järele ja mitte tingimata ümberkorraldamisega kaasnevat pikaajalist elujõulisust.
- (239) Sellega seoses kordab komisjon põhjenduses 22 esitatud järeldust, et võla konverteerimine (ning seega AAASI võlgade mahakandmine Oltchimi kasuks), millele järgneb täielik erastamine, ei hõlma eelist eeldusel, et „*[...] Oltchim pärast võla omakapitaliks muutmist kiiresti täielikult erastatakse*“. Memorandum kinnitab AAASI soovi nõuete täitmisele pööramist edasi lükata ja lasta edasistel võlgadel kuhjuda.
- (240) Samuti väidab Rumeenia, et AAAS oli analüüsinud võimalust taotleda Oltchimi pangakontode arestimist, aga ta ei saanud seda teha, sest muud võlausaldajad olid Oltchimi kontod juba arestinud. Rumeenia pole aga esitanud tõendeid selle väite toetamiseks. Igal juhul ei käitunud AAAS ettevaatliku erasektori võlausaldajana, sest ta ei võtnud meetmeid oma nõuete kaitsmiseks. Kui AAAS oleks sekkunud protsessi varem, poleks ta kaotanud võimalust arestida Oltchimi kontod esimesena (st enne muid võlausaldajaid, nagu Electrica 2012. aasta novembris) või nõuda tagatiseks kinnisvara (nagu seda tegi Salrom).
- (241) Rumeenia märgib, et kui AAAS oleks nõudnud oma nõude täitmist, oleks Oltchimi suhtes pidanud alustama maksejõuetusmenetlust. Komisjon leiab, et maksejõuetusmenetluse algatamise oht oleks võinud anda AAASile Oltchimi üle suurema mõjuvõimu, et oma nõuded tagasi saada. Enda algatatud maksejõuetusmenetluse korral oleks AAAS saanud tegeliku võimu esitada ettepanek Oltchimi sellise ümberkorraldamise kohta, mis võimaldaks AAASil saada tagasi nõuded võimalikult suures ulatuses, eelkõige varakogumite müügi kaudu (vt põhjendus 265). Selline võimalus oleks AAASI positsiooni oluliselt muutnud.
- (242) Võlausaldajate kogu hääletuse ajal 2015. aasta märtsis piirdusid AAASI valikud varasema tegevusetuse tõttu likvideerimise ja reorganiseerimise kavaga. Kui AAAS oleks käitunud ettevaatliku võlausaldajana, oleks ta kasutanud ära maksejõuetusseaduse sätteid, mis võimaldavad sellisel võlausaldajal, kelle nõuete osakaal on enam kui 20 %, teha ettepaneku reorganiseerimise kava kohta ⁽¹⁰³⁾. Seeläbi oleks AAASI tegevus võimaldanud tal valida teistsuguse reorganiseerimise kava (müük varakogumitena), tulu maksimeerimise (nagu täpsemalt selgitatud põhjenduses 265), mis oleks pidanud toimuma juba alates 2012. aasta septembrist, vahetult pärast erastamise ebaõnnestumist.
- (243) Eeltoodud kaalutlustel leiab komisjon, et nõuete täitmisele pööramata jätmisega ja sellest tingitud nõuete suurenemisega Oltchimi vastu ajavahemikul september 2012 – jaanuar 2013 antakse Oltchimile 1. meetmega valikuline eelis summas 152 miljonit Rumeenia leud ⁽¹⁰⁴⁾ (33 miljonit eurot), misjuures AAASI nõuete täitmisele pööramise edasilükkamine tähendas raha ajaväärtuse tõttu suuremat riski seoses Oltchimiga.

⁽¹⁰²⁾ Vt väljaande *Criterii Nationale* 23. detsembri 2013. aasta artikkel „Combinatul Oltchim în agonie. Pagini pentru o istorie neagră“, kättesaadav aadressil <http://www.criterii.ro/index.php/en/valcea/8291-combinatul-oltchim-in-agonie-pagini-pentru-o-istorie-neagra>.

⁽¹⁰³⁾ Maksejõuetusseaduse artikli 33 lõige 4.

⁽¹⁰⁴⁾ AAASI nõuete vahe 1. meetme puhul uuritud perioodi lõpus (1 201 miljonit Rumeenia leud) ja alguses (1 049 miljonit Rumeenia leud).

6.1.2.2. 2. meede: CET Govora ja Salrom – Oltchimi tegevuse toetamine jätkuvate tasumata tarnete kaudu alates 2012. aasta septembrist

- (244) Nagu eespool selgitatud (vt põhjendus 29) oli Oltchimi võimalik 2012. aastal tootmine taastada tänu CET Govora ja Salromi otsusele jätkata Oltchimile tarnimist, vaatamata võlgade tasumata jätmisele.
- (245) Komisjon väljendas kahtlust, kas turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks teinud samasugused otsused nagu need kaks riigile kuuluvat ettevõtet, pidades silmas Oltchimi majanduslikke raskusi.
- (246) Uurimisetapis esitas Rumeenia põhjendatud argumente ühelt poolt Salromi ja CET Govora ning teiselt poolt Oltchimi vastastikuse tehnoloogilise sõltuvuse kohta. Neid argumente on toetanud ka kolmandad isikud, nagu Oltchimi ja CET Govora maksejõuetushaldurid, ning need võib kokku võtta, nagu kirjeldatud allpool.
- a) Vâlcea tööstusplatvormil on neli suurt osalist: Oltchim, CET Govora, Uzinele Sodice Govora ja Salrom. Nende tegevus on omavahel tehnoloogiliselt sõltuv, sest nad on samal ajal üksteise tarnijad ja kommunaalteenuste tarbijad.
- b) Salrom tarnib Oltchimile soolalahust ja kriiti ning Oltchim tarnib Salromile tööstusvett, mida on vaja soola lahustamiseks maapinna kihtides. Salromi teine soolalahuse klient on Uzinele Sodice Govora. Soolalahuse ja tööstusveega varustamine toimub Salromi ja Oltchimi vahel kaht tarnijat/tarbijat ühendavate torude kaudu.
- c) CET Govora varustab Oltchimit elektri ja auruga ning saab Oltchimilt toorvett, mida vajatakse tootmisprotsessis. Samuti varustab CET Govora elektri ja auruga ettevõtjat Uzinele Sodice Govora ning auru tarnitakse ka Râmnicu Vâlcea omavalitsusele linna kütmise eesmärgil. Uzinele Sodice Govora ja Oltchim on CET Govora tarnitava auru ja Salromi tarnitava soola puhul valikuvõimalusteta kliendid. Seevastu CET Govora tegevus sõltus Oltchimilt saadavast tööstusveest ⁽¹⁰⁵⁾.
- (247) Salromi kohta väidab Rumeenia, et ettevõtja sattus olukorda, kus ta pidi valima, kas säilitada oma äritegevus või lõpetada see Oltchimi osutatud kommunaalteenuste puudumise tõttu. Oltchimi kadumine oleks tähendanud ka teise Salromi kliendi, Uzinele Sodice Govora kadumist ning seega negatiivseid tagajärgi CET Govorale.
- (248) CET Govora kohta väidab Rumeenia, et polnud olemas praktilist lahendust, kuidas ta oleks saanud Oltchimit kui tööstusauru ostjat asendada. Kui CET Govora oleks lõpetanud auru tarnimise kahele valikuvõimalusteta kliendile (arvestades asjaolu, et aur on elektritootmise kõrvaltoode), oleks ainus variant olnud selle täielik kadu atmosfääri paiskamise kaudu. Seega väidab Rumeenia, et majanduslikust seisukohast oleks iga CET Govora olukorras ettevõtja otsustanud muuta auru võlgadeks selle asemel, et see atmosfääri paisata, mis juhul selle väärtus võib täielikult kaduda.
- (249) Lisaks tehnoloogilise sõltuvuse rõhutamisele väitis Rumeenia, et CET Govora ja Salromi tehtud otsused jätkata tarneid Oltchimile olid põhjendatud ja kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega, sest mõlema ettevõtja uued (st pärast 2012. aasta septembrit antud) võlad on tagatud.
- (250) Samuti viitab Rumeenia sellele, et CET Govora ja Salromi otsused tarnida Oltchimi tegevuse taastamiseks vajalikku toorainet sarnanevad otsustega, mida tegid eraettevõtjad, nagu Bulrom Gas Impex, SC Arelco Power, Ciech Chemical Group, Tricon, Alum, MFC Commodities, Chemimplex. Selline otsus oleks põhinenud tõenäosusel, et võlast saadakse tagasi suurem osa siis, kui tegevus taastatakse, ettevõtja muutub elujõuliseks ja hilisem müük on edukas.

⁽¹⁰⁵⁾ Tundub tõenäoline, et CET Govoral poleks olnud võimalik kanda tööstusvee tarneallikate mitmekesistamise kulusid ja et selleks oleks olnud vaja mõistlikku ajavahemikku.

- (251) Seoses Salromi ja CET Govora ning Oltchimi vastastikuse tehnoloogilise sõltuvusega ei vaidlusta komisjon põhimõtteliselt Rumeenia argumentide põhjendatust.
- (252) Komisjoni ei saa aga nõustuda Rumeenia seisukohaga, et CET Govora käitumine oli kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega. Seda on täpsemalt selgitatud allpool.
- (253) Nagu näidatud tabelis 7 allpool, suurenesid Salromi nõuded Oltchimi vastu 2012. aasta oktoobri ja 2013. aasta jaanuari vahel 15 miljoni Rumeenia leu võrra (umbes 3 miljonit eurot). Nagu näidatud tabelis 8, suurenesid samal ajal ka CET Govora nõuded Oltchimi vastu – 52 miljoni Rumeenia leu võrra (umbes 12 miljonit eurot), millest 27 miljonit Rumeenia leud (umbes 6 miljonit eurot) moodustasid viivised.
- (254) Vastavalt Rumeenia esitatud uusimale teabele varustas CET Govora Oltchimit ajavahemikul 2012. aasta septembrist 2013. aasta jaanuarini gaasi ja auruga umbes 50 miljoni Rumeenia leu väärtuses, kuid Oltchimilt saadud maksete summa oli samal ajavahemikul ainult umbes 8 miljonit Rumeenia leud ⁽¹⁰⁶⁾. Kuigi ühest küljest väidab Rumeenia, et viivised summas 27 miljonit Rumeenia leud vastasid suuremale võlale, mis kogunes pikemal ajavahemikul alates 2008. aasta veebruarist kuni 2012. aasta detsembrini, ei suutnud ta teisest küljest esitada usaldusväärseid arvnäitajaid täpsete viiviste kohta, mis vastavad kogunenud võlale hinnataval ajavahemikul alates 2012. aasta septembrist kuni 2013. aasta jaanuarini ⁽¹⁰⁷⁾.

Tabel 7

Muutused Oltchimi kohustustes Salromi ees

Kirjeldus	Koguvõlg	Millest:	
	RON	Tootetarned	Viivised
I. Võlg 24. oktoobril 2012	15 729 325,14	15 383 302,06	346 050,08
II. Võlg 30. jaanuaril 2013	30 860 560,64	17 262 141,93	13 598 418,71
III. Vahe (II – I)	15 131 235,55	1 878 839,87	13 252 368,63

Allikas: Rominsolvi ja BDO märkused algatamisotsuse kohta, lk 34.

Tabel 8

Muutused Oltchimi kohustustes CET Govora ees

Kirjeldus	Koguvõlg	Millest:		
	RON	Elekter	Aur	Viivised
I. Võlg 24. oktoobril 2012	84 543 999,44	1 181 003,76	83 362 995,68	
II. Võlg 30. jaanuaril 2013	136 899 918,98	22 530 599,80	86 958 973,79	27 410 345,39
III. Ajavahemikul tekkinud vahe (II – I)	52 355 919,54	21 349 596,04	3 595 978,11	27 410 345,39

Allikas: Rominsolvi ja BDO märkused algatamisotsuse kohta, lk 33.

⁽¹⁰⁶⁾ Rumeenia 16. mai 2018. aasta vastus, punkt R15 jj.

⁽¹⁰⁷⁾ Rumeenia 16. mai 2018. aasta vastus, punkt R14 jj.

- (255) Igal juhul leiab komisjon kogutud teabe põhjal, et Salrom ja CET Govora lähenesid Oltchimile täiesti erinevalt.
- (256) Salromi kohta märgib komisjon, et äriühing tegi otsuse jätkata tarneid Oltchimile (viimase tegevuse taastamiseks 2012. aasta oktoobris) üksnes pärast seda, kui ta oli taganud oma tarnete eest tasu saamise ettemaksete nõudmisega. Soolalahuse tarnimise jätkamise ja võla tasumise edasilükkamise tingimusena nõudis Salrom kinnisvaratagatise esitamist, mille kiitsid heaks juhatuse ja seejärel aktsionäride erakorraline üldkoosolek 6. novembril 2012.
- (257) CET Govora kohta märgib komisjon, et erinevalt Salromist ei kehtestanud äriühing sellist ettemaksete tegemise tingimust tarnete jätkamise suhtes ega kinnisvaratagatise tingimust varasemate võlgade suhtes, mis Oltchimil tema ees olid.
- (258) Euroinsoli (CET Govora maksejõuetushaldur) aruande kohaselt kiitis CET Govora juhtkond heaks ärisuhete jätkamise klientidega nagu Oltchim, tehes allahindlusi või pakkudes võimalust maksta osadena: selle tulemusel suuresid CET Govora nõuded 136 miljonilt Rumeenia leult Oltchimi maksejõuetusmenetluse alguses maksejõuetusmenetluse jooksul (1. jaanuarist 2013 kuni 30. juunini 2016) veel 44 miljoni Rumeenia leu võrra.
- (259) Samuti näitab CET Govora maksejõuetushalduri aruanne, et 1. jaanuari 2008 ja 30. juuni 2016 vahel varustas äriühing Oltchimit elektri ja tööstusauruga pidevalt tootmiskuludest väiksemate hindadega (mistõttu ta kandis sel ajavahemikul 103,3 miljoni Rumeenia leu (23,9 miljoni euro) suurust kahjumit). Oigupoolsest järeldatakse aruandes, et sellised tarnelepingud Oltchimiga on üks CET Govora enda maksejõuetuse peamistest põhjustest. Oltchimile osutatavate kommunaalteenuste hinna allalöömisest tulenev kogukahjum oli 91 miljonit eurot, sest Oltchim kattis üksnes 60 % teenuste omahinnast.
- (260) Otsuse, et CET Govora peaks jätkama tarneid Oltchimile püüdmata läbirääkimisi pidada ja võtmata meetmeid, et kaitsta oma nõudeid Oltchimi vastu, ⁽¹⁰⁸⁾ tegi Vâlcea maavolikogu ⁽¹⁰⁹⁾ avaliku poliitikaga seotud kaalutlustel, mida turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks arvesse võtnud ⁽¹¹⁰⁾. Nende maavolikogu otsustega kaasnes CET Govora maksejõuetus, nagu kirjeldas CET Govora maksejõuetushaldur. See viitab sellele, et need otsused polnud kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega.
- (261) Nagu PCC tsiteeris põhjenduses 133, märgib CET Govora maksejõuetushaldur ühtlasi, et „CET Govora otsus tarnida Oltchimile elektrienergiat polnud majanduslikult põhjendatud, see oli poliitiliselt ajendatud ja kujutas endast suurepärast näidet sellest, kuidas võlgniku juhtimisse poliitiliselt sekkutakse [...]“. Sama maksejõuetushaldur teatas ühtlasi, ⁽¹¹¹⁾ et „Oltchim kasutas CET Govorat enam kui kümme aastat ära. Kirp ei suuda elevanti toita. Sellest piisab, et ta kaotas reorganiseerimise kava kaudu 136 miljonit [Rumeenia leud]. See tähendab umbes 35 miljonit eurot, mida me oleks saanud kasutada, et uuendada masinaid, kütiseid ja seadmeid, mille tööiga on üle 30 aasta ning mille optimaalset tööaega on juba ületatud.“

⁽¹⁰⁸⁾ CET Govora maksejõuetushaldur rõhutas ühtlasi, et „CET Govora oli ainus ettevõtja, kes jätkas elektrienergia ja tööstusauru tarnimist Oltchimile, võttes seega mitte üksnes makseviivituse riski, vaid ka suurema riski muutuda ise maksejõuetuks [...]“. [CET Govora juhtkond] pole võtnud kindlaid meetmeid nõuete täitmisele pööramiseks ega ennetusmeetmeid, [...] mis hõlmavad näiteks maksejõuetuses olevate võlgnike hoiatamist auru ja elektrienergia tarnete piiramise või täieliku peatamise eest [...], ega äärmuslikke meetmeid, mis on asjakohased, kui esineb märke, et olemas on oht nõuded kaotada; need meetmed hõlmavad uusi läbirääkimisi tarnetingimuste ja hindade üle ning tingimuste kehtestamist, et tarnete toimumiseks tuleb tagasimaksmata võlg tasuda“.

⁽¹⁰⁹⁾ 31. augusti 2012. aasta otsus nr 27, 31. oktoobri 2012. aasta otsus nr 58, 16. novembri 2012. aasta otsus nr 61, 28. detsembri 2012. aasta otsus nr 86.

⁽¹¹⁰⁾ Näiteks 24. detsembri 2012. aasta selgitavad märkused nr 15976, milles selgitatakse Vâlcea maavolikogu 28. detsembri 2012. aasta otsuse nr 86 põhjusi, näitavad selgelt Vâlcea maavolikogu jõupingutuste tegelikku eesmärki, st päästa riigi ja lõpuks ka piirkonna majandus, kiites heaks CET Govora elektri- ja aurutarnete jätkamise keemiaplatformi tehastele, vaatamata sellele, et viimased pole tasunud oma võlgu CET Govora ees (kuigi võeti kohustus seda teha kohe, kui Oltchimi tegevus taastatakse). Neis selgitavates märkustes ajendatakse CET Govorat loovutama oma nõuded Oltchimi vastu ettevõtjale Complexul Energetic Oltenia, et kaitsta töökohti, tagada Oltchimi ja muude seotud ettevõtjate tavapärase toimimise ning elanikkonna varustamine soojusenergia. Kõik need põhjused kujutavad endast kaalutlusi, mida turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja tehingu üle otsustamisel arvesse ei võtaks <http://www.cjvalcea.ro/images/sedinte/2012/12-28/ordinea/pct1.pdf>.

⁽¹¹¹⁾ Vt artikkel aadressil <http://ziaruldevalcea.ro/2016/07/01/remus-borza-invingator-in-negocierea-cu-oltchimul-a-obtinut-tarife-crescute-la-energie-electrica-si-abur/>.

(262) Peale selle rõhutas CET Govora maksejõuetushaldur, et „CET Govora toetas alati Oltchim SA tootmisprotsessi, osutades kommunaalteenuseid (tööstusaur ja elektrienergia) tootmiskuludest madalamate hindadega [...]. CET Govora oli ainus ettevõtja, kes jätkas elektrienergia ja tööstusauru tarnimist Oltchimile, võttes seega mitte üksnes makseviivituse riski, vaid ka suurema riski muutuda ise maksejõuetuks [...]. [CET Govora juhtkond] pole võtnud kindlaid meetmeid nõuete täitmisele pööramiseks ega ennetusmeetmeid, [...] mis hõlmavad näiteks maksejõuetuses olevate võlgnike hoiatamist auru ja elektrienergia tarnete piiramise või täieliku peatamise eest [...], ega äärmuslikke meetmeid, mis on asjakohased, kui esineb märke, et olemas on oht nõuded kaotada; need meetmed hõlmavad uusi läbirääkimisi tarnetingimuste ja hindade üle ning tingimuse kehtestamist, et tarnete toimumiseks tuleb tagasimaksmata võlg tasuda“. Samuti leidsime konkreetse olukorra, kus Alpha Banki nõue Oltchimi vastu summas 2,5 miljonit Rumeenia leud võeti üle nimiväärtusega, kuigi reorganiseerimise kavas oli ette nähtud selle maksmine üksnes 70 % ulatuses. [...] Seega on Oltchimi maksejõuetus veel üks CET Govora maksejõuetuse põhjustest [...]. Võttes arvesse väikest, peaaegu olematut võimalust, et Oltchim reorganiseerimise kava esitatud müügihinnaga 306 miljonit eurot erastatakse, jäi CET Govora ilma ka 30 % nõudest, mille ta Oltchimi varade ja kohustuste ülevaate jaoks esitas.“ Nagu rõhutatud tol ajal Rumeenia ajakirjanduses, ⁽¹¹²⁾ viitasid mitmesugused avaldused ühtlasi sellele, et peamine ajend Oltchimile tarnimise jätkamiseks oli vältida umbes 2 300 töötaja koondamist ja sellega kaasnevat sotsiaalset katastroofi piirkonnas. Ükski neist põhjustest pole tavapärastes turutingimustes kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega.

(263) Seetõttu leiab komisjon, et 2. meetme puhul saab Oltchim valikulise eelise seoses CET Govoraga, aga mitte seoses Salromiga. **Tagasinõutavat eelist, mille CET Govora andis Oltchimile** oma nõuete ebapiisava kaitse kaudu (st kuna ta ei muutnud eeltingimuseks varasemate nõuete tasumist, ei nõudnud varasemate võlgade kinnisvaratagatist) nagu Salrom ega seadnud tarnete jätkamise tingimuseks ettemaksete tegemist) kajastab viiviste **summa**, mis näitab raha ajaväärtust seoses sellega, et CET Govora ei pööranud oma nõudeid Oltchimi vastu täitmisele ja otsustas ajavahemikul 2012. aasta septembrist 2013. aasta jaanuarini jätkata tarneid Oltchimile. Nagu juba selgitatud põhjendustes 253 ja 254 eespool, moodustasid sellised viivised Rominsolvi ja BDO esitatud teabe põhjal umbes 27 miljonit Rumeenia leud (umbes 6 miljonit eurot). Arv näitajad, mille Rumeenia hiljem esitas, ei näidanud aga selgelt täpset summat, mis hinnatud ajavahemikule vastab.

6.1.2.3. 3. meede: AAAS ja riigile kuuluvad ettevõtted (eelkõige Electrica, Salrom, CET Govora, riigi veevarude haldusamet) – võlgade kustutamine 2015. aastal reorganiseerimise kava raames

A) **Võrdlus, mille AAAS ja riigile kuuluvad ettevõtted reorganiseerimise kava ja likvideerimisstsenariumi vahel ellu viisid, oli vigane ja põhines vääradel kaalutlustel, mida turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks arvesse võtnud**

(264) Nagu selgitatud põhjendustes 51–73, hõlmas kohtu määratud pankrotihaldurite koostatud kava – mida arutati 9. märtsil 2015 ja mille Oltchimi võlausaldajad heaks kiitsid – Oltchimi võlausaldajate täielikku või märkimisväärset võlgade sissenõudmisest loobumist, sest Oltchim SPV eeldatav müügihind polnud piisav Oltchim SA koguvõla katmiseks.

(265) **Eelkõige eelistades *de facto* ⁽¹¹³⁾ tervikuna müüki ja võrreldes seda stsenaariumi üksnes Oltchimi täieliku likvideerimisega, ei käitunud AAAS turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana.** Rumeenia õiguse ⁽¹¹⁴⁾ kohaselt olid AAASil õiguslikud vahendid oma reorganiseerimise kava esitamiseks, sest AAASi nõuded (eraldi ja koos muude riigile kuuluvate ettevõtetega) moodustasid enam kui 20 % nõuetest Oltchimi vastu; turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks seda teinud, et tagasisaadavate nõuete summat maksimeerida. Sellises olukorras oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja hinnanud alternatiivi müüa ettevõtja funktsionaalsete varakogumitena ja selle alternatiivi valinud. See kolmas variant pakkus paremaid eduvõimalusi kui kava, eelkõige arvestades 2001., 2003., 2006., 2007., 2008. ja 2012. aasta kuut ebaõnnestunud katset erastada Oltchim sarnasel viisil tervikuna müügi, mis oli reorganiseerimise kava ette nähtud Oltchim SPV kaudu: kavandatud reorganiseerimise kava hõlmas vara, töötajate ja lepingute üleminekut eriotstarbelisele ettevõtjale ning sarnanes seega varasemate katsetega.

⁽¹¹²⁾ Vt PCC 2. septembri 2016. aasta esildise 18. ja 19. lisa.

⁽¹¹³⁾ Allmärkuse 37 kohaselt oleks Oltchim SPV võinud koosneda Vâlcea platvormi ja/või Bradu tootmiskoha varadest. Arvestades varasemat pikaajalist kahjumlikku tegevust, mis Bradu tootmiskohta iseloomustab, poleks üksi ostja seda niikuinii eraldi otnud (välja arvatud likvideerimismenetluse korral). Neid kaht tootmiskohta ei kavatsetud eri varakogumiteks jaotada. Seega oleks eriotstarbelise ettevõtja stsenaarium edu korral tõenäoliselt kaasa toonud *de facto* tervikuna müügi.

⁽¹¹⁴⁾ Maksejõuetusseaduse artikli 33 lõige 4 ja artikli 94 lõike 1 punkt c.

- (266) See alternatiiv oleks suurendanud võlausaldajate jaoks eeldatavalt tagasisaadavaid summasid, võimaldades suuremat hulka pakkumiste kombinatsioone, välistamata seejuures võimalust, et Oltchimi ostab üks ostja, ega võimalust, et selle protsessi raames müüakse osa Oltchimist ühel ajal osade kaupa, tuginedes huvile, mida pakujad menetluse varases etapis müügiks pakutavate varakogumite suhtes väljendavad. Seega oleks eeldatav tulu avatud ja läbipaistvast müügist varakogumitena saanud olla ainult suurem kui äärmiselt ebakindel tulu tervikuna erastamisest, mis oli reorganiseerimise kavas ette nähtud, ning suurem kui likvideerimistulu.
- (267) Kui vaadata likvideerimisstsenaariumi ja kavandatud reorganiseerimise kava ekslikult piiratud võrdlust (kuna välistatud oli avatud läbipaistev müük varakogumitena), mille Rominsolv ja BDO tegid ja millele avaliku sektori võlausaldajad tuginesid, ilmneb, et võrdlus on vigane, sest:
- a) võlausaldajad, kes reorganiseerimise kava heaks kiitsid, hindasid kavaga kaasnevat tulu üle ja likvideerimis-menetluse tulemused olid palju kindlamad kui kava oodatavad tulemused ning
 - b) ka likvideerimistulu hinnati valesti.
- (268) Võlausaldajad, kes reorganiseerimise kava heaks kiitsid, hindasid kava eeliseid üle järgmistel põhjustel.
- a) Kavas ette nähtud edukas müük oli ebatõenäoline, kui võtta arvesse arvukaid varasemaid katseid Oltchimit erastada. Kui kava kohta ettepanek tehti ja kava heaks kiideti, polnud olemas investorit ega usaldusväärset teavet võimaliku hinna kohta, vaatamata pakkumiste tegemise tähtaja mitmele pikendamisele ajavahemikul 31. jaanuarist 12. detsembrini 2014.
 - b) Rumeenia vaidlustab PCC seisukoha, et Oltchimi finantsseisund „ei vasta vastuvõetavatele standarditele [...] ja näitab endiselt kahjumit“, ning rõhutab, et on Oltchim Kagu-Euroopa 100 kõige kasumlikuma ettevõtte nimekirjas 63. kohal (põhjendus 156). Ühest küljest on see tulemus tagantjärele tähelepanek, mis polnud hääletamise ajal kättesaadav, ja seega pole see asjaomase meetme hindamisel otsustava tähtsusega⁽¹¹⁵⁾ ning teisest küljest kujutas see tulemus endast märkimisväärse võlgade mahakandmise ühekordset erandlikku mõju, nagu selgitatud sellesamas aruandes: „ettevõtete tulemuslikkuse suundumuste analüüsimisel jätame kõrvale Oltchimi, kes oli kasumlikkuse ja tulude kasvu poolest nimekirja tipus tänu riigi vastuolusid tekitanud otsusele oma laen poole miljardi euro ulatuses maha kanda; Euroopa Komisjon analüüsib seda praegu kui võimalikku ebaseaduslikku riigiabi. Selle sammuga, mille eesmärk oli muuta tehas erainvestoritele atraktiivseks, muudeti ettevõtte võlad tuludeks, aidates tal registreerida 2015. aastal kasumi 507 miljonit eurot, tegevusmarginaali 73 % ning tulude ligi viiekordse kasvu 697 miljoni euroni“.
 - c) Anonüümse isiku esildises (vt punkt 4.2.3) toetatakse samuti seisukohta, et võimalikel investoritel puudus huvi Oltchimi-suguse ettevõtja vastu, keda iseloomustavad märkimisväärsed tegevusraskused, mille tõttu kasumlikkus on ettevõtja pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks liiga väike.
 - d) Avaliku sektori võlausaldajad oleks pidanud arvestama järgmist: i) reorganiseerimisetapi äärmiselt pikk kestus (ligi kuus aastat alates maksejõuetusest), millega kaasneb tõenäoliselt Oltchimi hinna alanemine, ning ii) uued laenud, mida Oltchim sel ajavahemikul võtab ja mille nõudeõiguse järk on maksejõuetuse eelsete võlgadega võrreldes kõrgem, mistõttu kava alusel eeldatavalt tagasisaadavad summad vähenevad oluliselt: see jooksvate võlgade summa muutumise oht oli palju väiksem likvideerimise korral, mille kestus oli lühem. Oltchimi kehvi majandustulemusi arvestades oli see oht reaalne, vaatamata Rumeenia väitele, et Oltchimi EBITDA oli positiivne (vt põhjendus 165).
 - e) Rominsolv ja BDO selgitasid, et Winterhilli 2013. aasta aruandes mainitud Oltchim SPV aktsiate hind 306 miljonit eurot polnud õige, aga see parandati enne võlausaldajate 4. detsembri 2014. aasta koosolekut 294 miljoniks euroks. See hinnanguline summa oli siiski palju suurem kui 2011. aasta Raiffeiseni uuringu kohane omakapitali väärtus (28–97 miljonit eurot), ehkki Oltchim oli vahepeal oma tootmise peatanud; see oli otsus, mida toetas Oltchimi vähemusaksionär PCC, kes samuti keemiatööstuses tegutses.

⁽¹¹⁵⁾ Vastavalt kohtuotsusele, Euroopa Kohus, 5. juuni 2012, komisjon vs. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, punkt 85: „kui majandus-hinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjärele tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest“.

- f) Nagu selgitatud põhjenduses 141, tellis Oltchimi vähemusaktsionär PCC ettevõtjalt [...] aruande Oltchimi finantsseisundi kohta. See 2016. aasta augusti aruanne põhineb uuringul, mille viis ellu sõltumatu sertifitseeritud hindaja, kes hindas Oltchimi materiaalse vara väärtust, tuginedes stsenaariumide A ja B analüüsile Rominsolvi ja BDO koostatud aruandes reorganiseerimise kava kohta. Selles uuringus kasutatakse diskonteeritud rahavoogude meetodit, et arvutada Oltchimi varade hinnanguline väärtus reorganiseerimise kava kontekstis. Nagu mainitud põhjenduses 157, vaidlustas Rumeenia selle lähenemisviisi, väites, et diskonteeritud rahavoogude meetodit saab kasutada üksnes äriühingute hindamiseks; Rumeenia toetas seda väidet viidetega Harvardi ja Sterni ülikoolide materjalidele. Kuigi neis materjalides antakse tõepoolest edasi mõtet, et diskonteeritud rahavoogude meetod on kasulik vahend äriühingute väärtuse hindamiseks, ei mainita neis, et seda meetodit ei tohiks kasutada ka varade õiglase väärtuse hindamiseks. Sterni ülikooli materjalides, millele Rumeenia viitas, on diskonteeritud rahavoogude meetodit tegelikult kirjeldatud ühena meetoditest, mis sobivad varade õiglase väärtuse hindamiseks ⁽¹¹⁶⁾. Selles uuringus, mis tehti pärast hääletamist kättesaadavate andmetega, kasutatakse seega sobivat meetodikat, mis näitab, et võttes arvesse eelmainitud vigu Rominsolvi ja BDO hinnangus 306 miljonit eurot, oleks ettevaatlikul ja mõistlikul turumajanduse tingimustes tegutseval ettevõtjal võinud olla võimalik teha ise kindlaks, et Oltchimi materiaalse põhivara väärtus jääks reorganiseerimise kava rakendamise korral 14 miljoni ja 128 miljoni euro vahele. [...] aruande] kohaselt moodustasid need varad umbes 85 % Oltchimi varadest; turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks seega järeldanud (olles võtnud arvesse asjaolu, et omandaja oleks ostuhinnast eelnevalt maha arvanud eriotstarbelise ettevõtjaga seotud kohustused, näiteks Oltchim SPV töötajatega seotud kohustused), et võlausaldajatele kättesaadavad tulud, mis võrduvad hinnaga, mida võimalik ostja oleks olnud võimeline Oltchim SPV eest maksma ja millest on maha arvatud menetluskulud, oleksid olnud keskmiselt väiksemad kui Winterhilli hinnangu kohane kõige pessimistlikum tulemus likvideerimismenetluse korral, st *ex situ* müügihind 141 miljonit eurot. Kuna keskkonnakohustuse majanduslik väärtus on mõlema stsenaariumi puhul sarnane (vt põhjendus 269) ning Oltchim SA jooksvad võlad on pikema ajavahemiku tõttu reorganiseerimise kava korral tõenäoliselt suuremad kui likvideerimise korral, ⁽¹¹⁷⁾ oleks turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja järeldanud, et likvideerimisstsenaariumi korral on tagasisaadavad summad suurimad.
- g) Seda seisukohta ei saa ümber lükata arv näitajatega, mille Rumeenia esitas müügiga seoses summa kohta, mida Chimcomplex pakkus osana 2016. augustis algatatud praegusest müügiprotsessist umbes 57 % Oltchim SA varade eest, kuna: i) see väärtus puudutab teistsugust müügiprotsessi kui Oltchim SPV müük (mis hõlmab kohustusi, näiteks töötajate ees); ii) see väärtus põhineb hilisemal tähelepanekul, mida võlausaldajad poleks saanud arvesse võtta siis, kui nad 2015. aasta alguses kava üle hääletasid; iii) see väärtus puudutab 57 % Oltchimi varadest: selle puhul eiratakse asjaolu, et muudel varadel, mis on peamiselt seotud Braduga (mis pidi Rominsolvi ja BDO esitatud reorganiseerimise kava kohaselt samuti olema osa eriotstarbelisest ettevõtjast), võib olla negatiivne väärtus (mitte täiendav positiivne väärtus, nagu Rumeenia oma 16. mai 2018. aasta esildises väitis), sest need olid tegevuse puudumise tõttu aastaid pidevas kahjumis olnud; Bradu (varasem Arpechim) oli kahjumlik isegi enne seda, kui Oltchim selle 2009. aastal sümboolse hinna eest omandas ⁽¹¹⁸⁾.
- h) Sama kehtib ka tähelepanekute kohta, mille Rumeenia esitas tagantjärele seoses positiivse EBITDA saavutamisega, mis võimaldas Oltchimil vähendada oma maksejõuetuse järgseid jooksvaid võlgu. Komisjon märgib, et Rumeenia ei viidanud muudele tagantjärele väärtustele, mis näitavad väiksemaid tulusid Oltchimi tervikuna müügist, näiteks Chimcomplexi spontaansete väikesele pakkumisele [enam kui 100 miljonit eurot],

⁽¹¹⁶⁾ <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/pdfiles/country/fairvalue.pdf> – lehekülj 3 – „[esimene punkt] Lähenemisviisid õiglase väärtuse hindamiseks – diskonteeritud rahavoogude meetodi puhul väljendatakse varade väärtust varadelt oodatavate tulevaste rahavoogude nüüdiseväärtusena.“

⁽¹¹⁷⁾ Rominsolvi ja BDO koostatud aruandes reorganiseerimise kava kohta mainiti, et 30. novembril 2014 olid jooksvad võlad 50,3 miljonit eurot ja et kolmeaastasel ajavahemikul, mille jooksul tervikuna müük pidi Rominsolvi ja BDO hinnangul toimuma, suurenevad need võlad stsenaariumi A korral kuni 58 miljoni euroni ja stsenaariumi B korral kuni 65 miljoni euroni (leheküljed 86 ja 90), ilma et oleks välistatud veel suurem kõrvalekalle pikema müügiprotsessi korral, mis oli tõenäoline, pidades silmas hulka varasemaid tervikuna erastamise katseid, mis ebaõnnestusid.

⁽¹¹⁸⁾ Allikas: Rominsolvi ja BDO märkused algatamisotsuse kohta, punktid 11, 16 ja 18. Rominsolvi ja BDO sõnul „[I]eidis erasektori müüja OMV Petrom 2009. aasta septembris seoses Arpechimi platvormi väärtusega, et ostjalt Oltchim SA nõutud hind 1 euro oli tema huvi teenimiseks piisav. Selle tehingu raames maksis Oltchim SA 29. jaanuaril 2010 kinnitatud kinnisvara ostu-müügilepingu kohaselt 1 Rumeenia leu maa eest ja 0,50 Rumeenia leu hoonete eest.“ Rominsolvi ja BDO väidavad, et „[n]ende dokumentide läbivaatamise tulemusel selgus, et ettevõtja SC OMV Petrom SA oli kindel, et Arpechimi platvormi väärtus, mida oli kohandatud asjaomaste varadega kaasnevate kulude (keskkonnakohustused) arvessevõtmiseks, oli võlausaldajate jaoks null ja võis omaniku jaoks olla negatiivne“.

mis piirdus 2016. aastal (avalike allikate kohaselt) ⁽¹¹⁹⁾ Vâlcea tootmiskohaga, nagu väidab PCC, ega Diaconescu pakkumise väikesele väärtusele (45 miljonit eurot 2012. aastal), millele PCC on tähelepanu juhtinud (vt põhjendus 140), võrreldes seda eeldatava 293,7 miljoni euroga Winterhilli hinnangus, millele Rominsolv ja BDO tuginevad võlausaldajatele esitatud reorganiseerimisaruandes.

- i) Kuigi nagu eespool selgitatud (vt põhjendus 266), võib müük varakogumitena kaasa tuua üksnes kõrgema hinna kui tervikuna müügiga piirduv protsess, ei küündinud varakogumitena müügi tegelik tulemus (129 miljonit eurot) prognoositud väärtuseni ja oli märkimisväärselt kehvem kui Winterhilli tuluproгноos reorganiseerimise kava kohta.

(269) Nagu selgitatud allpool, alahindasid avaliku sektori võlausaldajad aga võimalikku likvideerimistulu, kui nad reorganiseerimise kava Rominsolvi ja BDO aruannetele tuginedes heaks kiitsid ⁽¹²⁰⁾.

- a) Turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks kaalunud üksnes *ex situ* likvideerimist (võlausaldajate eeldatavalt saadav summa 141 miljonit eurot) ⁽¹²¹⁾; ta oleks hinnanud võimalikke tulemusi ka *in situ* müügi korral või vahepealses olukorras, kus suur osa varadest oleks ostetud funktsionaalse rühmana (vt tehnilise lisa põhjendus 11).
- b) Rominsolv ja BDO märkisid, et keskkonnakohustusi poldud Winterhilli likvideerimisväärtuse hinnangus üldse arvesse võetud. Keskkonnakohustuste summa 464 miljonit eurot, mille Oltchim arvutas ning mida kohtu määratud pankrotihaldurid oma aruandes arvesse võtsid, et toetada Oltchimi likvideerimise asemel reorganiseerimise kava, on paisutatud: tõenäoliselt oleks suure osa varadest ostnud ostja, kes hakkab tegelema tööstustegevusega Oltchimi tegevuskohas, ning seega välditakse kindlat lammutamist, mida nimetatud hinnangu puhul eeldati. Likvideerimisstsenaariumi puhul arvesse võetav keskkonnakohustuste keskmine väärtus oleks seega pidanud olema palju väiksem kui Oltchimi prognoos 464 miljonit eurot; seda väidet toetab PCC, kes samuti naftakeemiasektoris tegutseb: Oltchimi saastatud pinnase asendamine kasvupinnasega või tehase betoonstruktuuride käitusest kõrvaldamine (millele tehtavad kulutused oleks moodustanud umbes 420 miljonit eurot Oltchimi prognoosist 464 miljonit eurot) poleks näiteks olnud vajalik Oltchimi varade osalise ülevõtmise korral.
- c) Samuti poleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja tuginenud hinnangule, mille on andnud võlgnik, kes on otseselt huvitatud iseenda püsijäämisest (seades seega likvideerimisstsenaariumi kahtluse alla), vaid välistele sõltumatutele aruannetele.
- d) Komisjon leiab, et keskkonnakohustused oleks neutraliseeritud ja et turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks likvideerimismenetluse ja kavandatud reorganiseerimise kavaga eeldatavalt kaasnevat tulu võrreldes arvestanud, et need mõjutavad nõuete tagasisaamise väljavaateid võrdset, nagu selgitatud allpool.

- 1) See, kas keskkonnakulud arvatakse enne tulude jaotamist maha või mitte, oleneks Rumeenia sõnul ⁽¹²²⁾ müügi liigist: *in situ* või *ex situ* varadest. Rominsolvi ja BDO esildise kohaselt võib likvideerimise tulemus olla *in situ* müük (vt tehnilise lisa põhjendus 10). See tähendab, et Rumeenia ametiasutused tunnistavad *de facto*, et keskkonnakohustusi ei tule täita likvideerimismenetluse kõigi võimalike tulemuste korral.
- 2) Ühtlasi oleks Oltchim SPV võimalik ostja suhtunud ettevaatusega keskkonnakohustustesse, mis Oltchimi hinnangu kohaselt likvideerimisstsenaariumiga kaasnevad.
- 3) Isegi kui nende kohustuste väärtust oleks asjakohase ajaväärtuse põhjal diskonteeritud, oleks nende kogusumma Oltchim SPV omandajale ülekandmise ajal olnud samas suurusjärgus nagu likvideerimisstsenaariumi korral, sest Oltchimi tootmiskoha taastamise kulud oleksid aja jooksul tõenäoliselt suurenenud (eelkõige inflatsiooni tõttu).

⁽¹¹⁹⁾ <https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/un-iesean-vrea-sa-cumpere-oltchim-137339.html>

⁽¹²⁰⁾ Likvideerimistulu kindlaksmääramisel oma aruandes võlausaldajatele tuginesid kohtu määratud pankrotihaldurid Winterhilli *ex situ* müügi hinnangule, mille puhul oli ette nähtud Oltchimi varade müük jääkväärtusega, pärast demonteerimis- ja kõrvaldamiskulude mahaarvamist. Winterhill on nõustaja, kelle Rominsolv ja BDO määrasid 3. juunil 2013 hindama Oltchimi likvideerimis-/turuväärtust. Rominsolv ja BDO väitsid, et likvideerimisväärtus oli negatiivne keskkonnakohustuste tõttu, mille summa oli Oltchimi hinnangu kohaselt 464 miljonit eurot.

⁽¹²¹⁾ 2013. aasta Winterhilli uuringu kohaselt 108 miljonit eurot tagatiseks antud varade puhul ja 32 miljonit eurot koormamata varade puhul.

⁽¹²²⁾ 16. mai 2018. aasta esildis, punkti R13 alapunkt i.

- 4) Oltchim SPV ostja oleks neid kohustusi kas oma pakkumises arvesse võtnud või palunud müüjal need endale jätta ja nende eest maksta, nagu Petromi erastamisjuhtumi puhul, kus OMV tegi tehingu eeltingimuseks asjaolu, et Petrom (oma aktsionäri kaudu) jätab Arpechim Pitesti sulgemisega kaasnevad keskkonnakohustused endale (nende hinnanguline maksumus Rumeenia riigile oli umbes 600 miljonit eurot) ⁽¹²³⁾.
 - 5) Kui kohustused oleks ostjale üle kantud, oleks hoolsad keskkonnanasutused ühtlasi võinud ostjalt nõuda tagatise andmist nende kohustuste kulude katmiseks; turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks eeldanud, et ostjal on raskusi tagatise andja/panga leidmisega olukorras, kus Oltchim SA kasumlikkus oli võimalike suurte kohustustega võrreldes väike.
 - 6) Seega oleks võimalikud ostjad väga tõenäoliselt palunud ettevõtjal Oltchim SA keskkonnakohustustega kaasnevad kulud kanda. Seda mõttekäiku toetavad Rumeenia ametiasutuste esitatud selgitused, mille kohaselt jättis Oltchim keskkonnakohustused suuremas osas (kui mitte täielikult) endale; Rumeenia sõnul võetakse saastavad äriühingu erastamise korral üle koos kõigi nende kohustustega (sealhulgas varasemate keskkonnakohustustega), aga Oltchim SPV puhul pidid need jääma müüjale justnimelt sellepärast, et Oltchimi peamisi varasid üritati müüa tervikuna Oltchim SPV kaudu.
 - 7) Seetõttu oleks turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja põhjendatult arvanud, et need kohustused arvatakse Oltchim SPV müügi tuludest maha sarnasel viisil sellega, mida Rumeenia väitis tehtavat likvideerimisstsenaariumi korral. Tõenäosus, et (juhul kui kohustusi üle ei kanta) tuleb keskkonnakohustused Oltchim SPV müügi tuludest enne võlausaldajatele maksmist maha arvata (kontekstis, kus Oltchim SA tuleks pärast Oltchim SPV müüki peagi likvideerida), oli tõepoolest suur: vastupidine oleks võinud endast kujutada kõrvalehoidumist ELis kehtiva „saastaja maksab“ põhimõtte järgimisest eriotstarbelise ettevõtja keeruka laadi kaudu.
 - 8) Asjaolu, et likvideerimisstsenaariumi korral tuleb maksta keskkonnakohustustega kaasnevad kulud, ei õigusta jätkusuutmatu ettevõtja likvideerimise lõputut edasilükkamist: mitme varasema erastamiskatse ebaõnnestumise tõttu oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja leidnud, et 2014. aastal kavandatud reorganiseerimise kava ebaõnnestub ja et keskkonnakohustustega kaasnevad kulud tuleb hiljem niikuinii maksta, kui Oltchim pärast kava ebaõnnestumist tõenäoliselt likvideeritakse (ja et likvideerimistulust tuleb maha arvata ka pärast maksejõuetust tekkinud täiendavad jooksvad võlad).
 - 9) **Rumeenia ei esitanud ühtegi näidet äriühingute likvideerimise kohta, mille korral keskkonnakohustused likvideerimismenetluse tuludest enne võlausaldajatele maksmist maha arvati.** See kinnitab ühtlasi, et turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks saanud järeldada, et likvideerimise etapis oleks keskkonnakohustused eelnevalt varade müügi tuludest maha arvatud, samas kui ümberkorraldamismenetluse korral oleks need kohustused tasutud kava tuludest pärast võlausaldajatele maksmist.
 - 10) Seega pidi turumajanduse tingimustes tegutsev Oltchimi võlausaldaja reorganiseerimise kava ja likvideerimisstsenaariumi võrdlemisel need kohustused neutraliseerima.
 - 11) Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et kuigi AAAS kritiseeris oma majandushinnangus Oltchimi prognoositud suurt väärtust, ⁽¹²⁴⁾ ei esitanud Rumeenia tõendeid selle kohta, et AAAS või muud avaliku sektori võlausaldajad selle tähelepaneku põhjal ise keskkonnakohustuste hindamise ellu viisid. Samuti ei neutraliseeritud seda elementi likvideerimise ja ümberkorraldamise stsenaariumide võrdlemisel.
- e) Rominsolv ja BDO märkisid, ⁽¹²⁵⁾ et likvideerimise korral oleks üksnes tagatud nõuetega võlausaldajad varade müügist tulu saanud. Seega tunnistavad nad, et tagatud nõuetega võlausaldajatel oli likvideerimisstsenaariumi korral väljavaateid oma nõuete tagasisaamiseks, mis tähendab, et võlausaldajad poleks pidanud arvesse võtma Oltchimi hinnangu kohaseid keskkonnakohustusi (vt põhjendus 102). Hiljem väitis Rumeenia, et enamik tagatud nõuetega võlausaldajaid hääletas kava poolt, sest nad olid veendunud, et nad ei saaks likvideerimisstsenaariumi korral tagasi summat, mis nende nõuded „täielikult katab“, mis tähendab, et Rumeenia ei eitanud võimalust, et tagatud nõuetega võlausaldajad oma nõuded osaliselt tagasi saavad.

⁽¹²³⁾ <http://romanialibera.ro/economie/companii/petrom-a-fost-dat-gratis-in-contul-poluarii-istorice-236881>

⁽¹²⁴⁾ AAAS võrdles Oltchimi hinnangu kohast summat 464 miljonit eurot Romcontrol'i aruandes esitatud hinnangulise summaga 91,4 miljonit eurot ja leidis, et Oltchim liialdas.

⁽¹²⁵⁾ 1. septembri 2016. aasta esildise punkt 104.

B) Avaliku sektori võlausaldajate hääli ei saa käsitada samaväärsetena

- (270) Komisjon leiab, et Rumeenia esitatud väited seoses avaliku sektori võlausaldajate väidetavalt *pari passu* hääletega (mida on kokkuvõtlikult kirjeldatud põhjendustes 168–170) on alusetud: täpsemalt ei saaks AAASI ega Electricat käsitada tagatud nõuetega võlausaldajatega samaväärsetena, sest enamik nende nõuetest kuulus maksuvõlausaldajate kategooriasse (tagamata võlausaldajate kategooria).
- (271) Samuti ei saa komisjon asuda seisukohale, et avaliku sektori võlausaldajad, kes kuuluvad maksuvõlausaldajate kategooriasse (AAAS, Rumeenia veevarude haldusamet) ja oluliste tarnijate kategooriasse (CET Govora, Rumeenia veevarude haldusamet), vastavad *pari passu* põhimõtte tingimustele, võttes arvesse erasektori võlausaldajate puudumist nendes kategooriates. Seoses tagamata võlausaldajatega märgib komisjon ühtlasi, et Rumeenia ametiasutused tunnustavad nende puhul *pari passu* kriteeriumi asjakohatust, võttes arvesse asjaolu, et reorganiseerimise kava alusel nad oma nõudeid tagasi ei saa; peale selle märgib komisjon, et Electrica ja Salrom polnud võrreldavas olukorras muude tagamata võlausaldajatega, sest neil on nõudeid nii tagatud nõuetega kui ka tagamata võlausaldajatena.
- (272) Samuti väitsid Rumeenia ametiasutused, et ainuüksi tagatud nõuetega võlausaldajate (kes nõustusid nõuete mahakandmisega 20–27 % ulatuses) heakskiit kavale tõestas, et maksuvõlausaldajate nõuded olid väärtusetud; tagatud nõuetega võlausaldajad oleksid Rumeenia sõnul võinud saavutada väiksemas ulatuses mahakandmise, kui nad poleks nõustunud sellega, et kavaga kindlustatakse maksuvõlausaldajatele nõuete tagasisaamine vähemalt 20 % ulatuses ja olulistele tarnijatele vähemalt 30 % ulatuses, et tagada nende kahe kategooria poolthääl kavale. Need väited on aga ekslikud: kui maksuvõlausaldajatel ja olulistel tarnijatel poleks olnud võimalik likvideerimisstsenariumi korral midagi tagasi saada, siis oleksid olulised tarnijad väga tõenäoliselt olnud nõus nõuete väiksemate tagasisaamise määradega, näiteks 5 % (või ka 10 %) võrreldes reorganiseerimise kava kohase 20–30 % määraga.
- (273) Rumeenia ametiasutused rõhutasid, et paljud erasektori võlausaldajad hääletasid kava poolt, et toetada avaliku sektori võlausaldajate hääle koostöös turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega. Enamik sellistest erasektori võlausaldajatest, kelle antud võlad olid täielikult tagatud või suuremas osas tagatud, hääletas kava poolt, aga võlausaldajad, kes olid andnud üksnes tagamata võlgu, olid selle vastu ⁽¹²⁶⁾. See tõestab, et AAASI ja Electrica poolthääl kavale polnud koostöös turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja põhimõttega, sest arvestades nende võlgade mahakandmise märkimisväärtset ulatust ja tagamata võlgade osakaalu, olid nad sarnasemas olukorras viimasena mainitud erasektori võlausaldajatega, kes hääletasid kava vastu.
- (274) Pidades silmas Rominsolvi ja BDO tehtud vigu reorganiseerimise kava ja likvideerimise võrdlemisel, oleks hoolas turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja selle uuringu tulemustesse hääletamise ajal väga ettevaatlikult suhtunud. Erasektori võlausaldajad ei saaks aga jätta mõistlikult arvesse võtmata Oltchim SA aktsionäri korduva avaldusi (vt põhjendused 27, 28, 30), mis viitavad sellele, et Rumeenia riik ei laseks Oltchimi läbi kukkuda; nad ei saaks mõistlikult eirata peaministri heakskiidetud memorandumit ega võimalust, et sellises kontekstis üritaks Rumeenia riik anda Oltchimi rohkem abi; sellised tingimused muudavad reorganiseerimise kava erasektori võlausaldajate jaoks soodsamaks, just nimelt asjaolu tõttu, et Oltchimi võib saada veel abi. See selgitab, miks osa erasektori võlausaldajatest kava poolt hääletas või hääletamisest hoidus, samas kui teised, näiteks Electrica Furnizare, hääletasid kava vastu. Nagu leiab PCC, käitusid reorganiseerimise kava heaks kiitnud erasektori võlausaldajad pigem riigi otsuse järgijatena kui kava toetajatena.
- (275) Põhjenduste 270–274 põhjal järeldab komisjon, et avaliku sektori võlausaldajate hääled polnud samaväärsed.

C) Asjaomasest ajast pärinevatel tõenditel põhineva hoolika võrdlushindamise põhjal oleks turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja kavale vastu olnud

- (276) Võttes arvesse eelmainitud kaalutlusi, rohkeid puudusi likvideerimis- ja reorganiseerimise kava võrdluses, mille Rominsolv ja BDO võlausaldajatele reorganiseerimise kava käsitlevas aruandes esitasid, ning asjaolu, et avaliku sektori võlausaldajate käitumine polnud samaväärne ühegi erasektori võlausaldaja käitumisega üheski kategoorias, leiab komisjon, et hoolikas ja ettevaatlik turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks likvideerimist ja reorganiseerimise kava hääletamise ajal ise võrrelnud.

⁽¹²⁶⁾ See kehtib näiteks järgmiste tagamata võlausaldajate puhul: Herbing Srl, Kronos Worldwide Limited, Tricon energy Ltd – Houston, Cooperative Centrale Raiffeisen – Rabobank International, Tesatoria Euro Tehnica Textil S.r.l., Electrica Furnizare S.A. või CFR Marfă. Erasektori võlausaldajatest, kellele kuulusid enamjaolt tagamata/maksunõuded ja väike osa tagatud nõuetest, hääletasid kaks kava vastu (Electrica Furnizare, DGFP Craiova), kaks hoidusid hääletamisest (eelkõige Madalmaade pank ING) ja ainult üks (MFC Commodities GmbH) hääletas kava poolt.

- (277) AAASi uuring oli väga lühike ja kuigi selles kritiseeriti keskkonnakohustuste summat, ei võetud arvesse vigu reorganiseerimise kava kohta esitatud väärtuses ning jõuti seega eksitavale järeldusele, et kava korral on tagasisaadavad summad suurimad. Oma esildises ei leidnud Electrica, et enne hääletamist oleks kasulik ise turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja test teha, ning tugines Rominsolvi ja BDO uuringule, vaatamata selle puudustele. Rumeenia ametiasutused ei esitanud tõendeid selle kohta, et Salrom, riigi veevarude haldusamet või CET Govora oleks hääletamise ajal ise kontrollinud kooskõla turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja põhimõttega.
- (278) Võlausaldajatele hääletamise ajal kättesaadavate andmete põhjal **tegi komisjon turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi, mida on kirjeldatud tehnilises lisas**. Kui see oli õigustatud ja asjakohane, võttis komisjon selle turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi lõplikus versioonis arvesse Rumeenia ametiasutuste märkusi, mida komisjon oli palunud neil ametliku menetluse käigus selle testi esialgse versiooni kohta esitada (vt põhjendus 172).
- (279) Selle hindamise tulemused näitavad, et likvideerimistulu on reorganiseerimise kavaga kaasnevast tulust suurem või sellega võrdne kõigi kolme stsenaariumi korral, mida AAASi, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electrica ning CET Govora puhul uuriti.
- (280) Turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks arvesse võtnud ka asjaolu, et pidades silmas rohkeid varasemaid ebaõnnestumisi, oli väga tõenäoline, et reorganiseerimise kavaga kaasneb ebaõnnestumine või olulised hilinebised: sel viisil kavas osalemine tähendas, et ettevõtjal Oltchim SA oli lubatud võtta juurde märkimisväärsed jooksvaid võlg, mis likvideerimistulust maha arvatakse, kui reorganiseerimise kavas ette nähtud Oltchim SPV müük peaks ebaõnnestuma (või võtma oodatust kauem aega). Seetõttu leiti, et reorganiseerimise kavaga võlausaldajatele kaasnevad tulud on veel väiksemad, arvestamata vältimatuid haldus- ja õiguskulusid, mida nad kannaksid, jälgides kava rakendamise ajal ise oma riski seoses Oltchimiga.
- (281) Seega, nagu näitas tehnilises lisas kirjeldatud test, **ei käitunud AAAS, Electrica, Salrom ega riigi veevarude haldusamet turumajanduse tingimustes tegutsevate ettevõtjatena, kui nad eelistasid reorganiseerimise kava likvideerimismenetlusele**, kuna kavaga kaasnev eeldatav tulu oli väiksem ja palju ebakindlam. Oma häälega andsid nad Oltchimile eelise, mille suurus võrdus mahakantava summaga, millega nad nõustusid. CET Govorat puudutavad konkreetsed asjaolud, mida on kirjeldatud põhjendustes 246 ja 248, ei võimalda komisjonil järeldada, et see võlausaldaja andis 3. meetme raames majandusliku eelise.
- (282) Samuti märgib komisjon, et need mahakandmised viidi tegelikult ellu, nagu näitavad Oltchimi 2015. aastal registreeritud erakordsed tulemused, mis kaasnesid avaliku ja erasektori võlausaldajate nõuete mahakandmisega kogusummas 518 miljonit eurot (vt põhjendus 91 ja põhjenduse 268 punkt b), mis moodustas enam kui 95 % võlausaldajate heakskiidetud mahakandmise alampiirist (vt tabel 4) kavas, mille kohus heaks kiitis.
- (283) **Seetõttu leiab komisjon seoses 3. meetmega, et kuigi CET Govora hääle ei kujutanud endast eelist Oltchimile, sai Oltchim AAASi, Electrica, Salromi ja riigi veevarude haldusameti häälega 1 486 miljoni Rumeenia leu (327 miljoni euro) ⁽¹²⁷⁾ suuruse valikulise majandusliku eelise, mis vastab mahakantavate summade vahemiku 1 486 miljonit Rumeenia leu (327 miljonit eurot) ⁽¹²⁸⁾ kuni 1 525 miljonit Rumeenia leu (335 miljonit eurot) alampiirile, millega need võlausaldajad reorganiseerimise kavas nõustusid, nagu näidatud allpool esitatud tabelis:**

Võlausaldaja	3. meetmega antud eelis	
	EUR	RON
AAAS	211 198 788	959 994 490
Electrica	109 574 383	498 065 377

⁽¹²⁷⁾ Vastavalt hääletamise ajal kasutatud vahetuskursile 1 euro = 0,22 Rumeenia leu (vt tabel 4).

⁽¹²⁸⁾ Vastavalt hääletamise ajal kasutatud vahetuskursile 1 euro = 0,22 Rumeenia leu (vt tabel 4).

Võlausaldaja	3. meetmega antud eelis	
	EUR	RON
Salrom	4 014 997	18 249 986
Rumeenia veevarude haldusamet	2 234 711	10 157 777
Kokku	327 022 879	1 486 467 630

6.1.2.4. 1., 2. ja 3. meetmega kaasneva majandusliku eelise ja nende meetmete riigiga seostatavuse üldhindamine

- (284) Komisjon leiab, et pärast iga meetme eraldi hindamist on vaja hinnata üldisemalt riigi strateegiat seoses Oltchimiga ajavahemikul 2012. aasta septembrist 2015. aasta aprillini.
- (285) Eespool nimetatud 1., 2. ja 3. meede on lahutamatult seotud ning osa samast põhieesmärgist, mis on Oltchimi toetamine ja turul hoidmine ning tema töötajate töökohtade säilitamine, jättes selleks võlad sisse nõudmata/kandes võlgu maha/jätkates tarneid. Kõigi nende meetmete võtmist suunati ja see tagati riigi algatatud ja peaministri heakskiidetud memorandumi allkirjastamisega (vt põhjendused 1, 31, 150, 203 ja 205). Samuti toetasid neid meetmeid riigi kõrgetasemeliste esindajate korduvad pressiavaldused, mille põhjal oli selge, et valitsusel oli strateegiline huvi Oltchimi käigushoidmise vastu ja et riik kavatses likvideerimist iga hinna eest vältida (vt põhjendused 28, 30 ja 31 ning põhjenduse 204 punktid d–i).
- (286) See strateegia on veel ilmsem, kui võtta arvesse i) nende meetmete võtjate samasuguseid tunnuseid ja nende hääletamist Oltchimi ümberkorraldamise üle, ii) kõnealuste meetmete ajalist järjestust, iii) nende eesmärgi, st Oltchimi käigushoidmist iga hinna eest ja likvideerimise vältimist, ning iv) ettevõtja (finants- ja riski) seisundit ajal, mil otsus iga meetme võtmise kohta tehti, st asjaolu, et Oltchim oli maksejõuetuse äärel ⁽¹²⁹⁾.
- (287) 3. meetmega anti Oltchimile eelis, mida ei saa eraldada 1. ja 2. meetmest. 3. meedet poleks olemas olnud ilma 1. ja 2. meetmeta. 1. meetme raames AAASi ees kogunenud võlad ning 2. meetme raames CET Govora ees jätkuvate tasumata tarnete tõttu kogunenud võlad tühistati hiljem 3. meetmega.
- (288) Memorandumi kohaselt nõustusid selle avalikust ja erasektorist pärit allkirjastajad tegema koostööd, et töötada välja „jätkusuutlik strateegia Oltchimi taaskäivitamiseks“, mille põhieesmärk oli: i) „julgestada ja kaitsta võlausaldajaid, eelkõige töötajaid“, et kasumlik tegevus täielikult taaskäivitada ja tagada selle pikaajaline elluviimine, saavutades seejuures piisava usalduse, et nad strateegiat toetaksid, ii) võimaldada osalistel teatada turgudele, rahvusvahelisele kogukonnale ja üldsusele, et nad hindavad pikaajalist jätkusuutlikku lahendust Oltchimi olukorrale, ning iii) tagada Oltchimi kontrollitud ümberkorraldamine.
- (289) Üldiselt oleks AAASiga sarnases olukorras turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja – tervikuna erastamise korduvat varasemat ebaõnnestumist arvestades – kõigepealt üritanud maksma panna oma seisukoha, et koostada tuleks reorganiseerimise kava, mis põhineb eelkõige varakogumite müügil. AAASil olid olemas vahendid (vt põhjendus 265) Oltchimilt sissenõutavate võlasummade maksimeerimiseks, taotledes kõigepealt kohtult oma nõuete täitmisele pööramist, põhjustades seeläbi maksejõuetusmenetluse algatamise Oltchimi suhtes ning esitades seejärel maksejõuetusseaduse kohaselt oma ettepaneku reorganiseerimise kava kohta (maksejõuetusseaduse artikli 94 lõige 1).
- (290) Kuna 3. meedet pole võimalik 1. ja 2. meetmest mõistlikult eraldada, kujutavad kõik need meetmed endast omavahel seotud sekkumisi, mis on riigiga seostatavad ja annavad Oltchimile eelise, mida kajastab memorandum.

⁽¹²⁹⁾ Vt nt kohtuotsus, BP Chemicals vs. komisjon, T-11/95, ning komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta (2016/C 262/01), punkt 81.

- (291) **Kokkuvõttes leiab komisjon, et AAAS on andnud Oltchimile valikulise majandusliku eelise kogusummas 217 827 557 eurot ⁽¹³⁰⁾ (990 125 260 Rumeenia leud) ning et AAAS, Salrom, CET Govora, riigi veevarude haldusamet ja Electrica andsid võlausaldajatena Oltchimile 1. ja 3. meetmega ⁽¹³¹⁾ kokku eelise, mis võrdub 1 516 598 405 Rumeenia leuga (333 651 649 euroga), millele lisandub 2. meetmega seotud eelis.**

6.1.3. Konkurentsi kahjustamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (292) Avaliku sektori toetus võib konkurentsi kahjustada isegi siis, kui see ei aita abi saaval ettevõtjal laieneda ega turuosa suurendada. Piisab sellest, et abi võimaldab ettevõtjal säilitada tugevama konkurentsivõime kui see, mis tal oleks olnud ilma abi saamata. Et abi peetaks selles kontekstis konkurentsi kahjustavaks, piisab tavaliselt sellest, et abiga antakse abisaajale eelis, vabastades ta kuludest, mida ta oleks muidu oma igapäevase äritegevuse käigus kandma pidanud ⁽¹³²⁾.
- (293) Avaliku sektori toetus ettevõtjatele kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses üksnes siis, kui see „kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust“. Sellega seoses pole vaja tõendada, et abil on tegelik mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele, vaid üksnes seda, kas abi võib seda kaubandust mõjutada ⁽¹³³⁾. Liidu kohtud on otsustanud, et „kui antud rahaline abi tugevdab ühe ettevõtja seisundit [liidu]siseses kaubanduses teiste konkureerivate ettevõtjate suhtes, tuleb leida, et abi mõjutab viimaseid.“ ⁽¹³⁴⁾
- (294) Avaliku sektori toetuse puhul võib järeldada, et see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust isegi siis, kui abisaaja ei osale vahetult piiriüleses kaubanduses. Näiteks võib toetus muuta teiste liikmesriikide ettevõtjate turule sisenemise keerulisemaks, sest see säilitab see säilitab kohaliku pakkumise või suurendab seda ⁽¹³⁵⁾.
- (295) Komisjon leiab, et kuna meetmetega anti Oltchimile võimalus oma tegevuse jätkamiseks ja ümberkorraldamiseks ning riigi antud võlgade mahakandmiseks, võivad meetmed parandada siseturul Oltchimi konkurentsivõimet võrreldes tema konkurentide omaga.
- (296) Oltchim tegeleb põhikemikaalide tootmisega konkurentsiturudel Euroopas ja mujal maailmas.
- (297) Seetõttu leiab komisjon, et meetmed võivad kahjustada või ähvardavad kahjustada konkurentsi ja võivad kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.4. Järeldus abi olemasolu kohta

- (298) Arvestades asjaolu, et kõik riigiabi olemasolu tingimused ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (vt alapunktid 6.1.1–6.1.3 eespool) on kõigi kolme meetme puhul täidetud, järeldab komisjon, et:

— 1. meede kujutab endast riigiabi;

⁽¹³⁰⁾ 1. ja 3. meetme kogusumma on väiksem kui 1. meetme (33 miljonit eurot) ja 3. meetme (327 miljonit eurot) puhul eraldi arvatud eeliste summa, et mitte arvestada topelt AAASi 1. meetmega antud eelise seda osa, mis 3. meetme raames maha kantakse. Eelis, mille AAAS 1. ja 3. meetmega koos andis, arvutati, liites summale, mille AAAS 3. meetme raames maha kandis (211 miljonit eurot) selle osa 1. meetme raames antud 33 miljoni euro suurusest täiendavast võlast, mida 3. meetme raames maha ei kantud; umbes 20 % 33 miljoni euro suurusest eelisest, mis on seotud AAASi meetmete võtmisest hoidumisega 2012. aasta septembri ja 2013. aasta jaanuari vahel (1. meede) ei kantud 2015. aastal maha (3. meede) ning seega tuleb see 1. meetme puhul liita, et arvutada eelis, mille AAAS 1. ja 3. meetmega kokku andis.

⁽¹³¹⁾ Vt allmärkus 130.

⁽¹³²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 3. märts 2005, Heiser, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, punkt 55.

⁽¹³³⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech vs. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 65; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. mai 2013, Libert jt, liidetud kohtuasjad C-197/11 ja C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, punkt 76.

⁽¹³⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech vs. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 66; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. mai 2013, Libert jt, liidetud kohtuasjad C-197/11 ja C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, punkt 77; kohtuotsus, Üldkohus, 4. aprill 2001, Friuli Venezia Giulia, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, punkt 41.

⁽¹³⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech vs. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 67; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. mai 2013, Libert jt, liidetud kohtuasjad C-197/11 ja C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, punkt 78; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. juuli 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, punkt 78.

- 2. meede kujutab endast riigiabi CET Govora puhul ja ei hõlma abi Salromi puhul;
- 3. meede kujutab endast riigiabi AAASI, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electrica puhul ning ei hõlma abi CET Govora puhul.

(299) 1., 2. ja 3. meede koos kujutavad endast abi AAASI, riigi veevarude haldusameti, Salromi, CET Govora ja Electrica puhul. Põhjenduse 291 põhjal järeldab komisjon, et Rumeenia riik on andnud Oltchimile abi summas 1 516 598 405 Rumeenia leud (333 651 649 eurot), millele lisandub 2. meetmega seotud eelis.

6.1.5. Abi seaduslikkus

- (300) Komisjon märgib, et 1. ja 2. meetme võtmisega (seoses CET Govoraga) ja 3. meetme võtmisega (seoses AAASI, riigi veevarude haldusameti, Salromi, Electricaga) aastatel 2012–2015 rikuti ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud rakendamiskeeldu.
- (301) Kuna leiti, et need meetmed on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, järeldab komisjon seega, et need kujutavad endast ebaseaduslikku riigiabi.

6.2. Abi kokkusobivus ja hindamise õiguslik alus

- (302) Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et liikmesriik, kes soovib saada luba anda abi erandina aluslepingu eeskirjadest, peab tegema komisjoniga koostööd.
- (303) Selle kohustuse täitmisel peab liikmesriik eelkõige esitama komisjonile kogu teabe taotletava erandi tingimuste täitmise kontrollimiseks⁽¹³⁶⁾. Praegusel juhul ei esitanud Rumeenia ametiasutused kokkusobivuse hindamise õiguslikku alust.
- (304) Kuna Oltchim kvalifitseerub raskustes ettevõtjaks (vt põhjendus 88), oli ainus kokkusobivuse alus, mille komisjon algatamisotsuses kindlaks tegi, ⁽¹³⁷⁾ päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suunistel põhinev päästmis- ja restruktureerimisabi.
- (305) Rumeenia ametiasutused väitsid (menetluse üsna hilises etapis)⁽¹³⁸⁾, et meetmed võivad vastata restruktureerimisabi tingimustele, ja nad on viidanud võimalusele, et reorganiseerimise kava on restruktureerimiskava eelnimetatud suuniste tähenduses. Sellega seoses rõhutab Rumeenia märkimisväärsed edusamme, mida äriühing reorganiseerimisperioodil tegi.
- (306) Pärast uurimisetappi järeldab komisjon aga, et päästmise ja ümberkorraldamise suunistes kehtestatud kokkusobiva päästmis- või ümberkorraldamisabi kriteeriumidele ei vasta ükski meetmetest, isegi mitte Rumeenia heakskiidetud ja rakendatud reorganiseerimise kavas.
- (307) Täpsemalt ei suutnud komisjon kindlaks teha päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suuniste punkti 35 tähenduses märkimisväärsel, tegelikku, asjakohast ega piisavat panust, mille Oltchim oleks omavahenditest restruktureerimiskuludesse teinud. Abisumma ületab oluliselt müügihinda, mis oleks muidu pärast pakkumismenetlust saadud. Konkreetselt ületab abi kogusumma 333 miljonit eurot (mis vastab üksnes 1. ja 3. meetmele koos ja millele tuleks lisada 2. meetmele vastav abisumma), samas kui enamiku Oltchimi varade müügist saadav summa ei ületa 143 miljonit eurot, mis jääb oluliselt allapoole päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suunistes nõutavast minimaalse omapanuse künnisest 50 %⁽¹³⁹⁾. Oltchimi reorganiseerimise kava pole praegu veel lõpule viidud, arvestades seda, et uus pakkumismenetlus Oltchimi ülejäänud varade müügiks alles käib ning ei lõpe eeldatavalt enne 2019. aasta aprilli. Seega leiab komisjon, et omapanuse kindlaks tegemisel ei saa arvesse võtta võimalikke täiendavaid tulusid varade müügist, vaid üksnes neid vahendeid, mis on juba registreeritud esimese lõpule viidud pakkumismenetluse kaudu saadud müügituluna.

⁽¹³⁶⁾ Vt kohtuasi C-364/90: Itaalia Vabariik vs. Euroopa Ühenduste Komisjon, ECLI:EU:C:1993:157, punkt 20.

⁽¹³⁷⁾ Vt algatamisotsus juhtumi SA.36086 (2016/NN) (ex 2013/CP) kohta – Rumeenia võimalik abi ettevõtjale Oltchim SA, lõige 148, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/263778/263778_1773690_109_2.pdf.

⁽¹³⁸⁾ Vt Rumeenia 2018. aasta mai vastus 30. jaanuari 2018. aasta teabenõudele, IV jagu. Punkt A, lk 31.

⁽¹³⁹⁾ 1. ja 2. meede kehtestati küll enne päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suuniste jõustumist, aga päästmise ja ümberkorraldamise 2004. aasta suuniste kohast omapanuse põhimõtet (punkt 44) kohaldataks siiski.

- (308) Ühtlasi on päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suuniste punktis 65 sätestatud, et „[k]ui riigi toetust antakse viisil, mis suurendab abisaaja omakapitali, näiteks kui riik annab [...] või kustutab võlgu [...], tohiks kahjumi korvamiseks anda abi üksnes tingimustel, mis tagavad kulude õige jaotamise olemasolevate investorite vahel“. Rumeenia ei esitanud teavet, mis oleks näidanud kulude õiget jaotamist reorganiseerimise kava alusel. Samuti nõutakse päästmis- ja ümberkorraldamise suuniste punktis 67, et „igasugune riigiabi, mis tugevdab abisaaja omakapitali, tuleks anda tingimustel, mis võimaldaksid riigile mõistliku osa abisaaja tulevase kasu väärtusest, arvestades riigi omakapitalisüsti suurust võrdluses äriühingu ülejäänud omakapitali suurusega pärast kahjude katmist“. Oltchimi puhul sellist õiget kulude jaotamist ei näidatud.
- (309) Pidades silmas Oltchimi olulist positsiooni Rumeenia keemiasektoris ja tema märkimisväärsed turuosi mitmesugustel toote- ja geograafilistel turgudel, kus ta tegutseb, oleks Oltchim pidanud päästmis- ja ümberkorraldamise suuniste jao 3.6.2 kohaselt võtma meetmeid abiga kaasnevate konkurentsimoonutuste piiramiseks. Sellega seoses märgib komisjon, et Rumeenia ei kavandanud kompenseerimiseks struktuuri- ega käitumuslikke meetmeid.
- (310) Seetõttu järeldab komisjon, et reorganiseerimise kava ei vasta mitmele päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suuniste kohasele kumulatiivsele tingimusele ning seega ei saa ta jätkata selle lähenemisviisi uurimist, vaatamata Rumeenia kinnitusele, et ta võib sel teemal lisateavet esitada.

6.3. Tagasinõudmine

- (311) ELi toimimise lepingu ja liidu kohtute väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on komisjon pädev otsustama, et asjaomane liikmesriik peab tühistama või muutma abi, kui komisjon on leidnud, et abi on kokkusobimatu siseturuga ⁽¹⁴⁰⁾. Samuti on liidu kohtud korduvalt sedastanud, et liikmesriigi kohustus lõpetada sellise abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord ⁽¹⁴¹⁾.
- (312) Sellega seoses on liidu kohtud sedastanud, et see eesmärk on täidetud, kui abisaaja on ebaseadusliku abiga saadud summad tagasi maksnud, loobudes sel moel eelisest, mis tal turul konkurentide ees oli, ja on taastatud abi andmisele eelnenud olukord ⁽¹⁴²⁾.
- (313) Kooskõlas kohtupraktikaga on nõukogu määruse (EL) 2015/1589 ⁽¹⁴³⁾ artikli 16 lõikes 1 sätestatud, et „[k]ui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]“.
- (314) Nagu näidatud põhjendustes 291 ja 299 anti Oltchimile kolme meetmega abi – summas 1 516 598 405 Rumeenia leud (333 651 649 eurot) (1. ja 3. meede koos), millele lisandub 2. meetmega seotud abisumma –, rikkudes ELi toimimise lepingu artiklit 108, ning seda tuleb käsitada ebaseadusliku ja kokkusobimatu abina. Seetõttu tuleb see abi tagasi nõuda, et taastada enne abi väljamaksmist turul valitsenud olukord.
- (315) Abi tuleb tagasi nõuda alates kuupäevast, mil abisaaja sai eelise, ⁽¹⁴⁴⁾ st alates ajast, mil abi anti abisaaja käsutusse, kuni tegeliku tagasimaksmiseni, ning abisaajal tuleb tasuda abisumma pealt intressi kuni abi tegeliku tagasimaksmiseni.

⁽¹⁴⁰⁾ Vt otsus kohtuasjas C-70/72, komisjon vs. Saksamaa [1973], ECLI:EU:C:1973:87, punkt 13.

⁽¹⁴¹⁾ Vt otsus liidetud kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Hispaania vs. komisjon [1994], ECLI:EU:C:1994:325, punkt 75.

⁽¹⁴²⁾ Vt otsus kohtuasjas C-75/97, Belgia vs. komisjon [1999], ECLI:EU:C:1999:31, punktid 64 ja 65.

⁽¹⁴³⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

⁽¹⁴⁴⁾ Oltchim on saanud: i) 1. meetme raames AAASilt majandusliku eelise summas 152 miljonit Rumeenia leud (33 miljonit eurot), mis vastab ajavahemikul 21. septembrist 2012 kuni 30. jaanuarini 2013 kogunenud Oltchimi võlgadele AAASi ees ja kajastab AAASi nõuete täitmisele pööramise edasilükkamisest tulenevat ajaväärtuse mõju, mis tähendab, et AAASi risk seoses Oltchimiga oli suurem kuni 21. aprillini 2015 ning alates eespool nimetatud ajavahemikust kuni 22. aprillini 2015, mil kohus kava heaks kiitis; ii) 1. ja 3. meetmega koos (ilma topeltarvestusest) AAASilt, Salromilt, Rumeenia veevarude haldusametilt ja Electricalt majandusliku eelise summas 1 516 598 405 Rumeenia leud alates 22. aprillist 2015, mil kohus kava heaks kiitis; iii) 2. meetme raames CET Govoralt ajavahemikul 21. septembrist 2012 kuni 30. jaanuarini 2013 majandusliku eelise, mis kujutas endast Oltchimi võlgade edasist kuhjumist jätkuva tarnimise tõttu nimetatud ajavahemikul ja pärast seda.

6.4. Oltchimi müügiga kaasneva majandusliku järjepidevuse küsimus ⁽¹⁴⁵⁾

- (316) Kui komisjon ettevõtjale antud abi siseturuga kokkusobivuse kohta ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel negatiivse otsuse, peab asjaomane liikmesriik kokkusobimatu abi sisse nõudma. Sissenõudmiskohustust võib laiendada uuele äriühingule, kellele asjaomane äriühing kandis üle või müüs osa oma varast, kui selle ülekandmise või müügi laad viib järelduseni, et nende kahe äriühingu vahel on majanduslik järjepidevus ⁽¹⁴⁶⁾.
- (317) Vastavalt Euroopa Kohtu otsusele kohtuasjas Itaalia ja SIM 2 vs. komisjon, ⁽¹⁴⁷⁾ millest komisjon lähtus oma otsustes seoses äriühingutega Olympic Airlines, Alitalia ja SERNAM, ⁽¹⁴⁸⁾ hinnatakse endise üksuse ja uute struktuuride vahelist majanduslikku järjepidevust teatavate näitajate alusel. Arvesse võib võtta järgmisi tegureid: müüdü varade ulatus (varad ja kohustused, tööjõu säilimine, varakogumid), müügihind, ostja(te) isik, müügi aeg (pärast esialgse hindamise alustamist, ametliku uurimismenetluse algatamist või lõpliku otsuse tegemist) ja tehingu majanduslik loogika. Euroopa Kohus kinnitas neid näitajaid oma 28. märtsi 2012. aasta otsuses kohtuasjas Ryanair vs. komisjon, ⁽¹⁴⁹⁾ millega kinnitati Alitalia kohta tehtud otsust.
- (318) Nagu mainitud põhjenduses 5 eespool, saatis konkurentsi peadirektoraat pärast mitut majandusliku järjepidevuse teemalist seisukohtade vahetamist Rumeenia ametiasutustega 23. detsembril 2016 Rumeenia ametiasutustele esialgse hinnangu majandusliku järjepidevuse kohta. Selles kirjas, mis põhines Rumeenia ametiasutuste esitatud teabel üheksa varakogumi müügi ulatuse ja (turupõhise pakkumismenetluse vormis) müügi protsessi kohta, asus konkurentsi peadirektoraat esialgsele seisukohale, et Oltchimi müügi protsessiga, mille Rumeenia ametiasutused olid tol ajal kavandanud, ei kaasnenu tingimata majanduslik järjepidevus Oltchimi ja ettevõtja(te) vahel, kes võis (id) müügi protsessi tulemusel tekkida, ilma et see mõjutaks selliste oluliste elementide hindamist, mis tol ajal veel teada polnud, nagu müügi tegelik lõpuleviimine ja tegelikud tulemused, tehingu tegelik ulatus, selle hind ja majanduslik loogika.
- (319) Müügi protsessi praeguses etapis, pärast seda kui võlausaldajate kogu on heaks kiitnud kaks ostjat, kes ostavad suurema osa Oltchimi varadest, on enamik neist elementidest teada. Et otsustada, kas Oltchimi ostja(te)le kaasneb riigiabi, hindab komisjon eespool loetletud viit kriteeriumi, nagu allpool kirjeldatud.

6.4.1. Läbivaadatud reorganiseerimise kava alusel müüdavate varade ulatus

- (320) Komisjon märgib, et peamise ostja ülevõetavad varad – Chimcomplex võtab üle 1.–5. varakogumi ja osaliselt 7. varakogumi – moodustavad (Winterhilli hinnangu põhjal) üksnes 58 % Oltchimi varadest ja tootmisrajatistest. DSG võtaks üle väga väikese osa Oltchimi varadest, nimelt 6. varakogumi (PVC töötlemise tehas, mida ta on Oltchimilt varem rentinud). DSG sihtvara moodustab väga väikese osa Oltchimi varadest ja tootmisrajatistest (Winterhilli hinnangu põhjal 1,94 %).
- (321) Chimcomplex ei omanda ega võta üle Oltchimi kohustusi, ärilepinguid ega olemasolevaid tooraineid, valmistooted/lõpetamata tooteid ega varuosi. Vastavalt „saastaja maksab“ põhimõttele kannab võimalikud maa varasemast saastamisest tulenevad kulud müüja. See on kooskõlas seisukohaga, mida komisjon väljendas oma 23. detsembri 2016. aasta kirjas, mille kohaselt „jäävad Oltchimi kohustused [...] sealhulgas varasemad keskkonnavõlad, Oltchimi kanda“. Sama kehtib DSG puhul.

⁽¹⁴⁵⁾ Selles jaos esitatud teave põhineb peamiselt Oltchimi nõustajate koostatud 3. aruandel (punkt 3.2.3), 4. aruandel (punktid 2.2 ja 3.1), 5. aruandel (4. jagu) ja 6. aruandel Oltchimi varakogumite müügi protsessi kohta (punkt 3.1).

⁽¹⁴⁶⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 28. märts 2012, Ryanair vs. Euroopa Komisjon, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, punkt 155.

⁽¹⁴⁷⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. mai 2003, Itaalia Vabariik ja SIM 2 Multimedia SpA vs. Euroopa Ühenduste Komisjon, liidetud kohtuasjad C-328/99 ja C-399/00, ECR 2003 I-4035.

⁽¹⁴⁸⁾ Komisjoni 17. septembri 2008. aasta otsus riigiabi N 321/2008, N 322/2008 ja N 323/2008 kohta – Kreeka – *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services*; komisjoni 12. novembri 2008. aasta otsus riigiabi N 510/2008 kohta – Itaalia – Alitalia varade müük; komisjoni 4. aprilli 2012. aasta otsus riigiabi SA.34547 kohta – Prantsusmaa – *Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire*.

⁽¹⁴⁹⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 28. märts 2012, Ryanair Ltd. vs. komisjon, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164.

- (322) Tehnilise kirjelduse ega müügilepingu kohaselt ei pidanud ostjad töötajaid tagasi palkama. Võimalikele ostjatele pakuti aga võimalust Oltchimi töötajad tagasi palgata ning neil paluti oma esialgsetes pakkumistes teada anda, kas nad kavatsesid seda teha, märkides, mitu töötajat nende äriplaanide kohaselt üle võetakse. Ilmneb, et Chimcomplex kavatses oma siduva pakkumise tegemise ajal tagasi palgata 1 215 töötajat, st umbes 62 % Oltchimi töötajatest ⁽¹⁵⁰⁾. Arvnäitaja, mida müüja pidas siduvate pakkumiste hindamisel asjakohaseks (vt lisaks põhjendus 335), oli üksnes kuni 984 töötajat – nende töötajate arv, kes olid tegelikult nõus uuesti palkamisega, st umbes 50 % Oltchimi praeguste töötajate koguarvust. Igal juhul on lõpuks Chimcomplexi üleviidavate töötajate osakaal väiksem võrreldes nende töötajate arvuga, kes on tagasi palgatud varasemate komisjoni otsuste puhul, milles majanduslikku järjepidevust kindlaks ei tehtud ⁽¹⁵¹⁾.
- (323) Ühtlasi märgib komisjon, et äritegevuse seisukohast olulised tarne- ja müügilepingud lõpetatakse. Täpsemalt väidab Chimcomplex, et tal on oma klientide võrgustik, mistõttu kliendibaas muutub pärast sihtvara omandamist märkimisväärselt. Samuti kinnitas Chimcomplex sõnaselgelt, et ta ei kasutaks Oltchimi kaubamärki.
- (324) Lõpetuseks märgib komisjon, et nende tegevuste ulatus, mida Chimcomplex ja DSG Oltchimilt omandatud varakogumitega ellu viima hakkavad, erineb teataval määral Oltchimi tegevusest ostu-müügilepingu allkirjastamise ajal, nagu näidatud allpool (vt eelkõige punkt 6.4.5).
- (325) Ülejäänud müümata varakogumid (8. ja 9. varakogum ning osa 7. varakogumist) on Oltchimi äritegevuses väikese tähtsusega ning koosnevad mittefunktsionaalsetest varadest. Seega ei hõlmaks võimaliku ostja (või võimalike ostjate) elluviidava tegevuse ulatus ilmselgelt Oltchimi äritegevust ning nende varadega elluviidava tegevuse ulatus erineks väga tõenäoliselt Oltchimi tegevuse ulatusest.

6.4.2. Müügihind

- (326) Et vältida majanduslikku järjepidevust, tuleb varad pakkumismenetluse raames müüa turuväärtusega. Selline turuhind on määratletud hinnana, mille oleks võinud määrata turutingimustes tegutsev erainvestor ⁽¹⁵²⁾.
- (327) Rumeenia on müünud enamiku varadest erinevates müüdavates varakogumites (1.–6. ja osaliselt 7. varakogum) avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja tingimusteta pakkumismenetluse kaudu pakkujatele, kes esitasid tagatud rahastusega kõrgeima hinnaga pakkumise, nagu selgitatud allpool.
- (328) Esiteks ei esitatud Oltchimi varakogumeid käsitlevas osalemiskutses pakkujate suhtes mingeid piiranguid; igaüks võis pakkumismenetluses pakkumise esitada.
- (329) Nagu on ilmne mitmesugustest aruannetest Oltchimi varade müügi kohta (vt põhjendus 8), oli Chimcomplex vaid üks paljudest muudest osalejatest (kelle arv ulatus lõppjärgus üheksani) Oltchimi varade mitmesuguseid kombinatsioone puudutavas pakkumismenetluses, mida viisid ellu Oltchimi pankrotihaldurid ja AT Kearney (edaspidi „müüja“).
- (330) Teiseks, järgides läbipaistvuse põhimõtet, andis müüja kõigile pakkujatele piisavalt aega ning vajalikku ja üksikasjalikku teavet, et nad saaksid varasid osana nõuetele vastavuse kontrollist korralikult hinnata. Oltchimi müüki käsitleva 2. ja 3. aruande kohaselt, mida on mainitud põhjenduses 8 eespool, anti pakkujatele, kes tõendasid oma esialgsetes pakkumistes esitatud hindade puhul rahaliste vahendite tagatust, täielik juurdepääs elektroonilisele andmeruumile, nad said osaleda koosolekutel Oltchimi juhtkonnaga, mitmes tootmiskohas kohapeal käia ning osaleda struktureeritud protsessis, mille eesmärk oli küsimuste ja vastuste esitamine.

⁽¹⁵⁰⁾ Allikas: 4. aruanne Oltchimi müügi kohta.

⁽¹⁵¹⁾ Vt nt komisjoni 1. oktoobri 2014. aasta otsus (EL) 2016/151 riigiabi SA.31550 (2012/C) (ex 2012/NN) kohta, mida Saksamaa andis Nürburgringile (ELT L 34, 10.2.2016, lk 1), põhjendus 235, kus on mainitud, et ostja võttis müüjalt üle 85 % töötajatest.

⁽¹⁵²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. detsember 2010, Saydaland, C-239/09, punkt 34.

- (331) Samuti toimus pakkumismenetluse ajal pidev teabevahetus müüja (AT Kearney) ja kõigi pakkujate vahel, kes kvalifitseerusid osalema pakkumismenetluse eri etappides: ajavahemikul pärast müügi avalikku väljakuulutamist ja müügipakkumise edastamist võimalikele pakkujatele (alates 23. augustist 2016), pärast osalemishuvi kinnitavate teadete kättesaamist ja huvitatud pakkujate allakirjutamist mitteavalikustamise kokkulepetele (september – detsember 2016) ning 23. jaanuari 2017 (esialgsete pakkumiste esitamise tähtaeg) ja 26. juuni 2017 vahel (lõplike pakkumiste esitamise tähtaeg).
- (332) Kolmandaks näitavad Rumeenia esitatud tõendid, et pakkujaid ei diskrimineeritud pakkumisprotsessi üheski etapis. Nagu on selge põhjendusest 328 jj eespool, said kõik pakkujad teavet ja täpsustusi pakkumismenetluse valikukriteeriumide, eeskirjade ja menetluste, esialgsete ja lõplike pakkumiste esitamise tähtaegade, nende tähtaegade pikendamise ning Oltchimi finantsseisundi ja majandusliku olukorra kohta, pakkujate esialgsetest või lõplikest pakkumistest puuduvate andmete ning pakkujate võimalike küsimuste kohta. Pärast seda, kui kõrvaldatud oli mõningane algne läbipaistmatus seoses võrdse juurdepääsuga teabele, anti kõigile pakkujatele protsessi käigus teavet, mis oli vajalik üheksas varakogumis müüdavate varade korrallikuks hindamiseks.
- (333) Neljandaks, kui jätta kõrvale õigusraamistikust tulenevad piirangud, ei kehtestatud pakkujate suhtes mingeid tingimusi, nagu on selge osalemiskutsest ja mitmesugustest kirjadest, mille müüja (AT Kearney) pakkujatele saatis.
- (334) Viiendaks valiti selline pakkujate kombinatsioon, mis tagas müüjale maksimaalse hinna, võttes arvesse asjaolu, et ettevõtja White Tiger Management taganes tehingust, sest ta polnud suuteline täitma objektiivseid tehingukindluse kriteeriume, mille eesmärk oli kindlustada tagatistega tema pakutud hinna maksmine (vt põhjendus 181). See järeldus maksimumhinna saamise kohta pole vastuolus asjaoluga, et White Tigeri pakkumine, mis oli Chimcomplexi omaga võrreldes suurem, lükati tagasi, sest pakkumise rahastamine polnud kindel ja nõutaval määral tagatud, mistõttu tehingu õnnestumine oli ebatõenäoline.
- (335) Hinna maksimeerimise põhimõttega polnud vastuolus ka asjaolu, et pakkumiste hindamisel arvutas müüja hinnapakkujatele juurde lisasumma juhul, kui ostja võttis üle töötajaid. See lisasumma vastas 40 %-le keskmistest koondamiskuludest (mis tähendas 5 000 eurot lisaks iga töötaja kohta) ning selle ülempiir oli 50 % Oltchimi töötajatest. Rumeenia maksejõuetusseaduse kohaselt on koondamishüvitised era- või avaliku sektori võlausaldate mistahes muude nõuete suhtes üliluslikud. Seega tähendavad koondamishüvitised võlausaldate seisukohast seda, et makstav hind on nende võrra madalam. Kõnealusel juhul ei muutnud mainitud lisasumma eri pakkumiste paremusjärjestust ⁽¹⁵³⁾.
- (336) Vastavalt teabele, mille Rumeenia esitas oma 20. aprilli 2018. aasta esildises, ning vastavalt viimasele, 7. aruandele, mille müüja esitas 16. juunil 2018, kavatakse ka väiksema osa Oltchimi varadest moodustavad ülejäänud müümata varakogumid (8., 9. ja osaliselt 7. varakogum) müüa turuhindadega, mis tehakse kindlaks kavandatava pakkumismenetluse käigus, mis on üles ehitatud sarnaselt juba lõpetatud pakkumismenetlusega; see tähendab, et need müüakse avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil pakkujatele, kes esitavad varakogumi (te) suhtes suurimad kehtivad ja usaldusväärsed pakkumised – seega turuhinnaga.
- (337) Eeltoodu põhjal asub komisjon seisukohale, et valikuprotsess oli piisav tagamaks, et valitud ja heakskiidetud ostjatele müüdavate varade hind on kooskõlas turuhinnaga, mis oli ainus valikukriteerium (pakkuja pidi esitama tõendid oma pakkumise rahastamise tagatuse kohta). Seega järeldab komisjon, et Oltchimi varakogumite müük viidi ellu või kavatakse ellu viia avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja tingimusteta pakkumismenetluse kaudu ning seega tagati pakkumismenetlusega varakogumite müük turuhinnaga.-

⁽¹⁵³⁾ Vt võlausaldate kogule esitatud aruanne (lk 23), mis on esitatud Oltchimi müüki käsitleva 5. aruande 1. lisas.

6.4.3. Ostja(te) isik

- (338) Müüja ja ostja omanike isik on oluline viide sellele, kas vara üleandmisega kaasneb tegelik majanduslik järjepidevus⁽¹⁵⁴⁾. Peamist ostjat Chimcomplexi kontrollib SCR, keda omakorda kontrollib tema peamine üksikisikust aktsionär, kelle osalus on 97,25 %. Kättesaadava teabe põhjal leiab komisjon, et SRCd kontrollival üksikisikul ega ühelgi üksusel, keda see üksikisik või SRC otseselt või kaudselt kontrollib, pole osalust Oltchimi ega ühegi Oltchimi aktsionäri omakapitalis.
- (339) Märkimist väärib see, et DSG-l oli Oltchimiga püsiv ärisuhe. DSG on rentinud Oltchimilt PVC töötlemise rajatist, sealhulgas töotajaid, alates 2014. aasta jaanuarist. Enne Ramplasti rajatiste rentimist (6. varakogum müügimenetluses) oli DSG üks Oltchimi peamisi PVC-profiilide turustajaid. Komisjonile kättesaadava teabe põhjal pole DSG ja Oltchimi vahel kontsernisuhteid.

6.4.4. Müügi aeg

- (340) Komisjon peab hindama, kas pakkumismenetluse aeg võib põhjustada kõrvalehoidumise komisjoni otsusest siseturuga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmise kohta.
- (341) Praegusel juhul märgib komisjon, et pädev riiklik kohus algatas maksejõuetusmenetluse ja määras pankrotihaldurid 2013. aastal. Pankrotihaldurid käivitasid varade müümise protsessi 2016. aastal, enne seda, kui komisjon oli teinud otsuse ametliku uurimismenetluse tulemuse kohta. Samuti esitas peamine ostja Chimcomplex panga kirjad müügi tagamiseks juba 2017. aasta detsembris ja 2018. aastal alguses, seega enne käesoleva otsuse vastuvõtmist.
- (342) Asjaolu, et müügiotsust algatasid pädeva riikliku kohtu määratud pankrotihaldurid ja et otsus enamiku Oltchimi varade üleandmise kohta tehti enne käesoleva otsuse vastuvõtmist, ei näita siinse juhtumi puhul komisjoni arvates majanduslikku järjepidevust nii ühemõtteliselt, kui seda oleks näidanud olukord, kus müügiotsuse oleks teinud abisaajad ise või kui müügiotsust oleks alustatud alles pärast tagasinõudmist hõlmava negatiivse otsuse (nagu käesolev otsus) vastuvõtmist.

6.4.5. Tehingu majanduslik loogika

- (343) Majandusliku loogika kriteeriumi eesmärk on hinnata, kas varade ostja hakkab neid kasutama samal viisil nagu eelnev omanik. Majanduslik järjepidevus puudub, kui ostja lõimib varad oma majandustegevusse ning loob seeläbi täiendavat koostoimet, selle asemel et kasutada varasid samal viisil nagu müüja⁽¹⁵⁵⁾.
- (344) Komisjon märgib talle kättesaadava teabe põhjal, et Chimcomplex kavatseb lõimida valitud varakogumid (1.–5. ja osaliselt 7. varakogum) oma ärimudelisse vertikaalselt oma praeguste tootmisrajatistega Oneštis Rumeenias, et luua [...] tooteportfelliga kemikaalide ja naftakemikaalide tarnija. [...] [...]
- (345) Omandaja plaanide kohaselt⁽¹⁵⁶⁾ tehakse uutesse varadesse lisainvesteeringuid, et lõimida need varad oma tootmisahelasse ning neid edasi arendada, võimaldades Chimcomplexil suurendada teatavaid võimsusi, et parandada tõhusust ja tootlikkust.
- (346) Seega ei kasuta Chimcomplex ostetud varasid samal viisil nagu maksejõuetu äriühing Oltchim. Selle asemel lõimib Chimcomplex omandatud varad oma äristrateegiasse, saavutades koostoime, mis õigustab tema huvi nende varakogumite ostmise vastu, mille suhtes ta pakkumise esitas. Osa varade kasutamine on olnud struktuuriliselt kahjumlik ning seega võib vaja olla täiendavat restruktureerimist, investeerimist ja optimeerimist.

⁽¹⁵⁴⁾ Vt nt komisjoni 15. oktoobri 2014. aasta otsus (EL) 2015/1826 riigiabi SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) kohta, mida Slovakkia andis äriühingule NCHZ (ELT L 269, 15.10.2015, lk 71), põhjendus 159.

⁽¹⁵⁵⁾ Vt otsus (EL) 2015/1826, põhjendus 164.

⁽¹⁵⁶⁾ Vt Chimcomplexi 24. novembri 2017. aasta ja 16. jaanuari 2018. aasta esildised.

- (347) Eelmainitud asjaolud näitavad, et Chimcomplexi pakkumise majanduslik loogika ei hõlma Oltchimi majandustegevuse jätkamist, vaid tema varade ning Oltchimilt omandatud varakogumitega seotud tööjõu osalist lõimimist eraldi kontserni, kes järgib omaenda majanduslikku loogikat, tööstusstrateegiat ja eesmäärke.
- (348) Eeltoodud kaalutlustel järeldeb komisjon, et tehingu majanduslik loogika seisneb selles, et Chimcomplex hakkab kasutama Oltchimi 1.–5. varakogumis ja osaliselt 7. varakogumis sisalduvaid varasid teistsugustel tingimustel ning ei jätkata Oltchimi strateegiat.
- (349) Ülejäänud müümata varakogumid (8. ja 9. varakogum ning osa 7. varakogumist) moodustavad väikese osa Oltchimi varadest ning koosnevad üksnes mittefunktsionaalsetest varadest. Isegi äärmuslikul hüpoteetilisel juhul, kui kõik ülejäänud varakogumid omandab üks võimalik ostja (kes pole Chimcomplex, kes juba kinnitas, et tal pole huvi ülejäänud varade omandamise vastu), poleks seega tegemist samasuguse äritegevusega, millega Oltchim enne esimese müügi protsessi lõpuleviimist tegeles, ning on ebatõenäoline, et nende varakogumite võimalikku ostjat saaks käsitada Oltchimi äritegevuse jätkajana.

6.4.6. Järeldus Oltchimi ja varade omandaja vahelise majandusliku järjepidevuse või selle puudumise kohta varade müügi korral Chimcomplexile, DSG-le ja ülejäänud müümata varakogumite müügi korral muudele võimalikele ostjatele

- (350) Oltchimi varad müüdi või kavatsetakse müüa avatud, läbipaistva, mittediskrimineeriva ja tingimusteta pakkumismenetluse käigus kindlaks tehtud turuhinnaga sellistele pakkujatele, kes esitasid või esitavad suurima pakkumise selliste varakogumite kombinatsioonide suhtes, mille puhul saadakse müügist suurimat võimalikku tulu. Rumeenia on teavitanud komisjoni, et 1.–5. varakogumi ja osaliselt 7. varakogumi peamisel heakskiidetud ostjal Chimcomplexil pole Oltchimiga majandus- ega kontsernisuhteid. DSG käitab praegu 6. varakogumit (talle renditud PVC töötlemise tehas), aga tal pole Oltchimiga omandi- ega kontsernisuhteid. Igal juhul tehti otsus müügi kohta enne käesolevat negatiivset otsust, mille komisjon ametliku uurimismenetluse kohta tegi. Kõik uued omanikud ja võimalikud ostjad hakkavad varasid kasutama teistsugustel tingimustel ja vastavalt teistsugustele ärimudelitele kui Oltchim. Ostjate tegevuse ulatus erineb olulisel määral Oltchimi tegevusest.
- (351) Eeltoodut silmas pidades on komisjon seisukohal, et Oltchimi ning Chimcomplexi ja DSG vahel, kes ostsid enamiku Oltchimi varakogumitest, puudub majanduslik järjepidevus ja seega ei ole neil kohustusi seoses riigiabi, mis tuleb abisaajatelt sisse nõuda. Samuti peab komisjon väga ebatõenäoliseks seda, et majanduslik järjepidevus esineb Oltchimi ja selliste ülejäänud varade võimaliku ostja (või võimalike ostjate) vahel, mis kavatsetakse müüa uue pakkumismenetluse kaudu, nagu kirjeldatud Rumeenia 20. aprilli 2018. aasta esildises.

7. JÄRELDUS

- (352) Komisjon leiab, et 1. ja 2. meede (seoses CET Govoraga) ja 3. meede (seoses AAASi, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electricaga) kujutavad endast koos või eraldi ettevõtjale Oltchim SA antud riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (353) Komisjon leiab, et 2. meede (seoses CET Salromiga) ja 3. meede (seoses CET Govoraga) ei kujuta endast ettevõtjale Oltchim SA antud riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (354) Samuti leiab komisjon, et Rumeenia on rakendanud 1. ja 2. meedet (seoses CET Govoraga) ja 3. meedet (seoses AAASi, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electricaga) ebaseaduslikult, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3.
- (355) Komisjon teeb järelduse, et 1. ja 2. meetme (seoses CET Govoraga) ja 3. meetme (seoses AAASi, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electricaga) abi elemendid on siseturuga kokkusobimatud, sest päästmise ja ümberkorraldamise 2014. aasta suuniste asjakohaseid tingimusi ei täidetud ja kindlaks ei tehtud muid kokkusobivuse aluseid, ning seega tuleb abi abisaajalt koos intressidega tagasi nõuda.
- (356) See tagasinõudmine ei puuduta Chimcomplexi ega DSGd, sest Oltchimi ning ostjate Chimcomplexi ja DSG vahel puudub majanduslik järjepidevus,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Järgmised meetmed, mille suhtes kohaldatakse käesolevat otsust ning mille Rumeenia kehtestas ebaseaduslikult ja ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes, kujutavad endast koos ja eraldi riigiabi:

- a) võlgade täitmisele pööramata jätmine ning edasine kuhjumine 2012. aasta septembri ja 2013. aasta jaanuari vahel;
- b) CET Govora toetus Oltchimi tegevusele jätkuvate tasumata tarnete ning võlgade edasise kuhjumise vormis alates 2012. aasta septembrist, ilma et CET Govora oleks võtnud asjakohaseid meetmeid oma nõuete kaitsmiseks; meetme summa määratakse koos Rumeeniaga kindlaks sissenõudmise etapis;
- c) AAASI, riigi veevarude haldusameti, Salromi ja Electrica SA otsus võlad reorganiseerimise kava alusel tühistada, andes seeläbi koos artikli 1 lõikes a nimetatud meetmetega abi 1 516 598 405 Rumeenia leu ulatuses.

Artikkel 2

Järgmised meetmed, mille suhtes kohaldatakse käesolevat otsust, ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses:

- a) Salromi toetus Oltchimi tegevusele jätkuvate tasumata tarnete kaudu alates 2012. aasta septembrist;
- b) CET Govora otsus osa võlast 2015. aastal reorganiseerimise kava raames kustutada.

Artikkel 3

Artikli 1 punktides a ja c osutatud riigiabi kogusummas 1 516 598 405 Rumeenia leud ning artikli 1 punktis b osutatud riigiabi, mida Rumeenia andis Oltchimile ebaseaduslikult, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 4

- (1) Rumeenia peab artiklis 1 osutatud abi abisaajalt tagasi nõudma.
- (2) Tagasinõutavatelt summadelt tuleb arvestada intressi alates nende abisaaja käsutusse andmise kuupäevast kuni tegeliku tagasimaksmiseni.
- (3) Intress tuleb arvutada liitintressina kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükiga ⁽¹⁵⁷⁾.

Artikkel 5

- (1) Artiklis 1 osutatud abi tuleb nõuda tagasi viivitamata ja tõhusalt.
- (2) Rumeenia peab tagama käesoleva otsuse rakendamise kuue kuu jooksul pärast otsuse teatavakstegemise kuupäeva.

Artikkel 6

- (1) Viie kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist peab Rumeenia esitama komisjonile järgmise teabe:
 - a) abisaajalt tagasi nõutav kogusumma (põhisumma ja intress);

⁽¹⁵⁷⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

- b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;
- c) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

(2) Rumeenia peab teavitama komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete edenemisest, kuni artiklis 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Rumeenia peab esitama komisjoni taotluse alusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Samuti peab ta esitama üksikasjalikud andmed abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 7

1. Käesolev otsus on adresseeritud Rumeeniale.
2. Komisjon võib avalikustada käesoleva otsuse kohaldamisel tagasinõutavad abisummad ja intressid, ilma et see piiraks määruse (EL) 2015/1589 artikli 30 kohaldamist.

Brüssel, 17. detsember 2018

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

TEHNILINE LISA

TURUMAJANDUSE TINGIMUSTES TEGUTSEVA VÖLAUSALDAJA TEST KAVANDATAVA REORGANISEERIMISE KAVA JA LIKVIDEERIMISMENETLUSE VÖRDLEMISEKS**1. Reorganiseerimise kava ja likvideerimismenetlusega kaasnev brutotulu ja kulud**

- 1) Komisjon vaatas põhjalikult läbi erinevad kättesaadavad aruanded, andmed ja uuringud Oltchimi kohta, mida ettevaatlik turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks – AAASi, Electrica, Salromi, CET Govora ja riigi veevarude haldusameti olukorras – põhjendatult arvesse võtnud, et hinnata, millised eelised on reorganiseerimise kaval, mis 9. märtsil 2015 võlausaldajatele esitati, ja alternatiivsel võimalusel algatada Oltchimi suhtes pankrotimenetlus.
- 2) Nende varasemate andmete põhjal koostas komisjon keskse võrdlusstsenaariumi, mida turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks reorganiseerimise kava ja likvideerimismenetluse korral kõige tõenäolisemaks pidanud.
- 3) Seejärel analüüsis komisjon selle keskse stsenaariumi puhul saadud tulemuste usaldusväärsust, hinnates tulu, mida võlausaldajad oleksid pessimistliku ja optimistliku stsenaariumi korral saanud.

1.1. Likvideerimise ja reorganiseerimise kavaga kaasnev brutotulu

- 4) 30. aprillil 2013 lõpetatud aruandes hindas Winterhill Oltchimi varasid *in situ* stsenaariumi puhul, mis vastab olukorrale, kus üks ostja ostaks Oltchimi arvukad varad korraga ära.
- 5) Sellele väärtusele tugineti, et kehtestada reorganiseerimise kavas Oltchim SPV alghind 306 miljonit eurot (vt algatamisotsus, punkt 47) ⁽¹⁾.
- 6) Winterhill arvutas Oltchim SA *in situ* väärtuse, kasutades netoasenduskulu meetodit. See on vastuvõetav *asendusmeetod* sellise äriühingu likvideerimisväärtuse arvutamiseks, mis ostetaks tervikuna: nagu Winterhill rõhutas oma 2013. aasta aruandes, kajastab see väärtus maa, seadmete ja masinate soetamise kulusid, nendega seotud hoonete sisseseadmise kulusid ning nendega seotud paigalduskulusid, aga ka ostetava vara amortisatsiooni aja jooksul.
- 7) Vastupidi reorganiseerimise kavas ette nähtule ei kajastanud *in situ* väärtus turuhinda Oltchim SA kui Oltchim SPVna tegevust jätkava ettevõtja müügi puhul: Oltchim SPV aktsiate ostja oleks kindlalt eelistanud tugineda oodatavale tulule ja kasumile, mida ta saaks Oltchim SPVsse kui terviklikusse ettevõtjasse investeerimisest (näiteks koos kohustustega, mis tulenevad töölepingute ülevõtmisest Oltchim SA-lt), mitte tugineda Oltchim SA varade netoasenduskuludele, mille puhul pole arvesse võetud eriotstarbelise ettevõtja ülevõtmisega kaasnevaid kohustusi ning jäetakse üldiselt tähelepanuta sellise äritegevuse kasumlikkus, mida on võimalik tänu müüdavatele varadele ellu viia.
- 8) Kooskõlas seisukohaga, mille võttis 2009. aastal Raiffesen (Raiffeseni nõuandev aruanne, lk 71), võib Oltchim SPV kui äriühingu väärtuse seega arvutada äriühingu hindamise meetodi abil, mille puhul tuginetakse EBITDA kordajatele: võttes arvesse üksikasjalike EBITDA prognooside kättesaadavust ajal, mil kohtu määratud haldurite koostatud reorganiseerimise kava üle hääletati, on EBITDA kordajate meetod tõepoolest asjakohane, et määrata kindlaks Oltchim SPV väärtus, mis võrdub Oltchim SPV aktsiate väärtusega, võttes arvesse asjaolu, et finantsvõlg puudub.

1.1.1. Brutotulu ja likvideerimismenetluse kestus

- 9) Winterhill (kellele Rominsolv ja BDO oma reorganiseerimise kava käsitlevas aruandes viitavad) arvutas *ex situ* väärtuse, mis vastab Oltchim SA likvideerimisväärtusele juhul, kui tema varad oleks müüdud eraldi; selleks kohaldati enamiku selliste varade *in situ* väärtuse suhtes, mis moodustavad Oltchim SA *in situ* väärtuse, standarditud suhtarve. Näiteks seadmete ja käitiste *ex situ* väärtuse arvutamiseks (hinnanguliselt 99,1 miljonit eurot) jagas Winterhill kahega Oltchimi seadmete ja käitiste hinnangulise *in situ* väärtuse 198,2 miljonit eurot (mis moodustab märkimisväärse osa Oltchimi varade *in situ* koguväärtusest, mis on hinnanguliselt 297 miljonit eurot).

⁽¹⁾ Rominsolv ja BDO selgitasid, et Winterhilli 2013. aasta aruandes mainitud Oltchim SPV aktsiate hind 306 miljonit eurot polnud õige, aga see parandati enne võlausaldajate 4. detsembri 2014. aasta koosolekut 294 miljoniks euroks.

- 10) See toetab seisukohta, et Oltchimi varade tervikuna ja eraldi likvideerimise vahele jäi mitu võimalust, ning seda toetab ka Rominsolvi ja BDO esildis (punkt 100): „võlausaldajatel oli valida ümberkorraldamise [...] ja pankroti vahel“; viimase puhul viidati kaht liiki müügile: *in situ* ja *ex situ* müügile. *Ex situ* müük vastab pessimistlikule stsenaariumile, mille korral ei osteta vara funktsionaalsete rühmadena. *In situ* müük vastab optimistlikule olukorrale, kus üks ostja ostab korraga kõik varad. Keskne stsenaarium põhineks tõenäoliselt keskmisel stsenaariumil, mille puhul umbes pool varadest müüduks funktsionaalse rühmana ning ülejäänud jääkväärtusega. Sel põhjusel on asjakohane arvutada Winterhilli *ex situ* ja *in situ* väärtuse keskmine, et leida keskmine likvideerimisväärtus, mida turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks oodanud; (?) seejuures kajastaks Winterhilli *ex situ* väärtus (?) likvideerimismenetluse pessimistlikku tulemust ja Winterhilli *in situ* väärtus (?) likvideerimismenetluse optimistlikku tulemust.
- 11) Kooskõlas Rominsolvi ja BDO esildisega reorganiseerimise kava kohta (lk 110) oli likvideerimise mõistlikult eeldatav kestus 18 kuud.

1.1.2. Reorganiseerimise kavaga kaasnev brutotulu

Võrdlusstsenaarium

- 12) Reorganiseerimise kava stsenaariumi A puhul oli ette nähtud Oltchim SPV müük ostjale, kes on huvitatud varade kasutamisest ja oksoalkoholide tehase taaskäivitamisest ilma täiendava välisrahastamiseta. See stsenaarium kajastab Oltchim SPV müügilähtuvalde võrdlusolukorda.
- 13) Selle stsenaariumi puhul eeldasid kohtu määratud haldurid, et Oltchim SPV müük toimuks 36-kuulise ajavahemiku jooksul (?). Seega võib järeldada, et keske stsenaariumi puhul oleks kestus olnud keskmiselt 18 kuud.
- 14) Turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks hinnanud selle stsenaariumiga seotud Oltchim SPV müügihinda kooskõlas põhjenduses (8) kirjeldatud EBITDA kordaja meetodiga, korrutades kolme aasta EBITDA prognooside keskmise, (?) mille Rominsolv ja BDO reorganiseerimise kavas välja arvutasid, kordajaga 5,0, mida Raiffesen oma 2009. aasta aruandes laiatarbemikaalide tootjate puhul soovitas. Vastupidi Rumeenia ametiasutuste oletusele nende 16. mai 2018. aasta esildises (E jagu, II peatükk, punktid 13–14) polnud turumajanduse tingimustes tegutseval ettevõtjal põhjust eeldada suuremaid EBITDA prognoose kui need, mille Rominsolv ja BDO oma kava stsenaariumis B esitasid. Samuti poleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja pidanud Raiffeseni hinnangut vääraks ega kaalunud alternatiivseid EBITDA kordajaid, nagu Rumeenia ametiasutuste esitatud kordaja, mis põhinevad osaliselt hilisematel andmetel ega olnud võlausaldajate hääletuse ajal kättesaadavad.

Pessimistlik stsenaarium

- 15) Pessimistliku stsenaariumi puhul võiks arvata, et Oltchim SPV võimalikud ostjad oleksid tuginenud oma hinnapakumiste tegemisel Oltchim SA varasematele finantstulemustele. Oltchim SA 10 aasta keskmine EBITDA oli miinus 7,4 miljonit eurot. Sellise kehva tulemuse põhjuseks on aga Oltchimi raskused, eelkõige 2012. aastal; turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks seega pööranud tähelepanu Rominsolvi ja BDO hinnangulisele EBITDA-le võrdlusstsenaariumi korral, näiteks vähendades võrdlusstsenaariumi kohast kolme aasta EBITDA prognooside keskmist, mille BDO arvutas, 50 % (st 3,4 miljoni euro võrra). Ka EBITDA kordaja 5,0 oli siiski asjakohane, et teha kindlaks Oltchim SPV aktsiate hind pessimistliku stsenaariumi korral.
- 16) Pessimistliku stsenaariumi puhul oli mõistlik oletada, et Oltchim SPV müügiks on vaja kuni 36 kuud.
- 17) Et võrrelda tulusid 18 kuud kestva likvideerimismenetluse korral ja reorganiseerimise kava korral, mille täitmiseks kulub pessimistliku stsenaariumi korral 36 kuud, tuleb selle 18-kuulise erinevuse arvesse võtmiseks kohaldada Oltchim SPV müügiga seotud tulude ja kulude suhtes sektori kapitali kaalutud keskmisel hinnal (?) põhinevat diskontotegurit.

(2) Umbes 217 miljonit eurot, sealhulgas 171 miljonit eurot tagatiseks antud varadelt.

(3) Umbes 140 miljonit eurot, sealhulgas 108 miljonit eurot tagatiseks antud varadelt.

(4) Umbes 294 miljonit eurot, sealhulgas 234 miljonit eurot tagatiseks antud varadelt.

(5) Algamisotsus, põhjendus 47.

(6) 6,85 miljonit eurot.

(7) Sterni ülikooli (New York) ettevõtterahanduse ja omakapitali hindamise spetsialisti professor Aswath Damodaran andmebaasi kohaselt on keemiatööstuse kapitali kaalutud keskmine hind 11,58 %, äriühingu väärtuse ja EBITDA suhe, jaanuar 2015 (<http://people.stern.nyu.edu/adamodar/>).

Optimistlik stsenaarium

- 18) Turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks pidanud optimistlikuks stsenaariumiks ka reorganiseerimise kava stsenaariumi B, ⁽⁸⁾ mille puhul eeldati, et ostja edendab Oltchimi äritegevust ftaalanhüdriidi ja dioktüülfalaadi tehase taaskäivitamisega, kasutades väliseid rahastamisallikaid. Turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja poleks aga pidanud realistlikuks alustada Bradu tegevuse (sh PVC/vinüülkloriidmonomeeride ja naftakeemiatehase) laiendatud taaskäivitamist, mille Rumeenia ametiasutused 16. mai 2018. aasta esildises (E jagu, II peatükk, punkt 19) välja pakkusid: turumajanduse tingimustes tegutseval ettevõtjal polnud põhjust eeldada suuremaid EBITDA prognoose kui need, mille Rominsolv ja BDO oma kava stsenaariumis B esitasid.
- 19) Eeldati lühemat ajavahemikku 18 kuud (nagu likvideerimisstsenaariumi korral): veel lühemal ajavahemikul oleks Oltchimil olnud liiga keeruline saada vajalikke välisvahendeid ftaalanhüdriidi ja dioktüülfalaadi tehase taaskäivitamiseks. Selle positiivse tulemuse saavutamise oli eelduseks sellele, et saada Oltchim SPV ostjalt seoses optimistliku stsenaariumiga B kõrgem hind.
- 20) Mitmekülgse toodanguga keemiaettevõtete rühma puhul, millesse kuuluvana Oltchimit on mainitud, oli optimistliku stsenaariumi puhul võimalik arvutada Raiffeseni esitatud kordaja 5,0 ja muude allikate kohaste kõrgemate kordajate, näiteks Sterni ülikooli erianndmebaasis esitatud kordaja 8,46 ⁽⁹⁾ keskmine (seega 6,73).

2. Oltchim SPV müügi või Oltchim SA likvideerimismenetlusega kaasnevatest tuludest mahaarvatavad kulud

- 21) Vastavalt Rominsolvi ja BDO väitele reorganiseerimise kava käsitlevas aruandes (lk 96) eeldati mõlema menetluse korral, et maha arvatakse riikliku pankrotihaldurite ühingu (UNPIRI) kulud ehk 2 % tuludest. Rumeenia 16. mai 2018. aasta esildise põhjal arvati tulust maha ka 4 % halduritasud. 12 miljoni euro suurused turvakulud (arvutatud likvideerimise eeldatava 18-kuulise kestuse kohta proportsionaalselt Rominsolvi ja BDO esildise andmetega) – mis on vajalikud varade säilitamiseks – jaotati tagatiseks antud ja koormamata varade vahel kooskõlas maksejõuetusseaduse artiklitega 121 ja 123 likvideerimismenetluse kohta.
- 22) Kõigi kolme stsenaariumi puhul arvati likvideerimistuludest maha Rominsolvi ja BDO arvutatud jooksvate (maksejõuetuse järgsete) võlgade summa ⁽¹⁰⁾.
- 23) Nii keske stsenaariumi (stsenaarium A) ⁽¹¹⁾ kui ka optimistliku stsenaariumi (stsenaarium B) puhul võeti arvesse kolmeaastase reorganiseerimise kavaga kaasnevat jooksvate võlgade keskmist suurust (sealhulgas prognoosi selle võla kogusumma kohta, mis on seotud maksejõuetuse järgsete palkadega Oltchim SPV müügi ajal), mille arvutasid Rominsolv ja BDO. Et võtta arvesse jooksvate võlgade suurenemise tagajärgi juhul, kui reorganiseerimise kavaga peaks kaasnema Oltchimi kehvade majandustulemuste jätkumine, arvestati, et reorganiseerimise kavaga seotud pessimistliku stsenaariumi korral tuleb tasuda jooksvad võlad, mis on võrdsed Rominsolvi ja BDO hinnanguga A stsenaariumi jooksvate võlgade summa kohta 1. aasta lõpus ⁽¹²⁾.
- 24) Samuti on reorganiseerimise kava võrdlus- ja optimistlikus stsenaariumis kooskõlas Rumeenia esildistega ⁽¹³⁾ arvesse võetud maksude keskmist summat, mille Rominsolv ja BDO arvutasid stsenaariumi A ja stsenaariumi B puhul Oltchim SPV müügi kolmeaastase perioodi kohta (vt tabel allpool).
- 25) Rominsolvi ja BDO sõnul oleks Oltchimi taaskäivitamine *in situ* müüdavaid varasid hõlmava likvideerimise korral eeldanud 2,5 miljoni euro suuruseid käivitamiskulusid; seega on need kulud maha arvatud hinnast, mida võimalik ostja *in situ* likvideerimise korral pakub ⁽¹⁴⁾. Võrdlusstsenaariumis on arvesse võetud 50 % neist kuludest, sest eeldatavalt müüakse üksnes pool varadest funktsionaalse rühmana ja nende kasutamist tehases jätkatakse, mistõttu on vaja taaskäivitamist, aga ülejäänud varad müüakse eeldatavalt jääkväärtusega.

⁽⁸⁾ Rominsolvi ja BDO hinnangul keskmiselt 10,9 miljonit eurot 3-aastase ajavahemiku jooksul.

⁽⁹⁾ Vt allmärkus 7 (üldemaailmsed äriühingu väärtuse kordajad, jaanuar 2015).

⁽¹⁰⁾ 50,34 miljonit eurot 30. novembril 2014.

⁽¹¹⁾ 66,36 miljonit eurot stsenaariumis A (selle turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi võrdlusstsenaarium) ja 69,52 miljonit eurot stsenaariumis B (selle turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja testi optimistlik stsenaarium) (BDO aruanne reorganiseerimise kava kohta, lk 97).

⁽¹²⁾ 70,43 miljonit eurot.

⁽¹³⁾ Rumeenia 16. mai 2018. aasta esildise E jao II peatüki punkt 35.

⁽¹⁴⁾ Võrdlusstsenaariumis võeti arvesse 50 % neist kuludest, eeldades, et üksnes osa Oltchimi varadest võetakse nende kasutamise eesmärgil korraga üle ning ülejäänud varad müüakse eraldi.

- 26) Turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks keskkonnakohustused likvideerimismenetluse ja kavandatud reorganiseerimise kava oodatavat tulu võrreldes neutraliseerinud, nagu põhjendatud käesoleva otsuse põhiosa põhjenduses 269.
- 27) Elavhõbe-elektrolüüsi tehase käitusest kõrvaldamist ja mulla tervendamist (26,6 miljonit eurot) ning tehaste uuendamist, mida Rominsolvi ja BDO sõnul likvideerimise korral vaja on (24,6 miljonit eurot) ja „mida tuleb lõpuks teha, kui Oltchimi käitamist jätkatakse“, on likvideerimisstsenaariumi ja reorganiseerimise kava võrdluses käsitletud neutraalsetena. See lähenemisviis on kooskõlas keskkonnakohustuste puhul rakendatava lähenemisviisiga (vt põhjendus (26)), sest neid erakorralisi kulusid oleks tõepoolest pidanud arvesse võtma: ühest küljest oleks seda pidanud tegema Oltchim SA võlausaldajad likvideerimisstsenaariumi korral ning teisest küljest võimalik ostja Oltchim SPV suhtes pakkumist tehes. Rumeenia ametiasutused ei väelnud oma 16. mai 2018. aasta esildise punktis 10 vastu väitele, et kui rajatised oleks ostetud nende käitamise eesmärgil, oleks pakkujad pidanud neid kulusid likvideerimise ja ümberkorraldamise stsenaariumides võrdseteks; tuleb märkida, et see oletus mõjutab kavaga kaasnevaid kulusid võrreldes likvideerimistuludega positiivselt, sest likvideerimise pessimistlikus ja võrdlusstsenaariumis poleks need uuenduskulud olnud täies ulatuses vajalikud.
- 28) Likvideerimismenetluse korral oleks Oltchim SA pidanud tasuma hüvitismakseid 2015. aasta märtsiks alles jäänud töötajatele, kes likvideerimisstsenaariumi korral koondatakse. Võrdlus- ja pessimistliku stsenaariumi puhul hinnatakse nende maksete suurust Rominsolvi ja BDO esildise põhjal (24,6 miljonit eurot), aga optimistliku stsenaariumi puhul eeldatakse, et need on võrdsed Raiffeseni hinnanguga 9,6 miljonit eurot ⁽¹⁵⁾.
- 29) Reorganiseerimise kava toetava Rominsolvi ja BDO aruande põhjal on ümberkorraldamise stsenaariumis arvesse võetud 1,5 miljoni euro suuruseid tasusid, mis kaasnevad varade üleandmisega.

3. Reorganiseerimise kava ja likvideerimismenetlusega kaasneva netotulu arvutamine iga võlausaldaja kohta

- 30) Eeltoodud eelduste põhjal on järgnevates alajaotistes arvutatud kogu brutotulu ja netotulu likvideerimismenetluse ja reorganiseerimise kava korral.

Likvideerimismenetlus

- 31) Võttes arvesse maksejõuetusseaduse sätteid, eelkõige selle artikleid 121 ja 123, on likvideerimisstsenaariumi korral ette nähtud järgmine tulude jaotus: tulud tagatiseks antud varadest (vt alltoodud tabeli kirje [A]) jaotatakse pärast asjaomaste menetluskulude ([C]) maksmist esmajärjekorras tagatud nõuetega võlausaldajate vahel.
- 32) Tulud koormamata varadest eraldatakse kõigepealt menetlus-/säilituskulude ja palkade maksmiseks.
- 33) Üheski kolmest stsenaariumist pole tulud koormamata varadest pärast menetluskulude ja töötajate kulude maksmist piisavad maksejõuetuse järgse jooksva võla, lahkumishüvitiste või käivitamiskulude täielikuks katmiseks. Tagatiseks antud varadest saadava tulu ülejääki, mis optimistlikus stsenaariumis tekib, kasutatakse seega nende kulude katmiseks. Kui tulused jääb üle, jaotatakse need maksuvõlausaldajate vahel vastavalt maksejõuetusseaduse artiklis 123 esitatud võlausaldajate järjestusele. Üheski kolmest stsenaariumist ei saa tulu tagamata võlausaldajad, kes asuvad võlausaldajate järjestuses töötasudest ja maksuvõlausaldajatest allpool.

Likvideerimismenetlus			
	Pessimistlik stsenaarium <i>Ex situ</i> müük (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (miljonites eurodes)	Optimistlik stsenaarium <i>In situ</i> müük (miljonites eurodes)
Brutotulu (kokku)	140	216,9	293,7
— tagatiseks antud varadest (A)	108	171,1	234,2
— koormamata varadest (B)	32	45,8	59,5

⁽¹⁵⁾ Raiffeseni 2009. aasta hinnangu kohaselt tuleks 2008. aasta lõpus Oltchimi palgal olevate töötajate koondamise korral maksta 58 miljonit eurot hüvitismakseid. See tähendab, et 2014. aasta lõpus tuleks tasuda töötajate koondamise korral 74,3 miljoni euro väärtuses hüvitismakseid, mida on kohandatud vastavalt i) inflatsiooni aastasele kasvule liitmäärale 4,22 % ajavahemikul 2008–2014 (arvutatud Eurostati iga-aastaste inflatsiooniandmete põhjal) ning ii) Oltchimi töötajate arvu vähenemisele 4 204 töötajalt 2008. aasta lõpus 2 345 töötajale 2014. aasta lõpus (allikas: Bloomberg).

Likvideerimismenetlus			
	Pessimistlik stsenaarium <i>Ex situ</i> müük (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (miljonites eurodes)	Optimistlik stsenaarium <i>In situ</i> müük (miljonites eurodes)
Menetluskulud (UNPIR) ja turva-/säilitus-/varahalduskulud	(15,9)	(18,4)	(20,9)
— seoses tagatiseks antud varadega (C)	(13,2)	(15,9)	(18,5)
— seoses koormamata varadega (D)	(2,7)	(2,5)	(2,4)
Töötajate nõuded (makstakse enne jooksvaid võlgu) (E) koormamata varadest	(2,1)	(2,1)	(2,1)
Tagasimakstavad jooksvad võlad, lahkumishüviti- sed, käivitamiskulud (F)	(75,2)	(76,5)	(62,4)
Osa jooksvatest võlgadest, mis tasutakse kogutu- lust pärast menetluskulude ja töötajate kulude mahaarvamist, tagatud võlgade tasumist tagati- seks antud varade müügi tuludest ning koonda- mis-/käivitamiskulude maksmist	29,1 %	44 %	114 %
Netotulu:			
— tagatiseks antud varadest ($\Omega = A - C$)	94,8	155,2	215,7
— koormamata varadest ($\Phi = B - D - E - F$)	(49,3)	(37,1)	(9,7)
Maksed võlausaldajatele (kes pole töötajad)			
Tagatud nõuetega võlausaldajad (G), sealhulgas:	94,8	155,2	195,8
— AAAS'i tagatud nõuded	1	1,7	2,1
— Electrica tagatud nõuded	21,4	35,7	44,2
— Salrom	1,7	2,7	3,47
Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	0	0	10,1 (= $\Omega + \Phi - G$)
— AAAS	0	0	9,5
— Rumeenia veevarude haldusamet	0	0	0,7
Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased taga- mata võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
CET Govora	0	0	0
Riigi veevarude haldusamet	0	0	0
Muud tagamata võlausaldajad	0	0	0
Salrom	0	0	0

- 34) Oma 16. mai 2018. aasta esildises ei arvanud Rumeenia ametiasutused oma simulatsioonis likvideerimistulust maha jooksvaid võlgu (samas kui need lahutati tuludest Oltchim SPV müügi korral). Kuigi asjaolu, et Rumeenia ametiasutused seda ei teinud, tundub ekslik, oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja sama lähenemisviisi järgides leidnud, et eri maksejõuetuse eelsete võlausaldajate tulud oleks eeltoodud tabelis esitatutest isegi suuremad, nagu näidanud allpool:

Likvideerimismenetlus (kui jooksvaid võlgu eelnevalt maha ei arvata)			
	Pessimistlik stsenaarium Ex situ müük (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (miljonites eurodes)	Optimistlik stsenaarium In situ müük (miljonites eurodes)
Brutotulu (kokku)	140	216,9	293,7
— tagatiseks antud varadest (A)	108	171,1	234,2
— koormamata varadest (B)	32	45,8	59,5
Menetluskulud (UNPIR) ja turva-/säilitus-/varahalduskulud	(15,9)	(18,4)	(20,9)
— seoses tagatiseks antud varadega (C)	(13,2)	(15,9)	(18,5)
— seoses koormamata varadega (D)	(2,7)	(2,5)	(2,4)
Töötajate nõuded (makstakse enne jooksvaid võlgu) (E) koormamata varadest	(2,1)	(2,1)	(2,1)
Lahkumishüvitised, käivitamiskulud (F)	(24,9)	(26,2)	(12,1)
Netotulu:			
— tagatiseks antud varadest ($\Omega = A - C$)	94,8	155,2	215,7
— koormamata varadest ($\Phi = B - D - E - F$)	1,1	13,2	40,6
Maksed võlausaldajatele (kes pole töötajad)			
Tagatud nõuetega võlausaldajad (G), sealhulgas:	94,8	155,2	195,8
— AAAS'i tagatud nõuded	1	1,7	2,1
— Electrica tagatud nõuded	21,4	35,7	44,2
— Salrom	1,7	2,7	3,47
Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	1,1	13,2	60,5 (= $\Omega + \Phi - G$)
— AAAS	1,0	12,4	56,6
— Rumeenia veevarude haldusamet	0,1	0,9	3,9
Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
CET Govora	0	0	0
Riigi veevarude haldusamet	0	0	0
Muud tagamata võlausaldajad	0	0	0
Salrom	0	0	0

Reorganiseerimise kava

- 35) Oltchim SPV müügist saadav tulu on reorganiseerimise kavas jaotatud järgmiselt: kõigepealt kasutatakse seda jooksvate võlgade tagasimaksimiseks, sealhulgas varade üleandmisega seotud kulude ja menetluskulude (UNPIR) maksimiseks, ning maksude tasumiseks teenitud tulult vastavalt maksejõuetusseaduse artikli 102 lõikele 1.

- 36) Käsitletud stsenaariumides oli brutotulu kava korral väiksem kui reorganiseerimise kavas ette nähtud miinimum 295 miljonit eurot. Reorganiseerimise kava kohaselt (vt eelkõige BDO aruande lk 101) ja Rumeenia ametiasutuste 16. mai 2018. aasta selgituste põhjal jaotatakse võimalik netoülejääk (pärast menetluskulude ja jooksvate võlgade tasumist) järgmiselt: netosummast tasutakse 70 % tagatud nõuetega võlausaldajate nõuetest; töötajate nõuded kaetakse 100 % ulatuses, et maksta neile tagasi maksejõuetuse eelne võlg; ülejäänud summast tasutakse kuni 30 % olulistele tarnijate algsetest nõuetest ning seejärel makstakse võimalik ülejääk maksuvõlausaldajatele. **Järgmises stsenaariumis ülejääki pole, sest Oltchim SPV müügist saadud tuludest kaetakse üksnes osa jooksvate võlgade andjate nõuetest.**

Reorganiseerimise kava – EBITDA kordajate meetod

	Optimistlik stsenaarium (stsenaarium B) (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (stsenaarium A) (miljonites eurodes)	Pessimistlik stsenaarium (miljonites eurodes)
Äriühingu väärtus järgmise põhjal:	73,5	34,3	17,2
EBITDA	10,9	6,9	3,4
EBITDA kordaja	6,7	5,0	5,0
Jooksvad võlad (sh maksejõuetuse järgsed võlad töötajate ees), varade üleandmise kulud ja UNPIRI kulud	(72,5)	(68,5)	(72,2)
Osa jooksvatest võlgadest, mis tasutakse tuludest pärast UNPIRI kulude, varade üleandmise tasude ja maksude mahaarvamist	102 %	48 %	22 %
Maksud saadud tulult	(7,8)	(7,4)	(3,7) ⁽¹⁾
Netotulu	0	0	0
Maksud võlausaldajatele			
Töötajad	0	0	0
Tagatud nõuetega võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
— AAAS'i tagatud nõuded	0	0	0
— Electrica tagatud nõuded	0	0	0
— Salrom	0	0	0
Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
— AAAS	0	0	0
— Riigi veevarude haldusamet	0	0	0
Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
CET Govora	0	0	0
Muud tagamata võlausaldajad	0	0	0
Salrom	0	0	0

⁽¹⁾ Eeldatavalt 50 % võrdlusstsenaariumi tulumaksust, võttes arvesse asjaolu, et pessimistliku stsenaariumi tulude leidmiseks ja-gatakse võrdlusstsenaariumi tulud kahega.

Reorganiseerimise kava tulude alternatiivne hindamine – dividendide diskonteerimise mudel

- 37) Turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks olnud valmis neid tulemusi kaks korda kontrollima, tuginedes dividendide diskonteerimise mudelile, mis on veel üks hindamisvahend, mida erainvestorid sageli kasutavad. Oltchim SPV aktsiate hinda on võimalik investori seisukohast hinnata, uurides oodatavat dividendidelt saadavat rahavoogu.

- 38) Äriühingu väärtus oleks võimalik arvutada järgmiselt:

$$EV = \sum_{i=1}^{\infty} \frac{(\text{Profit}_1 \times \text{Dividend distribution Rate}) \times (1 + g)^i}{(1 + \text{WACC})^i}$$

Kus:

Profit₁ võib arvutada kasumina (netotuluna), mida võib õigustatult oodata pärast seda, kui Oltchim SPV tegevuse restruktureerimine on lõpule viidud.

Dividend distribution rate ehk dividendide jaotamise määr on see osa kasumist, mis aktsionäridele jaotatakse.

g on kasvumäär, mis tol ajal mitmekülgse toodanguga keemistööstuse osaliste puhul kehtis;

WACC on sektori kapitali kaalutud keskmine hind.

- 39) Sarnaselt EBITDA kordajal põhineva äriühingu väärtuse hindamisega oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja eeldanud järgmist:
- võrdlusstsenaariumi** puhul võib realistlikult eeldada, et Profit₁ võrdub keskmise kasumiga, mille Rominsolv ja BDO arvutasid oma reorganiseerimise kava käsitlevas aruandes stsenaariumi A puhul kolme aasta kohta (5,7 miljonit eurot), mille jooksul Oltchim SPV pidi ära müüdma;
 - pessimistliku** stsenaariumi puhul võib realistlikult eeldada, et Profit₁ võrdub poolega võrdlusstsenaariumi oodatavast kasumist (2,85 miljonit eurot);
 - optimistliku** stsenaariumi puhul võib realistlikult eeldada, et Profit₁ võrdub keskmise kasumiga, mille Rominsolv ja BDO arvutasid oma reorganiseerimise kava käsitlevas aruandes kolme aasta kohta, mille jooksul Oltchim SPV pidi stsenaariumi B puhul ära müüdma (7,0 miljonit eurot).
- 40) Kõigi kolme stsenaariumi puhul on eeldatav kasvumäär **g** 4,0 %⁽¹⁶⁾ (väärtuses väljendatuna), dividendide jaotamise määr 46,56 %⁽¹⁷⁾ ja kapitali kaalutud keskmine hind (vt allmärkus 162) 11,58 %. Dividendide jaotamise määr on kõigi stsenaariumide puhul üsna optimistlik, võttes arvesse Oltchimi tolle aja suuri investeerimisvajadusi.
- 41) Eelmainitud valemit võib lihtsustada järgmiselt:

$$EV = \frac{(\text{Profit}_1 \times \text{Dividend distribution Rate}) \times (1 + g)}{\text{WACC} - g} = 6,39 \times \text{Profit}_1$$

- 42) Dividendide diskonteerimise mudeli põhjal oleks turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja arvutanud Oltchim SPV hinnangulised väärtused, mis on esitatud allpool.

Reorganiseerimise kava – dividendide diskonteerimise mudel			
	Optimistlik stsenaarium (stsenaarium B) (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (stsenaarium A) (miljonites eurodes)	Pessimistlik stsenaarium (miljonites eurodes)
Äriühingu väärtus dividendide diskonteerimise mudeli põhjal:	44,7	36,4	18,2
Jooksvad võlad (sh maksejõuetuse järgsed võlad töötajate ees), varade üleandmise kulud ja UNPI Ri kulud	(72,5)	(68,5)	(72,2)
Maksud saadud tulult	(7,8)	(7,4)	(7,0)
Netotulu	0	0	0
Maksud võlausaldajatele			
Töötajad	0	0	0

⁽¹⁶⁾ Aastase kasvu liitmäär professor Damodarani andmebaasi 5. jaanuari 2015. aasta andmete põhjal; mitmekülgse toodanguga keemiaettevõtete netotulu keskmine kogukasv oli eelneval viiel aastal 21,49 %.

Allikas: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/dataarchived.html

⁽¹⁷⁾ Ibid., keskmised väljamaksed mitmekülgse toodanguga keemiaettevõtete aktsionäridele. 5. jaanuari 2015. aasta uuring.

Reorganiseerimise kava – dividendide diskonteerimise mudel

	Optimistlik stsenaarium (stsenaarium B) (miljonites eurodes)	Keskne stsenaarium (stsenaarium A) (miljonites eurodes)	Pessimistlik stsenaarium (miljonites eurodes)
Tagatud nõuetega võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
— AAAS'i tagatud nõuded	0	0	0
— Electrica tagatud nõuded	0	0	0
— Salrom	0	0	0
Maksuvõlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
— AAAS	0	0	0
— Rumeenia veevarude haldusamet	0	0	0
Maksejõuetusseaduse artikli 96 kohased tagamata võlausaldajad, sealhulgas:	0	0	0
CET Govora	0	0	0
Riigi veevarude haldusamet	0	0	0
Muud tagamata võlausaldajad	0	0	0
Salrom	0	0	0

- 43) See dividendide diskonteerimise mudelil põhinev hindamine kinnitab, et ümberkorraldamise stsenaariumi puhul oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja jõudnud järeldusele, et puuduvad ülejäävad summad, mis võimaldaksid Oltchim SPV müügi korral nõudeid tagasi saada, sest Oltchim SPV müügist saadud tuludest kaetakse üksnes osa jooksvate võlgade andjate nõuetest.

4. Turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi tulemused iga võlausaldajate kategooria puhul ja tundlikkusanalüüs

Tagatud nõuetega võlausaldajad

- 44) Kokkuvõttes leitakse eelmainitud arvutuste põhjal, et tagatud nõuetega võlausaldajad saavad kõigis kolmes likvideerimismenetlusega seotud stsenaariumis tagasi 94,8–195,8 miljonit eurot, samas kui reorganiseerimise kava tulude puhul puudub ülejääk, sest EBITDA kordajate ja dividendide diskonteerimise meetodite kohaselt ei piisa tuludest jooksvate võlgade ja menetluskulude kogusumma katmiseks. **Üksnes oma tagatud nõuete seisukohast oleks turumajanduse tingimustes tegutsevad tagatud nõuetega võlausaldajad seega eelistanud likvideerimismenetlust.**
- 45) Seda järeldust kinnitab järgmine tundlikkusanalüüs: isegi optimistliku EBITDA kordajaga 6,7 (vt põhjendus 20) oleks vaja olnud minimaalset EBITDA-t 32,5 miljonit eurot (st umbes kolmekordset reorganiseerimise kava optimistliku stsenaariumiga seotud EBITDA-t), et Oltchim SPV väärtus tõuseks summani (219 miljonit eurot), mis võimaldab tagatud nõuetega võlausaldajatel saada reorganiseerimise kava korral suuremat tulu kui likvideerimismenetluse pessimistliku stsenaariumi korral (kus tagatud nõuetega võlausaldajate tulu on 94,8 miljonit eurot).
- 46) Turumajanduse tingimustes tegutsev võlausaldaja oleks märganud, et see 32,5 miljoni euro suurune vajalik EBITDA (millega on kava korral tagatud suurem tulu kui likvideerimise korral) oli ebarealistlik, sest see oli palju suurem eelmainitud optimistliku stsenaariumi EBITDA-st (10,9 miljonit eurot), mis põhineb Oltchimi äritegevuse hindamisel. Samuti tähendas kohtu määratud pankrotihalduri hinnang, mille kohaselt kavaga kaasnevad tulud ulatuvad 295/306 miljoni euron, et ostja oleks pidanud uskuma, et Oltchim on võimeline saavutama veel suurema EBITDA (optimistliku EBITDA kordaja 6,7 põhjal umbes 44 miljoni euro suurune EBITDA aastas), mis oli veel ebarealistlikum.
- 47) **Tagatud nõuetega võlausaldaja, kes püüab oma tulu maksimeerida, oleks seega eelistanud likvideerimismenetluse algatamist.**

Maksuvõlausaldajad

- 48) Kahe puhul kolmest stsenaariumist ei piisa likvideerimismenetlusega kaasnevast tulust maksuvõlausaldajate nõuete maksmiseks, isegi mitte osaliselt. Likvideerimismenetluse optimistliku stsenaariumi puhul saavad maksuvõlausaldajad aga tagasi 10 miljonit eurot. Reorganiseerimise kava puhul ei jaotata maksuvõlausaldajatele tulu aga ühegi stsenaariumi puhul kolmest; samuti on olemas varasemate erastamiskatsete ebaõnnestumisel põhinev oluline oht, et Oltchim SPV müük luhtub, ja oht, et maksejõuetuse järgsed jooksvad võlad suurenevad (vt põhjendus (52)).
- 49) Isegi kui likvideerimismenetluse tulemusel saadavad tulud on väga väikesed, nagu näidatud pessimistliku ja võrdlusstsenaariumi puhul, makstakse maksuvõlausaldajatele likvideerimismenetluse korral enne maksejõuetuseelse võla tasumist maksejõuetusseaduse artikli 96 kohaste oluliste tarnijate ees, samas kui reorganiseerimise kava alusel oleks maksuvõlausaldajatele makstud neist hiljem.
- 50) **Üksnes oma maksunõuete seisukohast oleks turumajanduse tingimustes tegutsevad maksuvõlausaldajad seega eelistanud likvideerimismenetlust.**

Tagamata võlausaldajad

- 51) Tagamata kommertsivõlausaldajad, sealhulgas olulised tarnijad, ei saa tagasi mingit osa nendes kahes kategoorias esitatud nõuetest üheski likvideerimismenetlusega seotud stsenaariumis ega üheski reorganiseerimise kavaga seotud stsenaariumis.
- 52) Isegi kui võrrelda stsenaariume, mille puhul oodatav tulu võrduks nii likvideerimise kui ja ümberkorraldamise korral nulliga, oleks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja eelistanud likvideerimist ümberkorraldamisele, et vältida jooksvate võlgade kindlat edasist kuhjumist olukorras, kus piisava uue tulu saamine kava alusel pole kindel. See käitumine oleks olnud kooskõlas DGFP Craiova omaga võlausaldajate 2016. aasta augusti kohtumisel, kus DGFP Craiova mainis PCC sõnul oma vastuseisu reorganiseerimisperioodi pikendamisele, et vältida jooksvate võlgade suurenemist; see tõestas, et kuigi DGFP Craiova kuulus nii tagatud nõuetega kui ka maksuvõlausaldajate kategooriasse, peeti reaalseks ohtu, et jooksvad võlad reorganiseerimisperioodil suurenevad.
- 53) Peale selle oleksid võlausaldajad kandnud reorganiseerimise kavaga seotud riskide jälgimisel suuremaid haldus- ja õiguskulusid kui likvideerimismenetluse korral, mis oli eeldavalt lühem.
- 54) **Üksnes nende nõuete seisukohast oleks turumajanduse tingimustes tegutsevad tagamata võlausaldajad seega eelistanud likvideerimismenetlust, et vältida jooksvate võlgade edasist kuhjumist.**

5. Järeldus turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja testist

- 55) Selle turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja testi põhjal, eelkõige käesoleva tehnilise lisa põhjenduste 47 ja 50 põhjal, oleks nii tagatud nõuetega kui ka maksunõuetega **AAAS pidanud eelistama likvideerimist (nagu üks teine tagatud ja maksunõuetega võlausaldaja, nimelt DGFP Craiova), kui ta oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, ning seega andis ta Oltchimile 3. meetmega eelise, mis kujutas endast tema nõude osalist mahakandmist kokkulepitud summas (211–216 miljonit eurot).**
- 56) Käesoleva tehnilise lisa põhjenduste 47 ja 54 põhjal oleks nii tagatud kui ka tagamata nõuetega võlausaldaja **Electrica pidanud eelistama likvideerimist, kui ta oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, ning seega andis ta Oltchimile 3. meetmega eelise, mis kujutas endast tema nõude osalist mahakandmist kokkulepitud summas (110–112 miljonit eurot).**
- 57) Käesoleva tehnilise lisa **põhjenduste 50 ja 54 põhjal** oleks nii maksunõuetega kui ka maksejõuetusseaduse artikli 96 kohaste tagamata nõuetega **Rumeenia veevarude haldusamet pidanud eelistama likvideerimist, kui ta oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, ning seega andis ta Oltchimile 3. meetmega eelise, mis kujutas endast tema nõude osalist mahakandmist kokkulepitud summas (2 miljonit eurot).**

- 58) Eelmainitud kaalutlused näivad viitavat sellele, et ka Salrom oleks pidanud eelistama likvideerimist, et oma tulu maksimeerida. Üksnes neist kaalutlustest lähtudes kehtib see ka CET Govora puhul.
- 59) CET Govora ja Salromi nõuded olid tagamata, aga lisaks sellele olid nad Oltchimiga seotud riskidele avatud maksejõuetusele järgsete jooksvate võlgade andjatena. Seega oleksid nad võinud kaaluda nõuete võimalikku sissenõudmist ka seoses oma jooksvates võlgadega. Arvutused (vt eelmainitud tabelid) näitavad, et jooksvate võlgade katmise keskmine määr oli likvideerimisstsenaariumi korral (71 %) kõrgem kui see määr reorganiseerimise kava korral (57 %).
- 60) **Turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testil põhinev järeldus Salromi kohta on, et käesoleva tehnilise lisa põhjenduste 54 ja 59 põhjal oleks ta pidanud eelistama likvideerimist, kui ta oleks käitunud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, ning seega andis ta Oltchimile majandusliku eelise, mis kujutas endast tema nõude mahakandmist kokkulepitud summas (4 miljonit eurot).**
- 61) CET Govora puhul tuleb võtta arvesse selle võlausaldaja konkreetseid piiranguid: CET Govora olukorras turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja oleks võtnud arvesse tulude puudumist nii likvideerimise kui ka reorganiseerimise kava korral; ta oleks võrrelnud võimalust, et avatus ettevõtjaga Oltchim SA seotud riskidele suureneb reorganiseerimise kava korral, ja erilisi asjaolusid, mis mõjutavad tema enda püsijäämist, kuna tema ja Oltchimi vastastikune sõltuvus on suur (suurem kui Salromi ja Oltchimi oma). Seega oleks see turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja võinud eelistada reorganiseerimise kava.
- 62) **Viimast asjaolu silmas pidades on selle turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja testi järeldus, et kava poolt hääletamisel oli CET Govora käitumine kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja põhimõttega.**
-